

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

เอกสารประกอบการพิจารณา

ร่าง

พระราชบัญญัติ

การจัดพระราชรัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม

พ.ศ. ....

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๖๐/๒๕๖๑

วันพฤหัสบดีที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๖๑

อ.พ. ๔๒/๒๕๖๑

จัดทำโดย

สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

www.senate.go.th

บทสรุปสำหรับสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ร่างพระราชบัญญัติการจัดประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม พ.ศ. ....

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

ร่างพระราชบัญญัติการจัดประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม พ.ศ. .... เสนอโดย คณะรัฐมนตรี ชุดที่มี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๖๑ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยมีหลักการและเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัตินี้ ดังนี้

๑.๑ หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการจัดประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม

๑.๒ เหตุผล

โดยที่เป็นการสมควรให้มีการจัดสวัสดิการให้แก่ประชาชนผู้มีรายได้น้อย เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม กระจายรายได้อย่างเป็นธรรม ตลอดจนยกระดับและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนอย่างยั่งยืน โดยมีการดำเนินการร่วมกันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน อันจะมีผลทำให้ประชาชนผู้มีรายได้น้อยมีปัจจัยที่เพียงพอและสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ รวมทั้งมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการจัดสวัสดิการเป็นไปตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่างพระราชบัญญัติการจัดประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม พ.ศ. ....

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

.....

๑.๓ ร่างพระราชบัญญัติการจัดพระราชรัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม พ.ศ. .... มีเนื้อหารวม จำนวน ๒๘ มาตรา สรุปสาระสำคัญ ได้ดังนี้

๑. บทนิยาม (ร่างมาตรา ๓)

“**พระราชรัฐสวัสดิการ**” หมายความว่า สวัสดิการที่จัดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ในการลดความเหลื่อมล้ำ เพิ่มศักยภาพให้ประชาชนผู้มีรายได้น้อยมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และสนับสนุนโครงการที่ให้บริการทางสังคมแก่ประชาชน โดยมีการดำเนินการร่วมกันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน อันจะเป็นการแก้ไขปัญหาและพัฒนาเศรษฐกิจให้เป็นไปอย่างยั่งยืน

“**โครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ**” หมายความว่า โครงการที่กระทรวงการคลังกำหนดให้ประชาชนผู้มีรายได้น้อยที่มีคุณสมบัติมาลงทะเบียน เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการจัดพระราชรัฐสวัสดิการที่เป็นการให้ความช่วยเหลือผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ

“**กองทุน**” หมายความว่า กองทุนพระราชรัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม

“**คณะกรรมการ**” หมายความว่า คณะกรรมการพระราชรัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม

“**กรรมการ**” หมายความว่า กรรมการพระราชรัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม

“**สำนักงาน**” หมายความว่า สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงการคลัง

๒. กำหนดให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการพระราชรัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม” ประกอบด้วย

(๑) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เป็นประธานกรรมการ

(๒) ปลัดกระทรวงการคลัง เป็นรองประธานกรรมการ

(๓) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ อธิบดีกรมบัญชีกลาง และผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

(๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๓ คน ซึ่งประธานกรรมการแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ด้านเศรษฐศาสตร์ สังคม การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ หรือด้านอื่นอันจะเป็นประโยชน์แก่การจัดพระราชรัฐสวัสดิการ

ทั้งนี้ ให้ปลัดกระทรวงการคลังแต่งตั้งรองปลัดกระทรวงการคลังคนหนึ่ง เป็นกรรมการและเลขานุการ และแต่งตั้งข้าราชการในสำนักงานจำนวนไม่เกิน ๒ คน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ (ร่างมาตรา ๔)

๓. กำหนดให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ได้แก่ มีสัญชาติไทย มีอายุไม่เกิน ๖๕ ปีบริบูรณ์ ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย คนไร้ความสามารถ หรือเสมือนไร้ความสามารถ ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ เป็นต้น (ร่างมาตรา ๕)

๔. กำหนดให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ ๔ ปี (ร่างมาตรา ๖)

๕. กำหนดให้นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อตาย ลาออก ประธานกรรมการให้ออก เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ หรือขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๕ (ร่างมาตรา ๗)

๖. กำหนดให้คณะกรรมการประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม มีหน้าที่และอำนาจ ได้แก่ เสนอนโยบาย แผนการดำเนินงาน มาตรการหรือโครงการเกี่ยวกับประชารัฐสวัสดิการ ที่เป็นการให้ความช่วยเหลือในการดำรงชีพแก่ประชาชนผู้มีรายได้น้อยตามโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ เพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายในครัวเรือนและค่าใช้จ่ายในการเดินทาง โดยการสนับสนุนค่าใช้จ่ายบางส่วนที่จำเป็น ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ พิจารณาการสนับสนุนโครงการที่ให้บริการทางสังคมที่จัดทำขึ้นโดยหน่วยงานของเอกชน มูลนิธิ หรือองค์กรสาธารณประโยชน์ เพื่อช่วยเหลือประชาชนในภาวะลำบากทุกประเภท เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ เป็นต้น (ร่างมาตรา ๘)

๗. กำหนดเกี่ยวกับการประชุมของคณะกรรมการประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม (ร่างมาตรา ๙)

๘. กำหนดให้การประชุมของคณะอนุกรรมการ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๙ เกี่ยวกับการประชุมของคณะกรรมการ มาบังคับใช้โดยอนุโลม (ร่างมาตรา ๑๐)

๙. กำหนดให้ในการเสนอนโยบาย แผนการดำเนินงาน มาตรการหรือโครงการ ตามมาตรา ๘ (๑) และการสนับสนุนโครงการที่ให้บริการทางสังคมตามมาตรา ๘ (๒) ให้คณะกรรมการ กำหนดผู้รับผิดชอบในการดำเนินงาน ประมาณการรายจ่าย และประโยชน์ที่จะได้รับ รวมทั้งวิเคราะห์ผลกระทบจากการดำเนินโครงการ เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีด้วย (ร่างมาตรา ๑๑)

๑๐. กำหนดให้การจัดประชารัฐสวัสดิการที่เป็นการให้ความช่วยเหลือในการดำรงชีพแก่ประชาชนผู้มีรายได้น้อยตามโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ ให้ดำเนินการผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ (ร่างมาตรา ๑๒)

๑๑. กำหนดให้สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงการคลัง ทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม รวมทั้งให้มีหน้าที่และอำนาจ ได้แก่ ศึกษาและวิเคราะห์แนวโน้มในการจัดประชารัฐสวัสดิการเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ รับเงิน จ่ายเงิน และเก็บรักษาเงินของกองทุนตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด จัดทำรายงานการเงินและการบัญชีของกองทุน รายงานผลการดำเนินงานของกองทุนเสนอต่อคณะกรรมการ เป็นต้น (ร่างมาตรา ๑๓)

๑๒. กำหนดให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งในสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงการคลัง เรียกว่า “กองทุนประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม” (ร่างมาตรา ๑๔)

๑๓. กำหนดให้กองทุนประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม ประกอบด้วย เงินและทรัพย์สินที่โอนมาตามมาตรา ๒๔ เงินทุนประเดิมที่รัฐบาลจัดสรรให้ เงินอุดหนุนที่รัฐบาลจัดสรรจากงบประมาณรายจ่าย เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้ เงินที่ได้รับจากต่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศ เงินหรือทรัพย์สินที่ตกเป็นของกองทุนหรือที่กองทุนได้รับตามกฎหมายอื่น และดอกผลหรือผลประโยชน์ที่เกิดจากเงินหรือทรัพย์สินของกองทุน (ร่างมาตรา ๑๕)

๑๔. กำหนดให้เงินของกองทุนประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม ให้ใช้จ่ายเพื่อการจัดประชารัฐสวัสดิการและกิจการการให้ความช่วยเหลือประชาชนผู้มีรายได้น้อย ตามโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ การสนับสนุนโครงการที่ให้บริการทางสังคมที่จัดทำขึ้นโดยหน่วยงานของเอกชน มูลนิธิ หรือองค์กรสาธารณประโยชน์ เพื่อช่วยเหลือประชาชนในภาวะลำบากทุกประเภท และการดำเนินงานและบริหารกองทุนตามที่คณะกรรมการให้ความเห็นชอบ (ร่างมาตรา ๑๖)

๑๕. กำหนดให้เงินกองทุนประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม ให้ฝากไว้ที่กระทรวงการคลัง (ร่างมาตรา ๑๗)

๑๖. กำหนดให้สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงการคลัง วางและรักษาไว้ซึ่งระบบบัญชีที่เหมาะสมเพื่อให้สามารถจัดทำรายงานการเงิน แสดงฐานะทางการเงิน และผลการดำเนินงานของกองทุนประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคมได้อย่างถูกต้องตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป (ร่างมาตรา ๑๘)

๑๗. กำหนดให้สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงการคลัง จัดทำรายงานการเงินของกองทุนประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคมส่งผู้สอบบัญชีภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันสิ้นปีบัญชี (ร่างมาตรา ๑๙)

๑๘. กำหนดให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือบุคคลที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินให้ความเห็นชอบเป็นผู้สอบบัญชีของกองทุน (ร่างมาตรา ๒๐)

ร่างพระราชบัญญัติการจัดประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

.....

๑๙. กำหนดให้สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงการคลัง จัดให้มีระบบการตรวจสอบ ภายในเพื่อตรวจสอบการดำเนินงานของกองทุนประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม โดยให้ถือปฏิบัติตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด (ร่างมาตรา ๒๑)

๒๐. กำหนดให้ในกรณีที่ไม่มีความจำเป็นที่ต้องดำเนินการตามวัตถุประสงค์ ของกองทุนประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคมอีกต่อไป ให้รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงการคลังเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้มีการยุบเลิกกองทุนประชารัฐสวัสดิการ เพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม (ร่างมาตรา ๒๒)

๒๑. กำหนดให้เมื่อยุบเลิกกองทุนประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานราก และสังคมแล้ว ให้ปลัดกระทรวงการคลังแต่งตั้งผู้ชำระบัญชีเพื่อตรวจสอบทรัพย์สินและชำระบัญชี รวมทั้งการโอนหรือจำหน่ายทรัพย์สินที่ยังคงเหลืออยู่ (ร่างมาตรา ๒๓)

๒๒. กำหนดบทบัญญัติรองรับให้โอนบรรดาเงิน ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้สิน และ ภาระผูกพัน ที่เกี่ยวเนื่องกับกองทุนประชารัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานราก ในสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงการคลัง ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๙ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ ไปเป็นของกองทุนประชารัฐ สวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคมตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๒๔)

๒๓. กำหนดบทบัญญัติรองรับให้ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการประชารัฐ สวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคมประกอบด้วยกรรมการตามมาตรา ๔ (๑) (๒) (๓) และวรรคสอง เพื่อปฏิบัติหน้าที่เท่าที่จำเป็นไปพลางก่อน จนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๔ (๔) (ร่างมาตรา ๒๕)

๒๔. กำหนดบทบัญญัติรองรับให้โครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๐ และวันที่ ๒๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ และการจัดประชารัฐสวัสดิการผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบและดำเนินการ อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าเป็นโครงการที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้ว ตามมาตรา ๘ (๑) (ร่างมาตรา ๒๖)

๒๕. กำหนดบทบัญญัติรองรับให้การออกประกาศหรือระเบียบตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จเพื่อให้มีผลใช้บังคับภายใน ๙๐ วันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๒๗)

๑.๔ ข้อดีและข้อสังเกตของร่างพระราชบัญญัติการจัดพระราชรัฐสวัสดิการ เพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

ข้อดี

๑. การขยายวัตถุประสงค์ของกองทุนพระราชรัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานราก ทำให้กองทุนมีแหล่งเงินทุนในการดำเนินการสนับสนุนโครงการที่ให้บริการสังคมเพื่อช่วยเหลือประชาชนในภาวะลำบากทุกประเภทได้อย่างครอบคลุมและมีประสิทธิภาพ

๒. เพื่อส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก โดยกำหนดให้รัฐจัดสวัสดิการให้แก่ประชาชนผู้มีรายได้น้อยที่สมควรได้รับการช่วยเหลืออย่างแท้จริงให้เข้าถึงปัจจัยพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีพ อันเป็นการลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ เกิดการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม ตลอดจนยกระดับและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนได้อย่างยั่งยืน

๓. เพื่อให้การดำเนินงานของกองทุนพระราชรัฐเป็นไปอย่างรอบคอบ รัดกุม อยู่ภายใต้กรอบวินัยการเงินการคลังที่ดี อีกทั้งยังสามารถช่วยบรรเทาภาระงบประมาณในระยะยาว ส่งผลให้เกิดเสถียรภาพทางการเงินและเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้จ่ายเงินของประเทศ

๔. เป็นกลไกสนับสนุนและช่วยเหลือประชาชนผู้มีรายได้น้อยและเกษตรกรที่ลงทะเบียนในโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐให้มีโอกาสเข้าถึงทรัพยากรที่จำเป็นเพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพ การพัฒนาศักยภาพ และเป็นพื้นฐานสำหรับการขยายผลไปสู่การสร้างโอกาสในการสนับสนุนช่วยเหลือประชาชนในภาวะลำบาก ซึ่งสอดคล้องกับภารกิจและเจตนารมณ์รวมทั้งวัตถุประสงค์ในการจัดสวัสดิการเพื่อให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนผู้มีรายได้น้อย

ข้อสังเกต

ควรมีการบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการทั้งในส่วน of รูปแบบการจัดสวัสดิการและการจัดทำฐานข้อมูลของภาคประชาชน เพื่อให้เกิดการจัดสวัสดิการสังคมที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนโดยไม่ซ้ำซ้อนและเป็นไปอย่างทั่วถึง โดยอาจพิจารณารวมการจัดสวัสดิการที่มีลักษณะเป็นการให้ความช่วยเหลือในทำนองเดียวกันให้อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง เพื่อให้การจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการจัดสวัสดิการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีความคุ้มค่า และก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนอย่างแท้จริง

ร่างพระราชบัญญัติการจัดพระราชรัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

.....

๑.๕ กรมบัญชีกลางได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติการจัดประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม พ.ศ. .... ตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ทั้งนี้ จากการตรวจสอบเอกสารและหลักฐานที่เสนอมาพร้อมกับร่างพระราชบัญญัติการจัดประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม พ.ศ. .... แล้ว เห็นว่า ได้มีการดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๗ แล้ว (ดังปรากฏอยู่ในส่วนข้อมูลประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฯ หัวข้อการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หน้า - ๑ - ถึง - ๑๒ -)

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการจัดพระราชรัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม พ.ศ. .... เสนอโดย คณะรัฐมนตรี ชุดที่มี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๖๑ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในราชการของวงงานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ โดยมุ่งเน้นสารประโยชน์ในเชิงอ้างอิงเบื้องต้นเพื่อประกอบการพิจารณาของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สำนักกฎหมาย

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

กันยายน ๒๕๖๑

เอกสารประกอบการพิจารณา

จัดทำโดย

นายณัฐ ผาสุข เลขาธิการวุฒิสภา

นายทศพร แยมวงษ์ ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย

นายอมร สุวรรณโรจน์ นิตกรชำนาญการ

นางกิตติมา อรุณพลทรัพย์ วิทยากรปฏิบัติการ

นางพวงผกา วรศิลป์ เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส

นางสาวอมรรัตน์ สงเคราะห์ธรรม เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

นางสาวอลงกรณ์ ตันเบ็ด เจ้าพนักงานบันทึกข้อมูลชำนาญงาน

กลุ่มงานกฎหมาย ๑ สำนักกฎหมาย โทร. ๐ ๒๘๓๑ ๙๒๘๘

ผลิตโดย

กลุ่มงานการพิมพ์ สำนักการพิมพ์ โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๑๗๔๑ - ๔๒

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ท่านสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และผู้สนใจที่มีความประสงค์หรือต้องการที่จะศึกษาเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติเป็นการล่วงหน้าก่อนวันประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สามารถสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ได้จากเว็บไซต์สภานิติบัญญัติแห่งชาติ www.senate.go.th

หรือขอรับเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติได้ที่ศูนย์บริการข้อมูลด้านกฎหมาย วุฒิสภา อาคารรัฐสภา ๒ ชั้น ๑ หมายเลขโทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๔ ๑๕๖๕

บทสรุปสำหรับสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ..... ก

ส่วนที่ ๑ ความเป็นมาและสาระสำคัญ

ของร่างพระราชบัญญัติการจัดประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม พ.ศ. ....

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) ๑

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลประกอบการพิจารณา

ร่างพระราชบัญญัติการจัดประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม พ.ศ. ....

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

- การดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ..... - ๑ -
- หลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (Checklist) ..... - ๑๓ -
- บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาประกอบร่างพระราชบัญญัติ
การจัดประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม พ.ศ. ....
เรื่องเสร็จที่ ๑๑๘๙/๒๕๖๑ (กรกฎาคม ๒๕๖๑)..... - ๒๖ -
- ข้อดีและข้อสังเกตของร่างพระราชบัญญัติ
การจัดประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม พ.ศ. .... - ๓๑ -
- สรุปการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างพระราชบัญญัติ
การจัดประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม พ.ศ. .... - ๓๓ -
- สรุปข่าวที่เกี่ยวข้องกับร่างพระราชบัญญัติ
การจัดประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม พ.ศ. .... - ๓๕ -
- เศรษฐกิจฐานราก ..... - ๓๙ -
- งานวิจัย MIT และฮาร์วาร์ดย้ำสวัสดิการและเงินช่วยคนจนไม่ได้ทำให้คนขี้เกียจ ..... - ๔๓ -

ภาคผนวก

: หนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี

ที่ นร ๐๕๐๓/๒๗๐๖๗ ลงวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๖๑

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติการจัดประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม พ.ศ. ....

กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ..... (๑)

: ร่างพระราชบัญญัติการจัดประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม พ.ศ. ....

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) ..... (๒)

: บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ

ของร่างพระราชบัญญัติการจัดประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม พ.ศ. ....

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) ..... (๗)

: สรุปผลการรับฟังความคิดเห็น

ร่างพระราชบัญญัติการจัดประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม พ.ศ. .... (๑๑)

ส่วนที่ ๑

ความเป็นมาและสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติการจัดประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม พ.ศ. ....

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

ความเป็นมาและสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติการจัดพระราชสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม พ.ศ. ....
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

ความเป็นมา

ร่างพระราชบัญญัติการจัดพระราชสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม พ.ศ. .... เสนอโดย คณะรัฐมนตรี ชุดที่มี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๖๑ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติ พิจารณาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

สาระสำคัญ

๑. หลักการและเหตุผล

๑.๑ หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการจัดพระราชสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม

๑.๒ เหตุผล

โดยที่เป็นการสมควรให้มีการจัดสวัสดิการให้แก่ประชาชนผู้มีรายได้น้อย เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม กระจายรายได้อย่างเป็นธรรม ตลอดจนยกระดับ และพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนอย่างยั่งยืน โดยมีการดำเนินการร่วมกันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน อันจะมีผลทำให้ประชาชนผู้มีรายได้น้อยมีปัจจัยที่เพียงพอและ สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ รวมทั้งมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการ จัดสวัสดิการเป็นไปตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. ชื่อร่างพระราชบัญญัติ (ร่างมาตรา ๑)

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการจัดพระราชสวัสดิการ เพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม พ.ศ. ....”

๓. คำปรารภ

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการจัดพระราชสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจ ฐานรากและสังคม

ร่างพระราชบัญญัติการจัดพระราชสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม พ.ศ. ....

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

.....

๔. วันใช้บังคับกฎหมาย (ร่างมาตรา ๒)

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

๕. บทนิยาม (ร่างมาตรา ๓)

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“**ประชารัฐสวัสดิการ**” หมายความว่า สวัสดิการที่จัดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ในการลดความเหลื่อมล้ำ เพิ่มศักยภาพให้ประชาชนผู้มีรายได้น้อยมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และสนับสนุนโครงการที่ให้บริการทางสังคมแก่ประชาชน โดยมีการดำเนินการร่วมกันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน อันจะเป็นการแก้ไขปัญหาและพัฒนาเศรษฐกิจให้เป็นไปอย่างยั่งยืน

“**โครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ**” หมายความว่า โครงการที่กระทรวงการคลังกำหนดให้ประชาชนผู้มีรายได้น้อยที่มีคุณสมบัติมาลงทะเบียน เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการจัดประชารัฐสวัสดิการ ที่เป็นการให้ความช่วยเหลือผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ

“**กองทุน**” หมายความว่า กองทุนประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม

“**คณะกรรมการ**” หมายความว่า คณะกรรมการประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม

“**กรรมการ**” หมายความว่า กรรมการประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม

“**สำนักงาน**” หมายความว่า สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงการคลัง

๖. มาตรารักษาการ (ร่างมาตรา ๒๘)

มาตรา ๒๘ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

๗. เนื้อหาของร่างพระราชบัญญัติ

๗.๑ กำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม (ร่างมาตรา ๔)

มาตรา ๔ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม” ประกอบด้วย

- (๑) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เป็นประธานกรรมการ
- (๒) ปลัดกระทรวงการคลัง เป็นรองประธานกรรมการ
- (๓) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ อธิบดีกรมบัญชีกลาง และผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

(๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนสามคน ซึ่งประธานกรรมการแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ด้านเศรษฐศาสตร์ สังคม การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ หรือด้านอื่น อันจะเป็นประโยชน์แก่การจัดประชารัฐสวัสดิการ

ให้ปลัดกระทรวงการคลังแต่งตั้งรองปลัดกระทรวงการคลังคนหนึ่ง เป็นกรรมการ และเลขานุการ และแต่งตั้งข้าราชการในสำนักงานจำนวนไม่เกินสองคน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

๗.๒ กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ (ร่างมาตรา ๕)

มาตรา ๕ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทย
- (๒) มีอายุไม่เกินหกสิบห้าปีบริบูรณ์
- (๓) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย คนไร้ความสามารถ หรือเสมือนไร้ความสามารถ
- (๔) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (๕) ไม่เคยถูกลงโทษไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากงาน เพราะทุจริตต่อหน้าที่ หรือประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง
- (๖) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น หรือกรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งที่รับผิดชอบในการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง
- (๗) ไม่เป็นผู้มีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมในการจัดประชารัฐสวัสดิการ

ร่างพระราชบัญญัติการจัดประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม พ.ศ. ....

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

.....

๗.๓ กำหนดวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ (ร่างมาตรา ๖)

มาตรา ๖ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวาระหนึ่ง หากยังมีได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นมาใหม่ ให้กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระ อาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

๗.๔ กำหนดเหตุแห่งการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ที่นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ (ร่างมาตรา ๗)

มาตรา ๗ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ประธานกรรมการให้ออก เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๕

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ หากยังมีได้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่จนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนตำแหน่งที่ว่าง

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้มีวาระการดำรงตำแหน่งเท่ากับเวลาที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ตนได้รับแต่งตั้งแทน

๗.๕ กำหนดหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม (ร่างมาตรา ๘)

มาตรา ๘ คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอนโยบาย แผนการดำเนินงาน มาตรการหรือโครงการเกี่ยวกับประชารัฐสวัสดิการ ที่เป็นการให้ความช่วยเหลือในการดำรงชีพแก่ประชาชนผู้มีรายได้น้อยตามโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ เพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายในครัวเรือนและค่าใช้จ่ายในการเดินทาง โดยการสนับสนุนค่าใช้จ่ายบางส่วนที่จำเป็น ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

ร่างพระราชบัญญัติการจัดประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม พ.ศ. ....

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

.....

(๒) พิจารณาการสนับสนุนโครงการที่ให้บริการทางสังคมที่จัดทำขึ้นโดยหน่วยงานของเอกชน มูลนิธิ หรือองค์กรสาธารณประโยชน์ เพื่อช่วยเหลือประชาชนในภาวะลำบากทุกประเภท เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

(๓) จัดให้มีฐานข้อมูลของประชาชนผู้มีรายได้น้อยซึ่งผ่านการตรวจสอบคุณสมบัติในโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐที่ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน เพื่อใช้ในการจัดพระราชรัฐสวัสดิการได้อย่างเหมาะสม

(๔) กำกับดูแลการบริหารจัดการ ตรวจสอบข้อมูล และติดตามการดำเนินงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการจัดพระราชรัฐสวัสดิการ

(๕) ประเมินผลการดำเนินงานและความคุ้มค่าในการจัดพระราชรัฐสวัสดิการอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง พร้อมทั้งรายงานผลการประเมินดังกล่าวต่อคณะรัฐมนตรี

(๖) ออกระเบียบเกี่ยวกับการรับเงิน การจ่ายเงิน และการเก็บรักษาเงินของกองทุน

(๗) แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(๘) ออกประกาศ ระเบียบ หรือคำสั่ง เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(๙) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือการจัดพระราชรัฐสวัสดิการที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

๗.๖ กำหนดเกี่ยวกับการประชุมของคณะกรรมการพระราชรัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม (ร่างมาตรา ๙)

มาตรา ๙ การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม และถ้าประธานกรรมการและรองประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ร่างพระราชบัญญัติการจัดพระราชรัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม พ.ศ. ....

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

.....

๗.๗ กำหนดให้การประชุมของคณะกรรมการ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๙ เกี่ยวกับการประชุมของคณะกรรมการ มาบังคับใช้โดยอนุโลม (ร่างมาตรา ๑๐)

มาตรา ๑๐ การประชุมของคณะกรรมการ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๙ มาบังคับใช้โดยอนุโลม

๗.๘ กำหนดให้ในการเสนอนโยบาย แผนการดำเนินงาน มาตรการหรือโครงการตามมาตรา ๘ (๑) และการสนับสนุนโครงการที่ให้บริการทางสังคมตามมาตรา ๘ (๒) ให้คณะกรรมการกำหนดผู้รับผิดชอบในการดำเนินงาน ประมาณการรายจ่าย และประโยชน์ที่จะได้รับ รวมทั้งวิเคราะห์ผลกระทบจากการดำเนินโครงการ เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีด้วย (ร่างมาตรา ๑๑)

มาตรา ๑๑ ในการเสนอนโยบาย แผนการดำเนินงาน มาตรการหรือโครงการตามมาตรา ๘ (๑) และการสนับสนุนโครงการที่ให้บริการทางสังคมตามมาตรา ๘ (๒) ให้คณะกรรมการกำหนดผู้รับผิดชอบในการดำเนินงาน ประมาณการรายจ่าย และประโยชน์ที่จะได้รับ รวมทั้งวิเคราะห์ผลกระทบจากการดำเนินโครงการ เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีด้วย

๗.๙ กำหนดให้การจัดพระราชพิธีสวัสดิการที่เป็นการให้ความช่วยเหลือในการดำรงชีพแก่ประชาชนผู้มีรายได้น้อยตามโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ ให้ดำเนินการผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ (ร่างมาตรา ๑๒)

มาตรา ๑๒ การจัดพระราชพิธีสวัสดิการที่เป็นการให้ความช่วยเหลือในการดำรงชีพแก่ประชาชนผู้มีรายได้น้อยตามโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ ให้ดำเนินการผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ทั้งนี้ การจัดพระราชพิธีสวัสดิการตามมาตรานี้อาจแตกต่างกันตามความเหมาะสมและความจำเป็น

ให้กระทรวงการคลังออกบัตรสวัสดิการแห่งรัฐให้แก่ประชาชนผู้มีรายได้น้อย ซึ่งผ่านการตรวจสอบคุณสมบัติในโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ

การออกและการใช้บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

๗.๑๐ กำหนดให้สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงการคลัง ทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม และกำหนดหน้าที่และอำนาจของสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงการคลัง (ร่างมาตรา ๑๓)

มาตรา ๑๓ ให้สำนักงานทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ รวมทั้งให้มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

- (๑) ศึกษาและวิเคราะห์แนวทางในการจัดประชารัฐสวัสดิการเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ
- (๒) รับเงิน จ่ายเงิน และเก็บรักษาเงินของกองทุนตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด
- (๓) จัดทำรายงานการเงินและการบัญชีของกองทุน
- (๔) รายงานผลการดำเนินงานของกองทุนเสนอต่อคณะกรรมการ
- (๕) ดำเนินงานของกองทุนให้เป็นไปตามประกาศ ระเบียบ คำสั่ง และมติของคณะกรรมการ
- (๖) ดำเนินการและประสานงานกับหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการจัดประชารัฐสวัสดิการและการดำเนินงานของกองทุน
- (๗) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

๗.๑๑ กำหนดให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งในสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงการคลัง เรียกว่า “กองทุนประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม” (ร่างมาตรา ๑๔)

มาตรา ๑๔ ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งในสำนักงาน เรียกว่า “กองทุนประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้จ่ายในการจัดประชารัฐสวัสดิการที่เป็นการให้ความช่วยเหลือประชาชนผู้มีรายได้น้อย หรือเพื่อสนับสนุนโครงการที่ให้บริการทางสังคมที่เป็นการช่วยเหลือประชาชนในภาวะลำบากทุกประเภท

๗.๑๒ กำหนดองค์ประกอบของกองทุนประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม (ร่างมาตรา ๑๕)

มาตรา ๑๕ กองทุนประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังต่อไปนี้

- (๑) เงินและทรัพย์สินที่โอนมาตามมาตรา ๒๔
- (๒) เงินทุนประเดิมที่รัฐบาลจัดสรรให้
- (๓) เงินอุดหนุนที่รัฐบาลจัดสรรจากงบประมาณรายจ่าย
- (๔) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้
- (๕) เงินที่ได้รับจากต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศ

ร่างพระราชบัญญัติการจัดประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม พ.ศ. ....

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

.....

- (๖) เงินหรือทรัพย์สินที่ตกเป็นของกองทุนหรือที่กองทุนได้รับตามกฎหมายอื่น
 (๗) ดอกผลหรือผลประโยชน์ที่เกิดจากเงินหรือทรัพย์สินของกองทุน
 เงินและดอกผลของกองทุนไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

๗.๑๓ กำหนดให้เงินของกองทุนประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม ให้ใช้จ่ายเพื่อการจัดประชารัฐสวัสดิการและกิจการการให้ความช่วยเหลือประชาชนผู้มีรายได้น้อย ตามโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ การสนับสนุนโครงการที่ให้บริการทางสังคมที่จัดทำขึ้น โดยหน่วยงานของเอกชน มูลนิธิ หรือองค์กรสาธารณประโยชน์ เพื่อช่วยเหลือประชาชนในภาวะลำบาก ทุกประเภท และการดำเนินงานและบริหารกองทุนตามที่คณะกรรมการให้ความเห็นชอบ (ร่างมาตรา ๑๖)

มาตรา ๑๖ เงินของกองทุน ให้ใช้จ่ายเพื่อการจัดประชารัฐสวัสดิการและกิจการ ดังต่อไปนี้

- (๑) การให้ความช่วยเหลือประชาชนผู้มีรายได้น้อยตามโครงการลงทะเบียน เพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ
 (๒) การสนับสนุนโครงการที่ให้บริการทางสังคมที่จัดทำขึ้นโดยหน่วยงานของเอกชน มูลนิธิ หรือองค์กรสาธารณประโยชน์ เพื่อช่วยเหลือประชาชนในภาวะลำบากทุกประเภท
 (๓) การดำเนินงานและบริหารกองทุนตามที่คณะกรรมการให้ความเห็นชอบ

๗.๑๔ กำหนดให้เงินกองทุนประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคมให้ฝากไว้ ที่กระทรวงการคลัง (ร่างมาตรา ๑๗)

มาตรา ๑๗ เงินกองทุนให้ฝากไว้ที่กระทรวงการคลัง

๗.๑๕ กำหนดให้สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงการคลัง วางและรักษาไว้ซึ่งระบบบัญชี ที่เหมาะสมเพื่อให้สามารถจัดทำรายงานการเงิน แสดงฐานะทางการเงิน และผลการดำเนินงาน ของกองทุนประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคมได้อย่างถูกต้องตามหลักการบัญชี ที่รับรองทั่วไป (ร่างมาตรา ๑๘)

มาตรา ๑๘ ให้สำนักงานวางและรักษาไว้ซึ่งระบบบัญชีที่เหมาะสมเพื่อให้สามารถ จัดทำรายงานการเงิน แสดงฐานะทางการเงิน และผลการดำเนินงานของกองทุนได้อย่างถูกต้อง ตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป

บัญชีของกองทุนให้เป็นไปตามปีงบประมาณ

ร่างพระราชบัญญัติการจัดประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม พ.ศ. ....

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

.....

๗.๑๖ กำหนดให้สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงการคลัง จัดทำรายงานการเงินของกองทุนประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคมส่งผู้สอบบัญชีภายใน ๖๐ วันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี (ร่างมาตรา ๑๙)

มาตรา ๑๙ ให้สำนักงานจัดทำรายงานการเงินของกองทุนส่งผู้สอบบัญชีภายในหกสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี

๗.๑๗ กำหนดให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือบุคคลที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินให้ความเห็นชอบเป็นผู้สอบบัญชีของกองทุน (ร่างมาตรา ๒๐)

มาตรา ๒๐ ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือบุคคลที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินให้ความเห็นชอบเป็นผู้สอบบัญชีของกองทุน

ให้ผู้สอบบัญชีของกองทุนทำรายงานการสอบบัญชีเสนอต่อคณะกรรมการภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี

ให้คณะกรรมการนำส่งรายงานการเงินพร้อมด้วยรายงานการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีต่อกระทรวงการคลังภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับรายงานจากผู้สอบบัญชี

๗.๑๘ กำหนดให้สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงการคลัง จัดให้มีระบบการตรวจสอบภายในเพื่อตรวจสอบการดำเนินงานของกองทุนประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม โดยให้ถือปฏิบัติตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด (ร่างมาตรา ๒๑)

มาตรา ๒๑ ให้สำนักงานจัดให้มีระบบการตรวจสอบภายในเพื่อตรวจสอบการดำเนินงานของกองทุน โดยให้ถือปฏิบัติตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด

๗.๑๙ กำหนดให้ในกรณีที่ไม่มี ความจำเป็นที่ต้องดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของกองทุนประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคมอีกต่อไป ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้มีการยุบเลิกกองทุนประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม (ร่างมาตรา ๒๒)

มาตรา ๒๒ ในกรณีที่ไม่มี ความจำเป็นที่ต้องดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของกองทุนอีกต่อไป ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้มีการยุบเลิกกองทุน

เมื่อคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบด้วย ให้กองทุนยุบเลิกเมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่คณะรัฐมนตรีมีมติ

ร่างพระราชบัญญัติการจัดประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม พ.ศ. ....

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

.....

๗.๒๐ กำหนดให้เมื่อยุบเลิกกองทุนประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคมแล้ว ให้ปลัดกระทรวงการคลังแต่งตั้งผู้ชำระบัญชีเพื่อตรวจสอบทรัพย์สินและชำระบัญชี รวมทั้ง การโอนหรือจำหน่ายทรัพย์สินที่ยังคงเหลืออยู่ (ร่างมาตรา ๒๓)

มาตรา ๒๓ เมื่อยุบเลิกกองทุนแล้ว ให้ปลัดกระทรวงการคลังแต่งตั้งผู้ชำระบัญชี เพื่อตรวจสอบทรัพย์สินและชำระบัญชี รวมทั้งการโอนหรือจำหน่ายทรัพย์สินที่ยังคงเหลืออยู่ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

เงินหรือทรัพย์สินที่เหลือหลังจากการชำระบัญชีให้นำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

๗.๒๑ กำหนดบทบัญญัติรองรับให้โอนบรรดาเงิน ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้สิน และภาระผูกพัน ที่เกี่ยวเนื่องกับกองทุนประชารัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานราก ในสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงการคลัง ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๙ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ ไปเป็นของกองทุนประชารัฐสวัสดิการ เพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคมตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๒๔)

มาตรา ๒๔ ให้โอนบรรดาเงิน ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้สิน และภาระผูกพัน ที่เกี่ยวเนื่อง กับกองทุนประชารัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานราก ในสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงการคลัง ตามมติ คณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๙ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ ไปเป็นของกองทุนตามพระราชบัญญัตินี้

๗.๒๒ กำหนดบทบัญญัติรองรับให้ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการประชารัฐสวัสดิการ เพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคมประกอบด้วยกรรมการตามมาตรา ๔ (๑) (๒) (๓) และวรรคสอง เพื่อปฏิบัติหน้าที่เท่าที่จำเป็นไปพลางก่อน จนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ตามมาตรา ๔ (๔) (ร่างมาตรา ๒๕)

มาตรา ๒๕ ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการตามมาตรา ๔ (๑) (๒) (๓) และวรรคสอง เพื่อปฏิบัติหน้าที่เท่าที่จำเป็นไปพลางก่อน จนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๔ (๔)

๗.๒๓ กำหนดบทบัญญัติรองรับให้โครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐตามมติ คณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๐ และวันที่ ๒๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ และ การจัดประชารัฐสวัสดิการผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบและ ดำเนินการอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าเป็นโครงการที่คณะรัฐมนตรี ให้ความเห็นชอบแล้วตามมาตรา ๘ (๑) (ร่างมาตรา ๒๖)

มาตรา ๒๖ โครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๐ และวันที่ ๒๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ และการจัดประชารัฐสวัสดิการผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบและดำเนินการอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าเป็นโครงการที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้วตามมาตรา ๘ (๑)

๗.๒๔ กำหนดบทบัญญัติรองรับให้การออกประกาศหรือระเบียบตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จเพื่อให้มีผลใช้บังคับภายใน ๙๐ วันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๒๗)

มาตรา ๒๗ การออกประกาศหรือระเบียบตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จเพื่อให้มีผลใช้บังคับภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ให้นำข้อบังคับเกี่ยวกับกองทุนประชารัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานราก ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ มาใช้บังคับแก่กองทุนตามพระราชบัญญัตินี้โดยอนุโลมเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีประกาศหรือระเบียบที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ส่วนที่ ๒

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

ร่างพระราชบัญญัติการจัดประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม พ.ศ. ....

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

การดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย*

๑. สรุปความจำเป็นในการตรากฎหมาย

โดยที่เป็นการสมควรให้มีการจัดสวัสดิการให้แก่ประชาชนผู้มีรายได้น้อย เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม กระจายรายได้อย่างเป็นธรรม ตลอดจนยกระดับและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนอย่างยั่งยืน โดยมีการดำเนินการร่วมกันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน อันจะมีผลทำให้ประชาชนผู้มีรายได้น้อยมีปัจจัยที่เพียงพอและสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ รวมทั้งมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการจัดสวัสดิการเป็นไปตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้^๑

๒. สรุปการรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้อง

เพื่อให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี เรื่อง แนวทางการจัดทำและเสนอร่างกฎหมาย ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๗ วรรคสอง กรมบัญชีกลาง ได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องต่อร่างพระราชบัญญัติการจัดพระราชรัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม พ.ศ. .... ที่ผ่านการตรวจพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา โดยสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นได้ ดังนี้^๒

๒.๑ วิธีการในการรับฟังความคิดเห็น

กรมบัญชีกลางได้ดำเนินการเปิดรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อร่างพระราชบัญญัติการจัดพระราชรัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม พ.ศ. .... ผ่านช่องทางต่าง ๆ ดังนี้

(๑) การเปิดรับฟังความคิดเห็นต่อประชาชนทั่วไปทางเว็บไซต์ www.lawamendment.go.th เว็บไซต์ของกรมบัญชีกลาง www.cgd.go.th และ www.facebook.com/กรมบัญชีกลาง ประเทศไทย The Comptroller General's Department, Thailand ระหว่างวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๖๑ - ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

---

*เรียบเรียงโดย นางกิตติมา อรุณพลทรัพย์ วิทยากรปฏิบัติการ กลุ่มงานกฎหมาย ๑ สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

^๑ บันทึกหลักการและเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัติการจัดพระราชรัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม พ.ศ. ....

^๒ สรุปผลการเปิดรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติการจัดพระราชรัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม พ.ศ. .... (ดูภาคผนวกหน้า (๑๑) - (๑๘))

(๒) การประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง สำนักงานกองทุนพระราชรัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานราก กระทรวงมหาดไทย กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงพาณิชย์ สำนักงานงบประมาณ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) สภาเกษตรกรแห่งชาติ และธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) เมื่อวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๖๑ ณ ห้องประชุม ๓๐๓ ชั้น ๓ กรมบัญชีกลาง

๒.๒ จำนวนครั้งและระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็น

กรมบัญชีกลางได้เปิดรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระบัญญัติกองทุนพระราชรัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม พ.ศ. .... รวม ๒ ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่ ๑ การเปิดรับฟังความคิดเห็นต่อประชาชนทั่วไปทางเว็บไซต์ www.lawamendment.go.th เว็บไซต์ของกรมบัญชีกลาง www.cgd.go.th และ [www.facebook.com/กรมบัญชีกลาง ประเทศไทย](http://www.facebook.com/กรมบัญชีกลางประเทศไทย) The Comptroller General's Department, Thailand ระหว่างวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๖๑ - ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ซึ่งมีผู้เข้ามาดูทั้งหมด ๔๘๐ ราย โดยมีผู้ดาวน์โหลดร่างพระราชบัญญัติทั้งหมด ๗๐ ราย

ครั้งที่ ๒ การประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง สำนักงานกองทุนพระราชรัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานราก กระทรวงมหาดไทย กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงพาณิชย์ สำนักงานงบประมาณ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) สภาเกษตรกรแห่งชาติ และธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) เมื่อวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๖๑ ณ ห้องประชุม ๓๐๓ ชั้น ๓ กรมบัญชีกลาง

๒.๓ พื้นที่หรือกลุ่มเป้าหมายในการรับฟังความคิดเห็น

หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน รวมทั้งประชาชน ร่วมแสดงความคิดเห็น

๒.๔ ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น

หลังจากสิ้นสุดการเปิดรับฟังความคิดเห็น มีหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนร่วมแสดงความคิดเห็นทั้งสิ้น ๒๗ ราย โดยผู้แสดงความคิดเห็นมีประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็นและคำชี้แจงต่อร่างพระราชบัญญัติกองทุนประชารัฐ
เพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม พ.ศ. ....

ประเด็นที่มีการแสดง ความคิดเห็น	ความเห็นของหน่วยงานและ ผู้เกี่ยวข้อง	คำชี้แจงเหตุผลรายประเด็น
๑. เหตุผลในการตรากฎหมาย นี้ (ร่างบันทึกหลักการและ เหตุผล)	<p><u>ผู้แทนสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง</u> (สศค.) มีข้อสังเกตในประเด็น ของข้อความ “สำหรับประชาชน ผู้มีรายได้น้อยและเกษตรกรที่ ลงทะเบียนในโครงการลงทะเบียน เพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ” หากต่อไป ไม่มีโครงการลงทะเบียนฯ นี้แล้ว จะส่งผลกระทบต่อกองทุนหรือไม่ อย่างไร หรือควรที่จะเพิ่มเติม ข้อความตอนท้าย ระบุว่า “หรือ โครงการที่มีลักษณะเช่นเดียวกันนี้” เพื่อเป็นการเปิดช่องให้กองทุน สามารถดำเนินการต่อไปได้</p> <p><u>ผู้แทนสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน</u> (องค์การมหาชน) เห็นควรปรับปรุง ข้อความ จาก สมควรกำหนดให้ กองทุนขยายวัตถุประสงค์และ</p>	<p>กองทุนประชารัฐเพื่อเศรษฐกิจ ฐานรากและสังคมจัดตั้งขึ้นเพื่อ เป็นการขยายวัตถุประสงค์ในการ ช่วยเหลือประชาชนในเรื่องอื่น ๆ นอกเหนือจากโครงการประชารัฐ สวัสดิการ ผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ทั้งนี้ หลักการของเรื่องดังกล่าว เริ่มต้นมาจาก สศค. อย่างไรก็ตาม หากไม่ระบุข้อความ “โครงการ ลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ” อาจจะเกิดปัญหาได้ เนื่องจาก มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๖๐ เห็นชอบให้ จัดตั้งกองทุนประชารัฐเพื่อ เศรษฐกิจฐานราก โดยมี วัตถุประสงค์เพื่อเป็นการ ช่วยเหลือแก่ประชาชน ผู้มีรายได้น้อยและเกษตรกรที่ ลงทะเบียนในโครงการลงทะเบียน เพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ ดังนั้น จึงมี ความชัดเจนว่าต้องมีการระบุ ข้อความดังกล่าวไว้ด้วย ดังนั้น จึงเห็นสมควรไม่ปรับปรุงตาม ข้อเสนอดังกล่าว</p> <p>ได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขข้อความ ในร่างบันทึกหลักการและเหตุผล เรียบร้อยแล้ว</p>

ประเด็นที่มีการแสดง ความคิดเห็น	ความเห็นของหน่วยงานและ ผู้เกี่ยวข้อง	คำชี้แจงเหตุผลรายประเด็น
	เป็นแหล่งเงินทุนให้ความช่วยเหลือประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน เป็น กำหนดให้กองทุนขยายวัตถุประสงค์เป็นแหล่งเงินทุนให้ความช่วยเหลือประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน เพื่อให้เข้าใจได้ว่าเป็นส่วนขยายวัตถุประสงค์ของกองทุนว่าเป็นแหล่งเงินที่สามารถนำไปใช้จ่ายในเรื่องอื่น ๆ ที่มากกว่าโครงการสวัสดิการแห่งรัฐได้	
๒. การบังคับใช้ของกฎหมาย (ร่างพระราชบัญญัติฯ มาตรา ๒)	<u>ผู้แทนกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.)</u> มีข้อสังเกตว่า เมื่อมีการประกาศใช้บังคับกฎหมายแล้ว สามารถดำเนินการได้ทันทีหรือไม่ เนื่องจากเมื่อพิจารณาบทเฉพาะกาลแล้วมีการกำหนดเฉพาะคณะกรรมการที่ยังคงอยู่ แต่ไม่มีการบัญญัติเกี่ยวกับสำนักงานกองทุนว่า จะต้องมีแนวทางปฏิบัติอย่างไร	เนื่องจากบทเฉพาะกาล ของร่างกฎหมายได้มีการกำหนดแนวทางปฏิบัติเรื่องดังกล่าวไว้แล้ว ดังนั้น กองทุนพระราชรัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคมจึงสามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่องทันทีที่มีการประกาศใช้กฎหมาย จึงไม่สมควรดำเนินการปรับปรุงร่างกฎหมายตามข้อเสนอ
๓. นิยาม (ร่างพระราชบัญญัติฯ มาตรา ๓)	<u>ผู้แทน (สศค.)</u> เห็นควรให้เพิ่มนิยาม “พระราชรัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม”	ได้ดำเนินการเพิ่มเติมนิยาม “พระราชรัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม” ในร่างกฎหมายด้วยแล้ว
๔. วัตถุประสงค์ของกองทุน (ร่างพระราชบัญญัติฯ มาตรา ๕)	<u>ผู้แทน (สศช.)</u> เห็นว่า จากการพิจารณาวัตถุประสงค์แล้ว เป็นการให้อำนาจฝ่ายบริหารออกอะไรก็ได้ เพราะเริ่มต้นบอกว่า เป็นไปตามมติ ครม. จึงเห็นควรปรับปรุงแก้ไข โดยนำวัตถุประสงค์ที่แท้จริงของกองทุนมากำหนดไว้	ได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขข้อความในร่างกฎหมายเรียบร้อยแล้ว

ประเด็นที่มีการแสดง ความคิดเห็น	ความเห็นของหน่วยงานและ ผู้เกี่ยวข้อง	คำชี้แจงเหตุผลรายประเด็น
	ในตอนต้น แล้วจึงตามด้วยข้อความ ระบุว่า “ตามที่คณะรัฐมนตรี เห็นชอบ”	
๕. แหล่งเงินของกองทุน (ร่างพระราชบัญญัติฯ มาตรา ๖)	ผู้แทนธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) เห็นควรให้มีการเพิ่ม ถ้อยคำอีกหนึ่งข้อ โดยระบุว่า เงิน หรือทรัพย์สินที่ได้รับโอนมาตาม มาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัตินี้	ได้ดำเนินการเพิ่มเติมรายการ “เงิน และทรัพย์สินที่โอนมาตามมาตรา ๒๓” ในร่างกฎหมายด้วยแล้ว
๖. ประเภทค่าใช้จ่ายของ กองทุน (ร่างพระราชบัญญัติฯ มาตรา ๗)	ผู้แทนกระทรวง สศช. กรณี (๒) ค่าใช้จ่ายในการจัดพระราชรัฐ สวัสดิการอื่น ๆ ตามมติคณะรัฐมนตรี นั้น หมายถึงโครงการที่มีลักษณะ อย่างไร	ณ วันนี้ มีเพียงโครงการพระราชรัฐ สวัสดิการ ผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ซึ่งเบื้องต้นของการจัดตั้งกองทุน พระราชรัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานราก คณะกรรมการนโยบายการบริหาร ทุนหมุนเวียนได้มีข้อสังเกตซึ่ง คณะรัฐมนตรีรับทราบ และให้รับ ข้อสังเกตมาพิจารณาว่าการกำหนด โครงการช่วยเหลือของกองทุน จะต้องได้รับความเห็นชอบจาก คณะรัฐมนตรีก่อนดำเนินการ และคณะกรรมการบริหารทุน หมุนเวียน จะต้องได้รับความ เห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีในการ ดำเนินการ จึงเป็นการเขียน รองรับไว้ในอนาคต ดังนั้น รายการ ค่าใช้จ่ายตาม (๒) เป็นการ บัญญัติขึ้นเพื่อรองรับโครงการ พระราชรัฐสวัสดิการอื่น ๆ ตามมติ คณะรัฐมนตรี
	ผู้แทน พม. เห็นว่า กรณี (๓) เป็น ค่าใช้จ่ายในการสนับสนุนโครงการ	โครงการต่าง ๆ ที่จะขอรับการ สนับสนุนจากกองทุน จะต้อง

ประเด็นที่มีการแสดง ความคิดเห็น	ความเห็นของหน่วยงานและ ผู้เกี่ยวข้อง	คำชี้แจงเหตุผลรายประเด็น
	<p>ที่ให้บริการทางสังคม ตามมติ คณะรัฐมนตรี จะมีกระบวนการ ในการเสนอเรื่องอย่างไร และ โครงการต่าง ๆ ที่เสนอ จะอยู่ใน อำนาจพิจารณาของคณะกรรมการ ก่อนที่จะเสนอคณะรัฐมนตรีหรือไม่</p> <p><u>ฝ่ายเลขานุการคณะทำงานประชา รัฐ ภาคประชาสังคม เห็นว่า ควร ตัดคำว่า “ตามมติคณะรัฐมนตรี”</u> เนื่องจากการกำหนดให้ทุกโครงการ ต้องผ่านมติคณะรัฐมนตรีทำให้ ขาดความยืดหยุ่น</p>	<p>เสนอผ่านกองทุนเพื่อพิจารณา ก่อน แล้วจึงเสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อให้ความเห็นชอบ ทั้งนี้ ภายหลังจากที่กฎหมายฉบับนี้มี ผลบังคับใช้แล้ว จะต้องไป ดำเนินการกำหนดข้อบังคับ และ หลักเกณฑ์เกี่ยวกับรายละเอียด ของกระบวนการทำงานต่าง ๆ อีกครั้งหนึ่ง</p> <p>ข้อเสนอเพื่อขอตัดคำว่า “ตามมติ คณะรัฐมนตรี” นั้น เห็นว่ากองทุนฯ จัดตั้งขึ้นเพื่อรองรับนโยบาย พระราชรัฐของรัฐบาล ในการ ช่วยเหลือสังคมเพื่อยกระดับ คุณภาพชีวิตของคนในสังคมได้ อย่างยั่งยืน และสนับสนุน โครงการที่ให้บริการทางสังคม ผ่านหน่วยงาน มูลนิธิและองค์กร การกุศล ดังนั้น จึงไม่สมควรตัด ข้อความตามข้อเสนอดังกล่าว</p>
๗. องค์ประกอบของ คณะกรรมการกองทุน (ร่างพระราชบัญญัติฯ มาตรา ๑๐)	<p><u>ผู้แทน (สศค.)</u> มีข้อสังเกตว่า ผู้แทนของส่วนราชการต่าง ๆ จะต้องเป็นไปตามที่กำหนดใช่ หรือไม่ และเหตุใดจึงไม่มีผู้แทน กระทรวงการพัฒนาสังคมและ ความมั่นคงของมนุษย์</p>	<p>การกำหนดองค์ประกอบของ คณะกรรมการกองทุนเป็นไปตาม พระราชบัญญัติการบริหารทุน หมุนเวียน มาตรา ๑๘ กำหนดให้ ในแต่ละทุนหมุนเวียน ให้มี คณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียน คณะหนึ่ง ประกอบด้วย (๑) หัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่มีทุน หมุนเวียน เป็นประธานกรรมการ (๒) ผู้แทนกระทรวงการคลัง</p>

ประเด็นที่มีการแสดง ความคิดเห็น	ความเห็นของหน่วยงานและ ผู้เกี่ยวข้อง	คำชี้แจงเหตุผลรายประเด็น
	<p data-bbox="597 1250 969 1403">ผู้แทน สศช. มีข้อสังเกตว่า ควรกำหนดวาระของผู้ทรงคุณวุฒิไว้ด้วยหรือไม่ อย่างไร</p> <p data-bbox="597 1589 969 2082"><u>ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการประชาชน ภาคประชาสังคม เสนอ</u> - การกำหนดให้คณะกรรมการอยู่ภายใต้กระทรวงการคลัง และกรรมการมาจากภาครัฐเป็นส่วนใหญ่ ทำให้ขาดองค์ประกอบที่หลากหลายและเกี่ยวข้องกับโครงการด้านสังคมโดยตรง ซึ่งจากบทเรียนของกองทุนคนพิการ</p>	<p data-bbox="992 339 1364 1180">ผู้แทนสำนักงบประมาณและผู้แทนหน่วยงานของรัฐที่มีทุนหมุนเวียน ที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคล เป็นกรรมการ (๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกินสามคนซึ่งประธานกรรมการแต่งตั้งโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง จากผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ด้านการเงิน เศรษฐศาสตร์ การลงทุน กฎหมาย หรือด้านอื่นที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้แทนกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์อาจได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิได้</p> <p data-bbox="992 1250 1364 1515">ได้ดำเนินการปรับปรุงร่างกฎหมาย โดยกำหนดคุณสมบัติและวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิไว้ในร่างกฎหมายเรียบร้อยแล้ว</p> <p data-bbox="992 1589 1364 2082">เนื่องจากการดำเนินงานของกองทุนฯ จะต้องดำเนินการร่วมกับหน่วยงานภาครัฐที่มีอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการเงินและการคลัง ได้แก่ กระทรวงการคลัง สำนักงบประมาณ สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง และกรมบัญชีกลาง ซึ่งเป็นการดำเนินการโดยส่วนราชการ ประกอบกับภารกิจดังกล่าวเป็น</p>

ประเด็นที่มีการแสดง ความคิดเห็น	ความเห็นของหน่วยงานและ ผู้เกี่ยวข้อง	คำชี้แจงเหตุผลรายประเด็น
	<p>พบว่าไม่ค่อยมีการจ่ายเงินออกให้แก่โครงการ</p> <p>- หากปรับองค์ประกอบของคณะกรรมการไม่ได้ เสนอให้มีคณะอนุกรรมการ โดยมีองค์ประกอบจากผู้แทนด้านสังคม/สวัสดิการ เช่น ตัวแทนภาคประชาสังคมที่ทำงานกับกลุ่มเป้าหมายที่จะได้รับประโยชน์จากกองทุน โดยอำนาจหน้าที่ของคณะอนุกรรมการควรมีอำนาจในการพิจารณาอนุมัติโครงการ</p>	<p>หนึ่งในพันธกิจของกระทรวงการคลัง ดังนั้น คณะกรรมการกองทุนฯ จึงต้องอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงการคลัง จึงไม่สมควรปรับปรุงร่างกฎหมายตามข้อเสนอดังกล่าว</p> <p>เนื่องจากร่างกฎหมายได้กำหนดให้ประธานกรรมการมีอำนาจในการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ และคณะกรรมการมีอำนาจในการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย ซึ่งผู้แทนประชาสังคม หรือผู้มีความสามารถ อาจได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ หรืออนุกรรมการได้ จึงไม่สมควรปรับปรุงร่างกฎหมายตามข้อเสนอดังกล่าว</p>
<p>๘. การจัดการพัสดุ (ร่างพระราชบัญญัติฯ มาตรา ๑๘)</p>	<p>ผู้แทน สศช. เห็นว่า คณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียน ได้มีการออกระเบียบเกี่ยวกับการพัสดุกองทุนนี้อยู่ภายใต้ตามระเบียบของคณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียนด้วยหรือไม่</p>	<p>เนื่องจากพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๖๐ เป็นต้นไป จึงมีผลทำให้กองทุนจะต้องถือปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการพัสดุภาครัฐด้วย สำหรับเรื่องอื่น ๆ กองทุนจะต้องถือปฏิบัติตามที่คณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียนกำหนดไว้</p>
<p>๙. กำหนดระยะเวลาของการแต่งตั้งหรือให้มีคณะกรรมการตาม</p>	<p>ผู้แทน สศช. เห็นว่า โดยปกติบทเฉพาะกาล ในระยะแรกที่ไม่มีความเห็น กรรมการ จะต้องมีการระบุ</p>	<p>เนื่องจากในบทเฉพาะกาลของร่างกฎหมายได้มีการกำหนดเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวไว้แล้ว</p>

ประเด็นที่มีการแสดง ความคิดเห็น	ความเห็นของหน่วยงานและ ผู้เกี่ยวข้อง	คำชี้แจงเหตุผลรายประเด็น
พระราชบัญญัตินี้ ภายหลังจากที่กฎหมายมีผลบังคับใช้ (ร่างพระราชบัญญัติฯ มาตรา ๒๔)	ไว้ว่าให้ใครปฏิบัติหน้าที่ตาม พรบ.นี้ไปพลางก่อน ซึ่งสามารถดูตัวอย่างของ พรบ.กองทุนการออมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๔ พรบ.กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๓๙ เป็นต้น	ดังนั้น จึงไม่สมควรปรับปรุงร่างกฎหมายตามข้อเสนอดังกล่าว
๑๐. เรื่องอื่น ๆ	<p>ผู้แทน สศค. สอบถามว่า การเสนอร่างพระราชบัญญัติกองทุนประชากรเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม พ.ศ. .... กรมบัญชีกลางจะต้องเสนอผ่านทางคณะกรรมการนโยบายบริหารกองทุน หรือเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีโดยตรง</p> <p>ผู้แทน สศค. ชี้แจงว่า สำหรับกรณีส่วนของการขยายวัตถุประสงค์ของกองทุนให้ครอบคลุมด้านสังคมด้วย เนื่องจากคณะกรรมการประชากรเพื่อสังคม โดยการประสานความร่วมมือจากสามภาคส่วน ระหว่าง</p>	<p>โดยที่ร่างพระราชบัญญัติกองทุนประชากรเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม พ.ศ. .... ได้ผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียน และเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบการจัดตั้งกองทุนประชากรเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๙ มกราคม ๒๕๖๑ เห็นชอบในการจัดตั้งกองทุนดังกล่าว ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการดำเนินการตามบทบัญญัติมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ และจะต้องเสนอร่างพระราชบัญญัตินี้ต่อคณะรัฐมนตรีอีกครั้งหนึ่ง</p> <p>ให้ผู้แทน สศค. ประสาน สสส. เพื่อเร่งดำเนินการจัดส่งประเด็นเพิ่มเติมมาให้กรมบัญชีกลางภายในวันจันทร์ที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๖๑</p>

ประเด็นที่มีการแสดง ความคิดเห็น	ความเห็นของหน่วยงานและ ผู้เกี่ยวข้อง	คำชี้แจงเหตุผลรายประเด็น
	<p>ภาครัฐ ภาคประชาสังคม และภาคเอกชน ซึ่งกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) เป็นหัวหน้าทีมภาคประชาสังคม เห็นว่าร่าง พรบ. ฉบับนี้อาจขาดเนื้อหาในเรื่องทางปฏิบัติ จึงขออนุญาตจัดทำประเด็นส่งมาให้</p> <p><u>ผู้แทนสภาเกษตรกรแห่งชาติ</u> เห็นว่า วัตถุประสงค์ ของกองทุนมาตรา ๕ และการใช้จ่ายเงินของกองทุนมาตรา ๗ ตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ ทุกอย่างเป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี โดยไม่มีการกำหนดกรอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีว่าเป็นไปตามกฎหมายใด</p> <p><u>ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการประชารัฐภาคประชาสังคม</u> เห็นควรเพิ่มมาตราที่ระบุเรื่องการวัดผลโครงการและการติดตามการดำเนินงานด้วย</p>	<p>เนื่องจากกระบวนการนำเรื่องเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรีนั้น ได้มีการกำหนดแนวทางการปฏิบัติตลอดจนการใช้ดุลพินิจไว้ครบถ้วนแล้ว จึงไม่สมควรปรับปรุงร่างกฎหมายตามข้อเสนอดังกล่าว</p> <p>ข้อเสนอให้เพิ่มมาตราเรื่องการวัดผลโครงการและการติดตามการดำเนินงาน นั้น เห็นว่า ร่างกฎหมายได้กำหนดให้ของคณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ในการออกกฎหมายลำดับรองในเรื่องต่าง ๆ ในการบริหารกองทุนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ซึ่งรวมถึงแนวทางการกำกับติดตามการดำเนินการของโครงการไว้ด้วยแล้ว ดังนั้น จึงไม่สมควรปรับปรุงร่างกฎหมายตามข้อเสนอดังกล่าว</p>

๓. สรุปการวิเคราะห์ผลกระทบในการตรากฎหมายอย่างรอบด้าน^๓

ผู้ซึ่งได้รับผลกระทบจากการบังคับใช้กฎหมาย

ด้านสังคม

- เชิงบวก

กองทุนฯ จะเป็นเครื่องมือในการจ่ายเงินเพื่อรองรับนโยบายประชารัฐของรัฐบาล โครงการที่ให้บริการทางสังคม ผ่านมูลนิธิและองค์กรการกุศล เพื่อช่วยเหลือประชาชนในภาวะลำบากทุกประเภทในชุมชนท้องถิ่น ซึ่งทำให้กองทุนฯ มีความน่าสนใจและเป็นเครื่องมือช่วยสนับสนุนเครือข่ายผู้ให้บริการทางสังคมให้มีแหล่งเงินทุนที่แน่นอน เป็นการเพิ่มศักยภาพในการบริหารจัดการโครงการเพื่อสังคม รวมทั้งช่วยเหลือคนในชุมชนท้องถิ่นให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นอย่างยั่งยืน ตลอดจนจะเป็นการลดการพึ่งพางบประมาณที่เป็นภาระการคลังของประเทศ และอยู่ภายใต้กรอบวินัยการคลังที่ดี

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงบวก

(๑) ผู้มีสิทธิที่จะได้รับความคุ้มครอง ได้แก่ ประชาชนผู้มีรายได้น้อยและเกษตรกรรวมทั้งประชาชนในภาวะลำบากทุกประเภทในชุมชนท้องถิ่น

(๒) หน่วยงานภาครัฐ โดยเฉพาะหน่วยงานเจ้าของโครงการสามารถระดมทุนเพื่อไปใช้ในการสนับสนุนโครงการที่ให้บริการทางสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้ได้รับผลกระทบในด้านอื่น

(๑) สำนักงบประมาณ กล่าวคือ กองทุนฯ มีรายได้และทรัพย์สินหลายประการเพื่อใช้ในการสนับสนุนกองทุนฯ ให้มีความมั่นคง และมีเสถียรภาพ ทั้งนี้ ในกรณีที่กองทุนฯ มีเงินไม่เพียงพอต่อการจ่ายเงินเพื่อการจัดประชารัฐสวัสดิการ ผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ และค่าใช้จ่ายในการจัดประชารัฐสวัสดิการอื่น ๆ อาจจำเป็นต้องขอรับจัดสรรงบประมาณตามกระบวนการของกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ เพื่อคุ้มครองการจ่ายเงินให้แก่ผู้มีสิทธิที่จะได้รับความคุ้มครองอย่างไรก็ดี ร่างพระราชบัญญัติเพื่อจัดตั้งกองทุนฯ มีเครื่องมือในการบริหารจัดการเพื่อป้องกันหรือลดผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นดังกล่าวแล้ว

(๒) กรมบัญชีกลาง กล่าวคือ กองทุนฯ เป็นกองทุนหมุนเวียนเงินนอกงบประมาณ ภายใต้การกำกับดูแลของกรมบัญชีกลาง ดังนั้น กรมบัญชีกลางจึงอยู่ในฐานะที่จะต้องกำกับดูแลกองทุนหมุนเวียนของประเทศ

(๓) กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กล่าวคือ เนื่องจากกฎหมายกำหนดให้โครงการที่ให้บริการทางสังคม เพื่อช่วยเหลือประชาชนผู้ที่อยู่ในภาวะยากลำบาก

^๓ หลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (checklist)

ทุกประเภท ได้แก่ ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวมีความเกี่ยวข้องกับภารกิจของกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์โดยตรง

๔. การเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อประชาชน

ได้มีการเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นของร่างพระราชบัญญัติการจัดพระราชรัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม พ.ศ. .... ผ่านทาง www.lawamendment.go.th เว็บไซต์ของกรมบัญชีกลาง www.cgd.go.th และ www.facebook.com/กรมบัญชีกลาง^๔

๕. การนำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการพิจารณาจัดทำร่างกฎหมาย

กรมบัญชีกลาง ได้นำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการพิจารณาจัดทำร่างพระราชบัญญัติการจัดพระราชรัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม พ.ศ. .... ทั้งนี้ เห็นควรยืนยันตามร่างพระราชบัญญัติฯ ที่ผ่านการตรวจพิจารณาจากสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาแล้ว

๖. ความเห็นต่อการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

จากการตรวจสอบเอกสารและหลักฐานที่เสนอมาพร้อมกับร่างพระราชบัญญัติการจัดพระราชรัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม พ.ศ. .... เห็นว่า ได้มีการดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๗ แล้ว

---

^๔ อ้างแล้ว เชิงบรรณที่ ๒, หน้า -๑-

หลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (Checklist)

ร่างพระราชบัญญัติกองทุนประชารัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม พ.ศ. ....

กฎหมายใหม่   แก้ไข/ปรับปรุง   ยกเลิก

ส่วนราชการหรือหน่วยงานผู้เสนอ กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง

๑. วัตถุประสงค์และเป้าหมายของภารกิจ

๑.๑ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของภารกิจคืออะไร

เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนและใช้จ่ายเกี่ยวกับการสนับสนุนโครงการที่ให้บริการทางสังคม ผ่านหน่วยงาน มูลนิธิ และองค์กรการกุศล เพื่อช่วยเหลือประชาชนในภาวะลำบากทุกประเภท ตลอดจนการจัดประชารัฐ สวัสดิการตามมติคณะรัฐมนตรี เพื่อสร้างความมั่นคงทางการเงิน เพิ่มศักยภาพ และพัฒนาระบบคุ้มครอง ทางสังคมอย่างครบวงจร สำหรับประชาชนผู้มีรายได้น้อยและเกษตรกรที่ลงทะเบียนในโครงการลงทะเบียน เพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ

เพื่อแก้ไขปัญหาหรือข้อบกพร่องใด

ด้วยข้อบังคับคณะกรรมการบริหารกองทุนประชารัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานรากว่าด้วยการบริหาร กองทุนประชารัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานราก พ.ศ. ๒๕๖๐ กำหนดให้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความมั่นคงทางการเงิน เพิ่มศักยภาพ และพัฒนาระบบคุ้มครองทางสังคมอย่างครบวงจร สำหรับประชาชนผู้มีรายได้น้อย และเกษตรกรที่ลงทะเบียนในโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ แต่เนื่องจากมีงบประมาณที่จำกัด ประกอบกับวัตถุประสงค์ของกองทุนยังไม่ครอบคลุมการให้ความช่วยเหลือประชาชนในภาวะลำบากได้อย่างทั่วถึง ดังนั้น สมควรกำหนดให้กองทุนขยายวัตถุประสงค์และเป็นแหล่งเงินทุนในการให้ความช่วยเหลือประชาชน ที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๑.๒ ความจำเป็นที่ต้องทำภารกิจ

โดยที่รัฐบาลไทยได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาเศรษฐกิจ และกำหนดให้การแก้ไขปัญหา ความยากจนและลดความเหลื่อมล้ำเป็นนโยบายสำคัญ ซึ่งตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๕๙ และวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ รับทราบโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ และปี พ.ศ. ๒๕๖๐ ตามลำดับ ซึ่งเป็นโครงการที่เปิดโอกาสให้ผู้มีรายได้น้อยที่มีคุณสมบัติตรงตามที่กำหนด สามารถลงทะเบียนขอรับสวัสดิการเพื่อเป็นฐานข้อมูลสำหรับการจัดสวัสดิการต่าง ๆ ของหน่วยงานภาครัฐ ให้กับผู้มีรายได้น้อยที่ต้องการความช่วยเหลือจากภาครัฐ ดังนั้น เพื่อให้มีกลไกในการสนับสนุนและช่วยเหลือ แก่ประชาชนผู้มีรายได้น้อย และเกษตรกรที่ลงทะเบียนในโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี สามารถเข้าถึงปัจจัยพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีพและประกอบอาชีพอย่างเหมาะสม และเพียงพอ รวมทั้งเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดสรรงบประมาณ โดยการนำข้อมูลผู้ลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ มาใช้ประโยชน์ในการสนับสนุนและช่วยเหลือแบบเฉพาะเจาะจง (Targeting) ไปยังผู้ที่สมควรได้รับการช่วยเหลืออย่างแท้จริง ตลอดจนการสนับสนุนโครงการที่ให้บริการทางสังคม ผ่านหน่วยงาน มูลนิธิ และองค์กรการกุศล เพื่อช่วยเหลือประชาชนในภาวะลำบากทุกประเภทอันจะสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ให้เกิดขึ้นตั้งแต่ระดับฐานราก และทำให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจเป็นไปอย่างยั่งยืน เพิ่มศักยภาพในการบริหารจัดการโครงการเพื่อสังคม และช่วยเหลือคนในชุมชนท้องถิ่นให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นอย่างยั่งยืน ดังนั้น เพื่อให้ภาครัฐสามารถดำเนินการได้ตามที่กล่าวมาข้างต้น จึงจำเป็นต้องจัดตั้งกองทุนฯ นี้ขึ้น พร้อมทั้งจัดทำ ร่างพระราชบัญญัติกองทุนฯ เพื่อให้การดำเนินงานของกองทุนฯ เป็นไปอย่างรอบคอบ รัดกุม และมีประสิทธิภาพ

หาก ...

หากไม่ทำภารกิจนั้นจะมีผลประการใด

เนื่องจากกองทุนฯ จัดตั้งขึ้นเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาโครงการด้านคุณภาพชีวิตของประชาชนผู้มีรายได้น้อย เกษตรกร และประชาชนในภาวะลำบากทุกประเภท ดังนั้น หากการสนับสนุนและช่วยเหลือประชาชนกลุ่มดังกล่าวเป็นไปอย่างไม่ทั่วถึง อาจส่งผลกระทบต่อความมั่นคงและศักยภาพในการระดมทุน เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการตามที่กฎหมายกำหนด อีกทั้งทำให้รัฐไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ในการที่จะส่งเสริมให้กองทุนฯ เป็นเครื่องมือทางการเงินใหม่ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดียิ่งขึ้น

๑.๓ การดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์มีกี่ทางเลือก มีทางเลือกอะไรบ้าง แต่ละทางเลือกมีข้อดีข้อเสียอย่างไร

ปัจจุบันยังไม่มีกลไกอื่นใดที่เหมาะสมในการรับและจ่ายเงินสำหรับโครงการประชารัฐสวัสดิการผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ โครงการประชารัฐสวัสดิการอื่น ๆ และโครงการบริการทางสังคม ผ่านหน่วยงานมูลนิธิ และองค์กรการกุศล ตามที่คณะรัฐมนตรีเห็นชอบ ประกอบกับการใช้กลไกการให้ความช่วยเหลือโดยอาศัยระบบเงินงบประมาณของภาครัฐมีข้อจำกัดในแง่ของระยะเวลาในการขอและจัดสรรเงินงบประมาณ และความแน่นอนของแหล่งเงินทุนที่จะใช้ในการสนับสนุน ดังนั้น จึงต้องใช้กลไกการให้การสนับสนุนที่อาศัยระบบเงินนอกงบประมาณ โดยการตรากฎหมายเป็นการเฉพาะเพื่อจัดตั้งกองทุนหมุนเวียนซึ่งจะมีอำนาจในการระดมเงินทุนจากภาคเอกชนและประชาชนได้

๑.๔ มาตรการที่บรรลุวัตถุประสงค์ของภารกิจคืออะไร

การจัดตั้งกองทุนประชารัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคมเป็นกลไกการให้ความช่วยเหลือผู้มีสิทธิโดยอาศัยระบบเงินนอกงบประมาณ มีมาตรการต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกองทุนฯ โดยกำหนดแหล่งที่มาของเงินและทรัพย์สินของกองทุนฯ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายให้แก่ผู้มีสิทธิที่จะได้รับความช่วยเหลือตามวัตถุประสงค์ของกองทุนฯ

๑.๕ ภารกิจนั้นจะแก้ไขปัญหาหรือข้อบกพร่องนั้นได้เพียงใด

(๑) การขยายวัตถุประสงค์ของกองทุนประชารัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานราก ทำให้กองทุนสามารถดำเนินการสนับสนุนโครงการที่ให้บริการสังคมเพื่อช่วยเหลือประชาชนในภาวะลำบากทุกประเภทได้อย่างครอบคลุมทุกด้าน

(๒) การให้กองทุนประชารัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคมสามารถระดมเงินจากภาคเอกชนและประชาชนมาเป็นแหล่งเงินทุนในการจ่ายเงินสนับสนุนโครงการที่ให้บริการทางสังคมต่าง ๆ ได้สามารถช่วยบรรเทาภาระงบประมาณระยะยาว และเกิดความมั่นคงทางการเงิน

๑.๖ ผลสัมฤทธิ์ของภารกิจคืออะไร

ตัวชี้วัดความสัมฤทธิ์ผลของกฎหมายมีอย่างไร

ร่างพระราชบัญญัติกองทุนประชารัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม พ.ศ. .... มีผลใช้บังคับ

๑.๗ การทำภารกิจสอดคล้องกับพันธกรณี และความผูกพันตามหนังสือสัญญาที่ประเทศไทยมีต่อรัฐต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศใด ในเรื่องใด

การดำเนินการดังกล่าวจะเป็นผลดีหรือก่อให้เกิดภาวะแก่ประเทศไทยหรือไม่ อย่างไร

กรณีการจัดทำร่างกฎหมายดังกล่าวเป็นผลดีแก่ประเทศไทย เนื่องจากสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีปัจจัยการดำรงชีพที่เพียงพอส่งผลให้ประชาชนมีคุณภาพและมีศักยภาพที่จะช่วยในการพัฒนาประเทศได้ โดยไม่กระทบต่อเงินงบประมาณของประเทศไทย เนื่องจากอาศัยแหล่งเงินทุนจากเงินนอกงบประมาณ

๒. ผู้ทำภารกิจ

๒.๑ เมื่อคำนึงถึงประสิทธิภาพ ต้นทุน และความคล่องตัวแล้ว เหตุใดจึงไม่ควรให้เอกชนทำภารกิจนี้ เนื่องจากเป็นการขยายวัตถุประสงค์ของกองทุนประชารัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานรากตามข้อบังคับ คณะกรรมการบริหารกองทุนประชารัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานรากว่าด้วยการบริหารกองทุนประชารัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานราก พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งมีปลัดกระทรวงการคลัง เป็นประธานกรรมการบริหารกองทุนประชารัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานราก และเป็นผู้รักษาการตามข้อบังคับ จึงเป็นอำนาจและหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐโดยตรง

ภารกิจนี้ควรทำร่วมกับเอกชนหรือไม่ อย่างไร

ไม่ โดยเอกชนจะเป็นเพียงผู้เข้ามามีส่วนร่วมในบริจาคเงินทุนให้กับกองทุน จึงเป็นเพียงผู้สนับสนุน แหล่งเงินทุนตามร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้เท่านั้น

๒.๒ เมื่อคำนึงถึงประสิทธิภาพและประโยชน์ที่จะเกิดแก่การให้บริการประชาชน ควรทำภารกิจนี้ร่วมกับหน่วยงานอื่นหรือไม่ เพราะเหตุใด

เพื่อให้การดำเนินการตามกลไกเพื่อสนับสนุนและช่วยเหลือประชาชนผู้มีรายได้น้อย และเกษตรกรที่ลงทะเบียนในโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ ตลอดจนสนับสนุนโครงการที่ให้บริการทางสังคมผ่านหน่วยงาน มูลนิธิและองค์กรการกุศล เพื่อช่วยเหลือประชาชนในภาวะลำบากทุกประเภท ได้อย่างมีประสิทธิภาพ กองทุนฯ ในฐานะเป็นกองทุนหมุนเวียนภายในสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงการคลัง จะต้องดำเนินการร่วมกับหน่วยงานอื่น ได้แก่ กระทรวงการคลัง สำนักงานประมาณ สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง เนื่องจากหน่วยงานเหล่านี้มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการเงินและการคลัง ซึ่งเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของกองทุนในการจัดสรรเงินของกองทุนเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับโครงการต่าง ๆ ที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี ดังนั้น การดำเนินการภารกิจร่วมกันขององค์กรข้างต้นย่อมก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประโยชน์ต่อการดำเนินงานของกองทุนฯ

๒.๓ ภารกิจดังกล่าวหากให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำ จะได้ประโยชน์แก่ประชาชนมากกว่าหรือไม่

การดำเนินการโดยกองทุนฯ ร่วมกับหน่วยงานภาครัฐที่มีอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการเงิน และการคลัง ได้แก่ กระทรวงการคลัง สำนักงานประมาณ สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง และกรมบัญชีกลาง ซึ่งเป็นการดำเนินการโดยส่วนราชการส่วนกลาง ซึ่งขอบเขตงานดังกล่าวไม่ใช่ภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๓. ความจำเป็นในการตรากฎหมาย

๓.๑ การจัดทำภารกิจนั้นมีความสอดคล้องกับเรื่องใด อย่างไร

หน้าที่หลักของหน่วยงานของรัฐ (ตามภารกิจพื้นฐาน (Function)) ในเรื่อง การลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ โดยเพิ่มโอกาสทางเศรษฐกิจให้แก่คนฐานราก ขยายระบบสวัสดิการพื้นฐานให้ทั่วถึงและมีคุณภาพ กระจายรายได้และถือครองทรัพย์สินอย่างเป็นธรรม ซึ่งภารกิจดังกล่าวเป็นหนึ่งในพันธกิจของกระทรวงการคลัง

หน้าที่ของรัฐและแนวนโยบายของรัฐ ในเรื่อง การให้ความช่วยเหลือเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ ผู้ยากไร้ และผู้ด้อยโอกาส ให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ ตามหมวด ๖ มาตรา ๗๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ และการจัดระบบเศรษฐกิจให้ประชาชนมีโอกาสได้รับประโยชน์จากความเจริญเติบโต ทางเศรษฐกิจไปพร้อมกันอย่างทั่วถึง เป็นธรรม และยั่งยืน ตามหมวด ๖ มาตรา ๗๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐

ยุทธศาสตร์ชาติ ...

- ยุทธศาสตร์ชาติ ในเรื่อง การสร้างโอกาส ความเสมอภาค และเท่าเทียมกันทางสังคม
- แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)
ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม
- แนวทางการปฏิรูปประเทศ ในเรื่อง ด้านที่ ๒ การขับเคลื่อนและปฏิรูปด้านความมั่นคง
ลดความเหลื่อมล้ำ การเกษตร ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม

๓.๒ การทำภารกิจนั้นสามารถใช้มาตรการทางบริหารโดยไม่ต้องออกกฎหมายได้หรือไม่

เนื่องจากเงินและทรัพย์สินของกองทุนฯ จะประกอบด้วยเงินและผลตอบแทนประเภทต่าง ๆ ที่จะได้รับจากภาครัฐ ด้วยเหตุนี้จึงมีความจำเป็นต้องตรากฎหมายเฉพาะในรูปแบบของร่างพระราชบัญญัติ เพื่อจัดตั้งกองทุนฯ ในลักษณะกองทุนหมุนเวียนเพื่อเป็นหน่วยรับเงินงบประมาณจากภาครัฐ ตามที่กำหนด ในมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. ๒๕๔๑ หากไม่ตราพระราชบัญญัติเพื่อจัดตั้งกองทุนฯ จะไม่มีหน่วยรับเงินงบประมาณที่มีอำนาจตามกฎหมาย ส่งผลให้กองทุนฯ ไม่สามารถรับเงินสนับสนุนที่จัดสรร จากภาครัฐ ภาคเอกชน และไม่สามารถเบิกจ่ายผลตอบแทนให้แก่กองทุนฯ ได้ตามวัตถุประสงค์ นอกจากนี้ การทำภารกิจจำเป็นต้องตราเป็นพระราชบัญญัติ และไม่สามารถใช้มาตรการทางบริหารได้ เนื่องจากการดำเนินงานของกองทุนฯ มีความจำเป็นต้องกำหนดระบบรับและจ่ายเงินของรัฐในรูปของเงินนอกงบประมาณ ซึ่งต้องอาศัยอำนาจตามกฎหมายระดับพระราชบัญญัติ

๓.๓ ในการทำภารกิจนั้น เหตุใดจึงจำเป็นต้องตรากฎหมายในขณะนี้

เนื่องจากมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๖๐ และวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๖๐ เห็นชอบ ให้มีการจัดตั้งกองทุนประชารัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานราก และเพื่อให้กองทุนประชารัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานราก มีแนวทางที่เหมาะสม ก็สมควรให้กระทรวงการคลังพิจารณาดำเนินการให้มีกฎหมายจัดตั้งกองทุนประชารัฐ เพื่อเศรษฐกิจฐานรากเป็นการเฉพาะต่อไป และเพื่อเป็นการขยายวัตถุประสงค์ของกองทุนประชารัฐ เพื่อเศรษฐกิจฐานรากให้ครอบคลุมการสนับสนุนโครงการที่ให้บริการสังคมเพื่อช่วยเหลือประชาชน ในภาวะลำบากทุกประเภท จึงเห็นควรเปลี่ยนชื่อกองทุนประชารัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานรากเป็นกองทุนประชารัฐ เพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม และตรากฎหมายฉบับนี้เพื่อให้สามารถเป็นกลไกการรับและจ่ายเงิน ของกองทุนฯ สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลและมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว

๓.๔ การใช้บังคับกฎหมายและระยะเวลาในการใช้บังคับกฎหมาย

(ก) การใช้บังคับกฎหมาย

ต้องใช้บังคับพร้อมกันทุกท้องที่ทั่วประเทศ เนื่องจากการจัดตั้งกองทุนประชารัฐ เพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม เพื่อเป็นกลไกรองรับนโยบายประชารัฐของรัฐบาลที่มุ่งเน้นการมีส่วนร่วม ระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม และโครงการจิตอาสาประชารัฐ ในการช่วยเหลือสังคม เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในสังคมอย่างยั่งยืน โดยการสนับสนุนโครงการที่ให้บริการทางสังคม ผ่านมูลนิธิและองค์กรการกุศล เพื่อช่วยเหลือประชาชนในภาวะลำบากทุกประเภทในชุมชนท้องถิ่น ได้แก่ ผู้พิการ ผู้สูงอายุ เป็นต้น ดังนั้น การบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวย่อมต้องสอดคล้องกับภารกิจและการดำเนินงาน ของกองทุนฯ

ทயอยใช้บังคับเป็นท้องที่ ๆ ไป เนื่องจาก

ใช้บังคับเพียงบางท้องที่ เนื่องจาก

(ข) ...

(ข) ระยะเวลาในการใช้บังคับกฎหมาย

ใช้บังคับทันทีที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เนื่องจากกองทุนฯ ต้องมีการรับและจ่ายเงินตามระยะเวลาและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎหมาย

มีการทอดระยะเวลาในการบังคับใช้เป็นเวลาเท่าใด เพราะเหตุใด

ควรกำหนดระยะเวลาการสิ้นสุดไว้ด้วยหรือไม่ เพราะเหตุใด

๓.๕ เหตุใดจึงไม่สมควรตราเป็นกฎในลักษณะอื่น เช่น ข้อบัญญัติท้องถิ่น

การจัดตั้งกองทุนฯ ต้องดำเนินการโดยอาศัยกฎหมายจัดตั้งซึ่งตราขึ้นเป็นการเฉพาะในระดับพระราชบัญญัติและใช้บังคับเป็นการทั่วไป จึงไม่สมควรตราเป็นกฎในลักษณะอื่น นอกจากนี้การดำเนินการตามภารกิจจำเป็นต้องตราเป็นพระราชบัญญัติและไม่สามารถใช้มาตรการทางบริหารได้เนื่องจากการดำเนินงานของกองทุนฯ มีความจำเป็นต้องกำหนดระบบรับและจ่ายเงินของรัฐในรูปแบบของเงินนอกงบประมาณ ซึ่งต้องอาศัยอำนาจตามกฎหมายระดับพระราชบัญญัติ

๓.๖ ลักษณะการใช้บังคับ

ควบคุม

กำกับ/ติดตาม (ข้ามไปข้อ ๓.๘)

ส่งเสริม

ระบบผสม

เหตุใดจึงต้องใช้ระบบดังกล่าว

เนื่องจากการจัดตั้งกองทุนฯ เพื่อเป็นกลไกการจ่ายเงินสำหรับรองรับนโยบายประชารัฐของรัฐบาลโครงการที่ให้บริการทางสังคม ผ่านมูลนิธิและองค์กรการกุศล เพื่อช่วยเหลือประชาชนในภาวะลำบากทุกประเภทในชุมชนท้องถิ่น ทำให้กองทุนฯ มีความน่าสนใจและเป็นเครื่องมือช่วยสนับสนุนเครือข่ายผู้ให้บริการทางสังคมให้มีแหล่งเงินทุนที่แน่นอน ซึ่งจะเป็นการเพิ่มศักยภาพในการบริหารจัดการโครงการเพื่อสังคม และช่วยเหลือประชาชนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นอย่างยั่งยืน ดังนั้น การบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวย่อมต้องสอดคล้องกับภารกิจและการดำเนินงานของกองทุนฯ

๓.๗ การใช้ระบบอนุญาตในกฎหมาย

ไม่มี

๓.๘ การใช้ระบบคณะกรรมการในกฎหมาย

๓.๘.๑ กฎหมายที่จะตราขึ้นมีการใช้ระบบคณะกรรมการ หรือไม่ มีความจำเป็นอย่างไร

กฎหมายที่จะตราขึ้นมีการใช้ระบบคณะกรรมการ เนื่องจากกฎหมายนี้จัดตั้งกองทุนฯ โดยมีวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดในกฎหมาย มีการกำหนดกลไกการนำส่งเงินและทรัพย์สินเข้าบัญชีต่าง ๆ ภายในกองทุนฯ เพื่อการดำเนินงานและบริหารกองทุน การจ่ายเงินในการจัดประชารัฐสวัสดิการ ผ่านบัตรสวัสดิการ และการจ่ายเงินของกองทุนเพื่อการสนับสนุนโครงการต่าง ๆ ตามที่คณะรัฐมนตรีเห็นชอบ โดยกำหนดให้มีคณะกรรมการกองทุนฯ ประกอบด้วยปลัดกระทรวงการคลังเป็นประธานกรรมการ ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทนสำนักงบประมาณ เป็นกรรมการ และผู้แทนสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงการคลัง เป็นกรรมการและเลขานุการ มีอำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินการของกองทุนฯ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ อีกทั้งกระบวนการพิจารณาเพื่อให้การสนับสนุนโครงการที่ให้บริการทางสังคมดังกล่าว จำเป็นต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เช่น ความเชี่ยวชาญ

ด้านการเงินและการคลัง ความเชี่ยวชาญด้านบัญชี ความเชี่ยวชาญด้านระบบงบประมาณ ความเชี่ยวชาญด้านกฎหมาย เป็นต้น ดังนั้น การพิจารณาและใช้อำนาจตัดสินใจดำเนินการตามกฎหมาย จึงควรอยู่ในรูปของคณะกรรมการ เพื่อให้การดำเนินงานของกองทุนฯ เป็นไปอย่างรอบคอบมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับแนวนโยบายด้านการเงินและการคลังของประเทศ ตลอดจนบรรลุวัตถุประสงค์ของกองทุนฯ

๓.๘.๒ คณะกรรมการที่กำหนดขึ้นมีอำนาจเข้าช้อนกับคณะกรรมการอื่นหรือไม่

ไม่มี

๓.๘.๓ องค์ประกอบของคณะกรรมการมีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือนายกรัฐมนตรี หรือหัวหน้าส่วนราชการหรือไม่

เป็นไปตามข้อ ๓.๘.๑

๓.๙ มีกรอบหรือแนวทางการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่หรือไม่ อย่างไร

การปฏิบัติหน้าที่และการใช้อำนาจของคณะกรรมการกองทุนฯ เกี่ยวกับการให้ความเห็นชอบการจ่ายเงินพระราชรัฐสวัสดิการ ผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ และการจัดพระราชรัฐสวัสดิการอื่น ๆ จะต้องอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการที่คณะกรรมการประกาศกำหนด ซึ่งต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี รวมทั้งกฎหมายยังกำหนดให้มีหลักเกณฑ์และแนวทางเกี่ยวกับการรับเงิน การจ่ายเงิน และการรักษาเงินของกองทุนฯ ตลอดจนการจัดทำบัญชีของกองทุนฯ ที่ชัดเจน

๓.๑๐ ประเภทของโทษที่กำหนด

ไม่มี

๓.๑๑ การกำหนดโทษทางอาญาจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายสัมฤทธิ์ผล เพราะเหตุใด

ไม่มี

๓.๑๒ ความผิดที่กำหนดให้เป็นโทษทางอาญาเป็นความผิดที่มีความร้ายแรงอย่างไร

ไม่มี

๔. ความเข้าช้อนกับกฎหมายอื่น

๔.๑ การดำเนินการตามภารกิจในเรื่องนี้มีกฎหมายอื่นในเรื่องเดียวกันหรือทำนองเดียวกัน หรือไม่

กองทุนฯ เป็นกองทุนหมุนเวียนที่มีวัตถุประสงค์เฉพาะ ซึ่งจะสนับสนุนการระดมเงินจากภาคเอกชน และประชาชน เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนให้กับกองทุน สำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดพระราชรัฐสวัสดิการผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ และการจัดพระราชรัฐสวัสดิการอื่น ๆ รวมทั้งการสนับสนุนโครงการที่ให้บริการทางสังคม เพื่อช่วยเหลือประชาชนในภาวะยากลำบากทุกประเภท ปัจจุบันยังไม่มีกองทุนหมุนเวียนใดที่มีวัตถุประสงค์เช่นเดียวกับกองทุนฯ ดังนั้น จึงยังไม่มีกฎหมายอื่นที่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดตั้งกองทุนหมุนเวียนในลักษณะเดียวกับกฎหมายนี้

๔.๒ ในกรณีที่มีกฎหมายขึ้นใหม่ เหตุใดจึงไม่ยกเลิก แก้ไขหรือปรับปรุงกฎหมายในเรื่องเดียวกันหรือทำนองเดียวกันที่มีอยู่

ไม่มี

๕. ผลกระทบและความคุ้มค่า

๕.๑ ผู้ซึ่งได้รับผลกระทบจากการใช้กฎหมาย

ผู้มีหน้าที่ตามร่างกฎหมายหรือที่จะได้รับผลกระทบจากร่างกฎหมายนั้นโดยตรง

รายละเอียดตามข้อ ๕.๒

ผู้ที่อยู่ในพื้นที่ที่อาจได้รับผลกระทบจากร่างกฎหมาย

๕.๒ ผลกระทบที่เกิดขึ้นแก่บุคคลดังกล่าว

ด้านเศรษฐกิจและสังคม

- เชียงบวก

กองทุนฯ จะเป็นเครื่องมือในการจ่ายเงินเพื่อรองรับนโยบายประชารัฐของรัฐบาล โครงการที่ให้บริการทางสังคม ผ่านมูลนิธิและองค์กรการกุศล เพื่อช่วยเหลือประชาชนในภาวะลำบากทุกประเภทในชุมชนท้องถิ่น ซึ่งทำให้กองทุนฯ มีความน่าสนใจและเป็นเครื่องมือช่วยสนับสนุนเครือข่ายผู้ให้บริการทางสังคมให้มีแหล่งเงินทุนที่แน่นอน เป็นการเพิ่มศักยภาพในการบริหารจัดการโครงการเพื่อสังคม รวมทั้งช่วยเหลือคนในชุมชนท้องถิ่นให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นอย่างยั่งยืน ตลอดจนจะเป็นการลดการพึ่งพางบประมาณที่เป็นภาระการคลังของประเทศ และอยู่ภายใต้กรอบวินัยการคลังที่ดี

ผู้ได้รับผลกระทบเชียงบวก

(๑) ผู้มีสิทธิที่จะได้รับความคุ้มครอง ได้แก่ ประชาชนผู้มีรายได้น้อยและเกษตรกรรวมทั้งประชาชนในภาวะลำบากทุกประเภทในชุมชนท้องถิ่น

(๒) หน่วยงานภาครัฐ โดยเฉพาะหน่วยงานเจ้าของโครงการสามารถระดมทุนเพื่อไปใช้ในการสนับสนุนโครงการที่ให้บริการทางสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้ได้รับผลกระทบในด้านอื่น

(๑) สำนักงบประมาณ กล่าวคือ กองทุนฯ มีรายได้และทรัพย์สินหลายประการเพื่อใช้ในการสนับสนุนกองทุนฯ ให้มีความมั่นคง และมีเสถียรภาพ ทั้งนี้ ในกรณีที่กองทุนฯ มีเงินไม่เพียงพอต่อการจ่ายเงินเพื่อการจัดประชารัฐสวัสดิการ ผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ และค่าใช้จ่ายในการจัดประชารัฐสวัสดิการอื่น ๆ อาจจำเป็นต้องขอรับจัดสรรงบประมาณตามกระบวนการของกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ เพื่อคุ้มครองการจ่ายเงินให้แก่ผู้มีสิทธิที่จะได้รับความคุ้มครอง อย่างไรก็ตาม ภายใต้อำนาจพระราชบัญญัติเพื่อจัดตั้งกองทุนฯ มีเครื่องมือในการบริหารจัดการเพื่อป้องกันหรือลดผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นดังกล่าวแล้ว

(๒) กรมบัญชีกลาง กล่าวคือ กองทุนฯ เป็นกองทุนหมุนเวียนเงินนอกงบประมาณ ภายใต้การกำกับดูแลของกรมบัญชีกลาง ดังนั้น กรมบัญชีกลางจึงอยู่ในฐานะที่จะต้องกำกับดูแลกองทุนหมุนเวียนของประเทศ

(๓) กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กล่าวคือ เนื่องจากกฎหมายกำหนดให้โครงการที่ให้บริการทางสังคม เพื่อช่วยเหลือประชาชนผู้ที่อยู่ในภาวะยากลำบากทุกประเภท ได้แก่ ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวมีความเกี่ยวข้องกับภารกิจของกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์โดยตรง

๕.๓ สิทธิและเสรีภาพของบุคคลในเรื่องใดบ้างที่ต้องถูกจำกัด

ไม่มี

๕.๔ ประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับ

๕.๔.๑ ประชาชนจะมีการดำรงชีวิตที่ดีขึ้นในเรื่องใด อย่างไร และเพียงใด หรือเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนมากน้อยเพียงใด

รายละเอียดตามข้อ ๕.๒

๕.๔.๒ เศรษฐกิจหรือสังคมมีการพัฒนาอย่างยั่งยืนได้เพียงใด

รายละเอียดตามข้อ ๕.๒

๕.๔.๓ เสริมสร้างประสิทธิภาพหรือนวัตกรรมในการปฏิบัติราชการอย่างไร สามารถลดงบประมาณแผ่นดินได้มากน้อยเพียงใด

เมื่อกองทุนฯ ให้การสนับสนุนการจ่ายเงินให้แก่ผู้มีสิทธิตามโครงการประชารัฐสวัสดิการผ่านบัตรสวัสดิการ โครงการประชารัฐสวัสดิการอื่น ๆ รวมทั้งโครงการที่ให้บริการทางสังคม ผ่านหน่วยงานมูลนิธิ และองค์กรการกุศล เพื่อช่วยเหลือประชาชนในภาวะลำบากทุกประเภท มูลนิธิ และองค์กรการกุศล เพื่อช่วยเหลือประชาชนในภาวะลำบากทุกประเภท ตามที่คณะรัฐมนตรีเห็นชอบ จะส่งผลต่อความมั่นคงทางการเงิน เพิ่มศักยภาพ และพัฒนาระบบคุ้มครองทางสังคมอย่างครบวงจร สังคม ทำให้กองทุนฯ สามารถระดมทุนเพื่อให้หน่วยงานเจ้าของโครงการที่ให้บริการทางสังคมจัดทำโครงการที่จำเป็นต่อผู้มีสิทธิได้ดีขึ้น ซึ่งการจัดทำโครงการดังกล่าวจะสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม รวมทั้งโครงการคุณภาพชีวิตต่าง ๆ ได้รับการพัฒนาอย่างครบวงจรโดยไม่ก่อให้เกิดภาระหนี้สาธารณะ ตลอดจนภาครัฐจะมีเงินงบประมาณสำหรับพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในด้านอื่น ๆ ต่อไป ทำให้การเงินการคลังของประเทศมีเสถียรภาพและระบบเศรษฐกิจจะสามารถพัฒนาได้อย่างยั่งยืน

๕.๔.๔ วิธีการและระยะเวลาประเมินผลสัมฤทธิ์ ตลอดจนประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับ

ผลสำเร็จในการดำเนินงานของกองทุน ได้แก่ การคุ้มครองจ่ายเงินให้แก่ผู้มีสิทธิ เช่น ประชาชนผู้มีรายได้น้อยและเกษตรกรที่ลงทะเบียนในโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ การสนับสนุนโครงการที่ให้บริการทางสังคม ผ่านหน่วยงาน มูลนิธิ และองค์กรการกุศล เพื่อช่วยเหลือประชาชนในภาวะลำบากทุกประเภท ตามที่คณะรัฐมนตรีเห็นชอบ ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการที่คณะกรรมการประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี และสามารถระดมทุนเพื่อนำมาเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับการดำเนินโครงการต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย โดยจะเป็นการลดการพึ่งพาเงินงบประมาณและอยู่ภายใต้กรอบวินัยการเงินการคลังที่ดี

นอกจากนี้ ยังมีการวัดผลสำเร็จของการดำเนินงานของกองทุนฯ ตามกระบวนการประเมินผลที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งกำหนดให้กรมบัญชีกลาง โดยคณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียนมีหน้าที่ประเมินผลการดำเนินงานทุนหมุนเวียนเป็นประจำทุกปี โดยจะต้องพิจารณาประเมินในด้านต่าง ๆ

๕.๕ ความยุ่งยากที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามกฎหมาย

เนื่องจากกลไกการดำเนินงานของกองทุนฯ อยู่ในรูปแบบเชิงรับ กล่าวคือ จะดำเนินการจ่ายเงินให้แก่ผู้มีสิทธิเมื่อเข้าเงื่อนไขตามกฎหมาย ดังนั้น ในขั้นนี้จึงไม่น่าจะมีความยุ่งยากจากการปฏิบัติตามกฎหมาย อย่างไรก็ตาม หลักเกณฑ์ วิธีการ และกระบวนการขอรับจัดสรรเงินจากกองทุนฯ ต้องมีการกำหนดให้เกิดความชัดเจน เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาในการขอรับความช่วยเหลือที่อาจจะส่งผลต่อผู้มีสิทธิที่จะได้รับความคุ้มครองได้

๕.๖ ความคุ้มค่าของภารกิจเมื่อคำนึงถึงงบประมาณที่ต้องใช้ ภาระหน้าที่ที่เกิดขึ้นกับประชาชน และการที่ประชาชนจะต้องถูกจำกัดสิทธิเสรีภาพเทียบกับประโยชน์ที่ได้รับ

กองทุนฯ จะช่วยให้ภาครัฐสามารถพัฒนาโครงการคุณภาพชีวิตของประชาชน และช่วยสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคมได้โดยไม่เป็นภาระหนี้สาธารณะของประเทศ ทำให้สามารถนำเงินงบประมาณของภาครัฐไปใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจด้านอื่น ๆ โดยภารกิจในการจัดตั้งกองทุนฯ คือ เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนและใช้จ่ายเกี่ยวกับการจัดประชารัฐสวัสดิการ เพื่อสร้างความมั่นคงทางการเงิน เพิ่มศักยภาพ และพัฒนาระบบคุ้มครองทางสังคมอย่างครบวงจร จึงมีความคุ้มค่าทั้งในเชิงเศรษฐกิจและสังคม เมื่อคำนึงถึงเงินงบประมาณที่ต้องใช้ นอกจากนี้ ภารกิจดังกล่าวไม่ก่อให้เกิดภาระหน้าที่แก่ประชาชน หรือทำให้ประชาชนต้องถูกจำกัดสิทธิเสรีภาพแต่อย่างใด

๖. ความพร้อมของรัฐ

๖.๑ ความพร้อมของรัฐ

(ก) กำลังคนที่คาดว่าจะต้องใช้

กระทรวงการคลัง โดยสำนักงานปลัดกระทรวงการคลังมีความพร้อมในการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ โดยจะมีการจัดตั้งสำนักงานกองทุนฯ ขึ้นภายในสำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง เพื่อทำหน้าที่เป็นฝ่ายธุรการให้กับกองทุนฯ และดำเนินการอื่นใดตามที่ได้กำหนดไว้ในกฎหมาย รวมทั้งตามที่คณะกรรมการกองทุนฯ มอบหมาย ทั้งนี้ ในเบื้องต้นจะใช้บุคลากรของสำนักงานปลัดกระทรวงการคลังเพื่อดำเนินการตามกฎหมาย จึงยังไม่มี ความจำเป็นต้องกำหนดอัตรากำลังดังกล่าว

(ข) คุณวุฒิและประสบการณ์ของเจ้าหน้าที่ที่จำเป็นต้องมี

ควรมีความรู้ด้านการเงิน การคลัง เศรษฐศาสตร์ การบริหาร หรือกฎหมาย

(ค) งบประมาณที่คาดว่าจะต้องใช้ในระยะห้าปีแรกของการบังคับใช้กฎหมาย

ประมาณการรายรับ

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
เงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี	๔๖,๐๐๐	๔๖,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐
เงินบริจาค	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐
	๕๖,๐๐๐	๕๖,๐๐๐	๖๐,๐๐๐	๖๐,๐๐๐	๖๐,๐๐๐

ประมาณการรายจ่าย

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
ค่าใช้จ่ายในการจัดประชารัฐสวัสดิการ ผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ	๔๖,๐๐๐	๔๖,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐
เงินสนับสนุนโครงการที่ให้บริการทางสังคม ผ่านหน่วยงาน มูลนิธิ และองค์กรการกุศล	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐
	๕๖,๐๐๐	๕๖,๐๐๐	๖๐,๐๐๐	๖๐,๐๐๐	๖๐,๐๐๐

๖.๒ ในกรณีที่เป็นร่างกฎหมายที่มีผลต่อการจัดตั้งหน่วยงานหรืออัตรากำลัง มีความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดอัตรากำลังและงบประมาณหรือไม่ อย่างไร

สำนักงานกองทุนฯ เป็นสำนักงานภายในสำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง ในเบื้องต้นจะใช้บุคลากรของสำนักงานปลัดกระทรวงการคลังเพื่อดำเนินการตามกฎหมาย จึงยังไม่มีควมจำเป็นต้องกำหนดอัตรากำลังดังกล่าว

๖.๓ วิธีการที่จะให้ผู้อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายมีความเข้าใจและพร้อมที่จะปฏิบัติตามกฎหมาย

วิธีการสร้างความรับรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนผู้อยู่ภายใต้กฎหมาย

เผยแพร่ความรู้ในเว็บไซต์ของกรมบัญชีกลาง และกระทรวงการคลัง รวมถึงขอความร่วมมือจากหน่วยงาน มูลนิธิ และองค์กรการกุศล ตลอดจนสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องอย่างทั่วถึง

การเข้าถึงข้อมูลของประชาชน

ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลผ่านเว็บไซต์ของกรมบัญชีกลาง (www.cgd.go.th) และกระทรวงการคลัง (www.mof.go.th) ประกอบกับการให้ข้อมูลผ่านช่องทางสื่อต่าง ๆ ได้แก่ หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์

๗. หน่วยงานผู้รับผิดชอบและผู้รักษาการตามกฎหมาย

๗.๑ มีหน่วยงานอื่นใดที่ปฏิบัติการกิจซ้ำซ้อนหรือใกล้เคียงกันหรือไม่ มีข้อเสนอแนะในการดำเนินการกับหน่วยงานนั้นอย่างไร

ไม่ซ้ำซ้อนกับหน่วยงานอื่น เนื่องจากเป็นการสนับสนุนและให้ความช่วยเหลือเพิ่มเติมจากแผนงานโครงการ และกองทุนปกติที่มีอยู่ในปัจจุบันเท่านั้น

๗.๒ มีความเกี่ยวข้องหรือผลกระทบต่อการทำงานของหน่วยงานอื่นหรือไม่ อย่างไร

ในการสนับสนุนโครงการที่ให้บริการทางสังคมผ่านหน่วยงาน มูลนิธิ และองค์กรการกุศล จะต้องมีความเกี่ยวข้องกับกองทุนที่มีภารกิจเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาทางสังคม เช่น กองทุนผู้สูงอายุ และกองทุนคนพิการ เป็นต้น

๗.๓ มีการบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่นหรือไม่ อย่างไร

จะต้องทำข้อตกลงกับทุนหมุนเวียนต่าง ๆ ที่มีภารกิจเกี่ยวเนื่องกับวัตถุประสงค์ของกองทุน

๗.๔ ผู้รักษาการตามกฎหมาย ได้แก่

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นผู้รักษาการตามกฎหมายสำหรับพระราชบัญญัติกองทุนประชารัฐ เพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม โดยมีอำนาจออกประกาศเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ การกำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นผู้รักษาการ เนื่องจากการดำเนินการของกองทุนฯ เป็นเรื่องเกี่ยวกับการเงินและการคลังของประเทศ จึงควรอยู่ในการกำกับดูแลของกระทรวงการคลังในฐานะที่เป็นกระทรวงที่มีภารกิจในเรื่องดังกล่าวโดยตรง

๘. วิธีการทำงานและตรวจสอบ

๘.๑ ระบบการทำงานที่กำหนดสอดคล้องกับหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีหรือไม่

เกิดประโยชน์สุขของประชาชน

เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ

มีประสิทธิภาพ ...

- มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ
- ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น
- มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์
- ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ
- มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ

๘.๒ การเปิดเผยการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

๘.๒.๑ ในกฎหมายมีการกำหนดขั้นตอนการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ของรัฐในเรื่องใดบ้าง

กฎหมายฉบับนี้กำหนดให้มีหลักเกณฑ์ ขั้นตอน และวิธีการเพื่อกำกับการดำเนินงานของกองทุนฯ อย่างเป็นเอกภาพและเป็นระบบ มีระบบบัญชีที่เป็นมาตรฐาน มีการนำส่งรายงานทางการเงิน และรายงานการสอบบัญชี ซึ่งหลักการของกฎหมายได้สะท้อนถึงหลักการเปิดเผยการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐได้อย่างชัดเจน

๘.๒.๒ หากมีการใช้ดุลพินิจ การใช้ดุลพินิจสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลและหลักนิติธรรมอย่างไร

ไม่มี

๘.๒.๓ ในการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ใช้หลักกระจายอำนาจ หรือมอบอำนาจเพื่อให้ประชาชนได้รับการบริการที่สะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพอย่างไร

ไม่มี

๘.๓ มีระบบตรวจสอบและคานอำนาจอย่างไร

๘.๓.๑ มีระบบการตรวจสอบการปฏิบัติงานภายในหรือไม่ อย่างไร

การดำเนินงานของกองทุนฯ จะอยู่ในรูปของคณะกรรมการ ซึ่งจะมีผู้แทนจากส่วนราชการ ส่วนกลางหลายภาคส่วน ตลอดจนผู้ทรงคุณวุฒิที่สะท้อนถึงการทำงานที่เป็นอิสระ เป็นกลาง ตลอดจนเกิดการตรวจสอบและถ่วงดุลระหว่างกัน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างรอบคอบ โปร่งใส และมีประสิทธิภาพ

๘.๓.๒ มีกระบวนการร้องเรียนจากบุคคลภายนอกหรือไม่ อย่างไร

ไม่มี

๙. การจัดทำกฎหมายลำดับรอง

๙.๑ ได้จัดทำแผนในการจัดทำกฎหมายลำดับรอง กรอบระยะเวลา ตลอดจนกรอบสาระสำคัญของกฎหมายลำดับรองนั้น หรือไม่

เพื่อให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ ของร่างพระราชบัญญัติกองทุนประชารัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานราก และสังคม พ.ศ. .... จึงได้ดำเนินการจัดทำแผนการเสนอกฎหมายลำดับรอง รายละเอียดปรากฏตามที่แนบมาพร้อมนี้

ได้ยกร่างกฎหมายลำดับรองในเรื่องใดบ้าง

ไม่มี

๙.๒ มีกรอบในการตรานโยบายเพื่อป้องกันการขยายอำนาจหน้าที่ของรัฐ หรือเพิ่มภาระแก่บุคคลเกินสมควรอย่างไร

ไม่มี

๑๐. การรับฟังความคิดเห็น

มีการรับฟังความคิดเห็น ไม่ได้รับฟังความคิดเห็น

๑๐.๑ ผู้ที่เกี่ยวข้องหรืออาจได้รับผลกระทบที่รับฟังความคิดเห็น

หน่วยงานภาครัฐ

สำนักงบประมาณ

สำนักงาน ก.พ.

สำนักงาน ก.พ.ร.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับภารกิจ ได้แก่ สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กองทุนประชารัฐ

เพื่อเศรษฐกิจฐานราก กระทรวงมหาดไทย กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และกระทรวงพาณิชย์ เป็นต้น

ภาคประชาชน/องค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง

ประชาชนที่ได้รับหรืออาจได้รับผลกระทบ

ประชาชนทั่วไป

องค์กรอื่น ได้แก่ สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) สภาเกษตรกรแห่งชาติ

และธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)

๑๐.๒ มีการเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นต่อประชาชนหรือไม่ อย่างไร

มี ผ่านเว็บไซต์ www.lawamendment.go.th เว็บไซต์ของกรมบัญชีกลาง www.cgd.go.th และ www.facebook.com/กรมบัญชีกลาง ประเทศไทย The Comptroller General's Department, Thailand

๑๐.๓ จัดทำสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นและเสนอมาประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี

จัดทำ

ไม่มีการจัดทำ

ในกรณีจัดทำสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น มีสาระสำคัญในเรื่องดังต่อไปนี้หรือไม่

วิธีการในการรับฟังความคิดเห็น

จำนวนครั้งและระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็นแต่ละครั้ง

พื้นที่ในการรับฟังความคิดเห็น

ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น

ข้อคัดค้านหรือความเห็นของหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องในแต่ละประเด็น

คำชี้แจงเหตุผลรายประเด็นและการนำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการพิจารณาจัดทำร่างกฎหมาย

ทั้งนี้ ร่างพระราชบัญญัติกองทุนประชารัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม พ.ศ. .... ได้ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการบริหารกองทุนประชารัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานราก ซึ่งคณะกรรมการบริหารกองทุนประชารัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานรากได้มีมติในคราวประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐ เห็นชอบร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว และได้เสนอคณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียน ที่มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นประธานเพื่อพิจารณา ซึ่งคณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียน ในคราวการประชุมครั้งที่ ๖/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๖๐ เห็นชอบในหลักการให้จัดตั้งกองทุนประชารัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม ตามร่างพระราชบัญญัติกองทุนประชารัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม พ.ศ. .... โดยมีข้อสังเกตว่า คณะกรรมการกองทุนฯ ควรกำกับการใช้จ่ายเงินกองทุนฯ ให้เกิดประสิทธิภาพ โดยสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การจัดตั้งกองทุนฯ รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์การช่วยเหลือประชาชน ในภาวะลำบากให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น

ในการนี้ ...

ในการนี้ คณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียนจึงได้เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบผลการพิจารณาการขอจัดตั้งกองทุนประชารัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๙ มกราคม ๒๕๖๑ เห็นชอบผลการพิจารณาการขอจัดตั้งกองทุนประชารัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ประธานกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียนเสนอ

ขอรับรองว่าการเสนอร่างพระราชบัญญัติได้ดำเนินการตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรีฯ และระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีฯ แล้ว

(นางสาวสุทธิรัตน์ รัตนโชติ)

อธิบดีกรมบัญชีกลาง

๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๑

กรมบัญชีกลาง

กองกฎหมาย

โทร. ๐ ๒๑๒๗ ๗๐๐๐ ต่อ ๔๓๒๐

เรื่องเสร็จที่ ๑๑๘๘/๒๕๖๑

**บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ประกอบร่างพระราชบัญญัติการจัดประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม พ.ศ. ....**

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๓/๒๐๐๑๔ ลงวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ลงมติอนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติกองทุนประชารัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม พ.ศ. .... ตามที่กระทรวงการคลังเสนอ และให้ส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาเป็นเรื่องด่วน โดยให้ความเห็นของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ไปประกอบการพิจารณาด้วย แล้วส่งให้คณะกรรมการประสานงานสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาก่อนเสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติต่อไป

ในการตรวจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้เสนอให้คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๒) ตรวจพิจารณา โดยมีผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงบประมาณและสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ) ผู้แทนกระทรวงการคลัง (สำนักงานปลัดกระทรวง กรมบัญชีกลาง และสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง) และผู้แทนกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (สำนักงานปลัดกระทรวง) เป็นผู้ชี้แจงรายละเอียด และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นสมควรจัดทำบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาประกอบร่างพระราชบัญญัติดังต่อไปนี้

๑. หลักการของร่างพระราชบัญญัติที่กระทรวงการคลังเสนอ

กระทรวงการคลังได้เสนอร่างพระราชบัญญัติกองทุนประชารัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม พ.ศ. .... มาเพื่อดำเนินการ โดยมีสาระสำคัญดังนี้

(๑) ให้จัดตั้งกองทุนประชารัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคมเป็นทุนหมุนเวียนในสำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง เพื่อทำหน้าที่เป็นทุนหมุนเวียนและใช้จ่ายเกี่ยวกับการจัดประชารัฐสวัสดิการตามมติคณะรัฐมนตรี เพื่อสร้างความมั่นคงทางการเงิน เพิ่มศักยภาพและพัฒนาระบบคุ้มครองทางสังคมอย่างครบวงจรสำหรับประชาชนผู้มีรายได้น้อยและเกษตรกรที่ลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ ตลอดจนสนับสนุนโครงการที่ให้บริการทางสังคม ผ่านหน่วยงาน มูลนิธิ และองค์กรการกุศลเพื่อช่วยเหลือประชาชนในภาวะลำบากทุกประเภท

(๒) กำหนดให้กองทุนมีเงินและทรัพย์สินประกอบด้วยเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีของรัฐจัดสรรให้ และเงินบริจาคภาคเอกชนและประชาชน สำหรับไว้ใช้จ่ายในการจัดประชารัฐสวัสดิการผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ หรือโครงการอื่น ๆ ตามที่คณะรัฐมนตรีเห็นชอบ

(๓) กำหนดให้มีคณะกรรมการกองทุนประชารัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม ประกอบด้วยปลัดกระทรวงการคลัง เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทนสำนักงบประมาณ ผู้แทนสำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิไม่เกิน ๓ คน เป็นกรรมการ มีอำนาจหน้าที่กำหนดนโยบาย แนวทางการบริหารกองทุน และกำกับดูแลการบริหารกองทุนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

(๔) จัดตั้งสำนักงานกองทุนพระราชรัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคมขึ้นในสำนักงานปลัดกระทรวงการคลังเพื่อบริหารกองทุนตามระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือคำสั่งตามมติของคณะกรรมการและรับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการ

(๕) กำหนดให้สำนักงานฯ มีหน้าที่จัดทำระบบบัญชีและระบบการตรวจสอบซึ่งสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ตามพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๕๘

๒. ข้อสังเกตและความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๒.๑ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติมีความเห็นเพิ่มเติมว่า การกำหนดวัตถุประสงค์ของกองทุนพระราชรัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคมเพื่อให้นำเงินกองทุนไปใช้ในการดำเนินโครงการประชารัฐสวัสดิการผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐและโครงการประชารัฐสวัสดิการอื่นๆ เพื่อช่วยเหลือประชาชนในภาวะลำบากทุกประเภท ซึ่งอาจมีความซ้ำซ้อนกับภารกิจปกติของหน่วยงานภาครัฐที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณในการดำเนินการแล้ว อีกทั้งสามารถให้การสนับสนุนเงินกองทุนผ่านหน่วยงาน มูลนิธิ และองค์กรการกุศลได้ ดังนั้น เพื่อให้เกิดความชัดเจนและเพิ่มประสิทธิภาพการใช้จ่ายเงินภาครัฐ และเพื่อให้กองทุนสามารถดำเนินการได้ตรงตามเจตนารมณ์ จึงเห็นควรให้มีการกำหนดลักษณะของรายจ่ายสวัสดิการ และหน่วยงานที่จะได้รับการสนับสนุนให้ชัดเจน และเห็นควรมอบหมายให้คณะกรรมการกองทุนฯ พิจารณาการใช้จ่ายเงินของกองทุนให้มีความซ้ำซ้อนกับภารกิจของหน่วยงานภาครัฐอื่น รวมทั้งดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีวันที่ ๙ มกราคม ๒๕๖๑ อย่างเคร่งครัด

๒.๒ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์พิจารณาแล้ว เห็นว่าหลักการของร่างพระราชบัญญัติฯ จะเป็นกลไกการสนับสนุน และช่วยเหลือประชาชนผู้มีรายได้น้อยและเกษตรกรที่ลงทะเบียนในโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ ให้มีโอกาสเข้าถึงทรัพยากรที่จำเป็นเพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพ การพัฒนาศักยภาพ และจะเป็นพื้นฐานสำหรับการขยายผลไปสู่การสร้างโอกาสในการสนับสนุนช่วยเหลือประชาชนในภาวะลำบาก ซึ่งสอดคล้องกับภารกิจของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน การพัฒนาศักยภาพกลุ่มเป้าหมาย เช่น เด็ก เยาวชน คนไร้ที่พึ่ง กลุ่มราษฎรบนพื้นที่สูง และผู้ด้อยโอกาสในสังคม รวมถึงมีภารกิจด้านการพัฒนาศักยภาพประชาชน ชุมชน ส่งเสริมการพัฒนาสังคมโดยเน้นกระบวนการมีส่วนร่วม และส่งเสริมการจัดสวัสดิการในพื้นที่ ซึ่งมีขอบเขตการช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายมากกว่าที่กำหนดในกฎหมายดังกล่าว ดังนั้น มาตรา ๕ ของร่างพระราชบัญญัตินี้ จะเป็นการสนับสนุนโครงการด้านการให้บริการทางสังคมเพื่อช่วยเหลือประชาชนในภาวะยากลำบากทุกประเภทได้อย่างครอบคลุม และเสนอให้เพิ่ม “ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์” เป็นองค์ประกอบของคณะกรรมการกองทุนฯ และควรเชื่อมโยงไปถึงบูรณาการกองทุนดังกล่าวกับกองทุนอื่นของรัฐที่มีอยู่แล้ว เพื่อจะได้ให้การช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อย และสร้างกลไกทางสังคมอย่างเชื่อมโยงสอดคล้องกัน

๓. สารสำคัญของร่างพระราชบัญญัติที่ผ่านการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๒) ได้ตรวจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกองทุนประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม พ.ศ. .... แล้ว สรุปผลการพิจารณาได้ดังนี้

๓.๑ แก้ไขชื่อร่างพระราชบัญญัติเป็น “ร่างพระราชบัญญัติการจัดพระราชรัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม” เพื่อให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ในการตราพระราชบัญญัตินี้ที่มุ่งประสงค์จัดสวัสดิการเพื่อให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนผู้มีรายได้น้อย

๓.๒ ดัดบทนิยามคำว่า “พระราชรัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม” ออกเนื่องจากเนื้อหาของร่างพระราชบัญญัตินี้ไม่มีการกล่าวถึงถ้อยคำดังกล่าว จึงไม่มีความจำเป็นต้องกำหนดบทนิยามไว้แต่อย่างใด และเพิ่มการกำหนดบทนิยามคำว่า “พระราชรัฐสวัสดิการ” ว่าเป็นรูปแบบหนึ่งของการจัดสวัสดิการให้แก่ประชาชนที่ดำเนินการโดยกระทรวงการคลัง และคำว่า “โครงการเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ” เพื่อให้เกิดความชัดเจน (ร่างมาตรา ๓)

๓.๓ แก้ไขเพิ่มเติมโครงสร้างและชื่อของคณะกรรมการจากเดิมที่กำหนดเป็น “คณะกรรมการกองทุนพระราชรัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม” ที่มีปลัดกระทรวงการคลังเป็นประธานกรรมการ เป็น “คณะกรรมการพระราชรัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม” เพื่อให้เป็นไปตามภารกิจในการจัดพระราชรัฐสวัสดิการโดยกำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงการคลังเป็นรองประธานกรรมการ และกรรมการประกอบด้วยกรรมการโดยตำแหน่งในระดับหัวหน้าส่วนราชการ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน ๓ คน ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับการจัดพระราชรัฐสวัสดิการ โดยมีรองปลัดกระทรวงการคลังเป็นกรรมการและเลขานุการฯ เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางการบริหารจัดการกองทุนพระราชรัฐฯ ทั้งนี้ ได้เพิ่มปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ตามที่คณะรัฐมนตรีมีมติเนื่องจากรูปแบบของการจัดพระราชรัฐสวัสดิการมีลักษณะเป็นการจัดสวัสดิการสังคมประเภทหนึ่ง (ร่างมาตรา ๔)

๓.๔ กำหนดให้สำนักงานปลัดกระทรวงการคลังเป็นสำนักงานเลขานุการและรับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการกองทุนฯ แทนการจัดตั้งสำนักงานกองทุนพระราชรัฐฯ ขึ้นในสำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง (ร่างมาตรา ๑๓)

๓.๕ แก้ไขแนวทางการใช้จ่ายเงินของกองทุนพระราชรัฐสวัสดิการฯ จากร่างเดิมที่กำหนดให้สามารถใช้จ่ายเงินกองทุนแก่การจัดพระราชรัฐสวัสดิการรูปแบบอื่นได้ ให้เป็นไปตามหลักการที่ผู้แทนกระทรวงการคลังยืนยันว่าให้ใช้จ่ายเฉพาะการจัดสวัสดิการให้แก่ประชาชนผู้มีรายได้น้อยตามโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐที่ดำเนินการผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ และการสนับสนุนโครงการให้บริการทางสังคมที่ดำเนินการโดยหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่ให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนที่ประสบภาวะลำบากทุกประเภท (ร่างมาตรา ๑๖)

๓.๖ กำหนดบทบัญญัติเกี่ยวกับการรับจ่ายเงิน การบัญชี การตรวจสอบภายในของกองทุน และการยุบเลิกกองทุนให้เป็นตามมติคณะรัฐมนตรี (ร่างมาตรา ๑๘ ถึงร่างมาตรา ๒๓) ทั้งนี้ เมื่อคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบให้ยุบเลิกกองทุนพระราชรัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคมตามร่างพระราชบัญญัตินี้แล้ว ก็สมควรที่จะได้พิจารณายกเลิกกฎหมายตามขั้นตอนต่อไป

๓.๗ กำหนดบทเฉพาะกาลเพื่อรองรับให้การจัดทำโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐและการจัดพระราชรัฐสวัสดิการผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐตามมติคณะรัฐมนตรีที่ดำเนินการอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นการจัดพระราชรัฐสวัสดิการ ตามร่างพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๒๖)

นอกจากนี้ ได้ปรับปรุงบันทึกหลักการและเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัตินี้ และแก้ไขถ้อยคำและวรรคตอนในร่างพระราชบัญญัตินี้ ให้ถูกต้องและเหมาะสมยิ่งขึ้น

๔. ข้อสังเกตของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๒)

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๒) ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้แล้ว มีข้อสังเกตดังต่อไปนี้

๔.๑ การจัดพระราชรัฐสวัสดิการเป็นภารกิจของรัฐที่ดำเนินการโดยใช้เงินงบประมาณเป็นหลัก ส่วนราชการผู้รับผิดชอบจึงควรต้องดำเนินการโดยใช้จ่ายจากเงินงบประมาณรายจ่ายที่ได้รับจัดสรรในแต่ละปีงบประมาณ อย่างไรก็ตาม แนวทางการดำเนินการในการจัดพระราชรัฐสวัสดิการตามร่างพระราชบัญญัตินี้มีการจัดตั้ง “กองทุนพระราชรัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม” ซึ่งเป็นการตั้งกองทุนเพื่อรับเงินงบประมาณรายจ่ายสำหรับการจัดพระราชรัฐสวัสดิการแต่ละปีมารวมไว้เพื่อให้ส่วนราชการใช้จ่ายได้โดยไม่จำกัดระยะเวลา จึงมีลักษณะเป็นเงินนอกงบประมาณและอาจไม่สอดคล้องกับหลักการตามมาตรา ๖๑ แห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ ที่บัญญัติว่า “เงินนอกงบประมาณให้มีหน้าที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่หรือการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของการมีเงินนอกงบประมาณนั้น ...”

๔.๒ โดยที่กระทรวงการคลังมีหน้าที่และอำนาจในการจัดหารายได้โดยการจัดเก็บภาษีอากรและกำหนดหลักเกณฑ์ในการใช้จ่ายเงินของหน่วยงานของรัฐเพื่อดำเนินการตามภารกิจของแต่ละหน่วยงาน สำหรับการดำเนินการตามนโยบายการลดความเหลื่อมล้ำของรายได้ประชาชน กระทรวงการคลังควรเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่เพียงสนับสนุนหน่วยงานอื่นซึ่งมีหน้าที่ดำเนินการที่ร่างพระราชบัญญัตินี้กำหนดให้กระทรวงการคลังเป็นหน่วยงานผู้รับผิดชอบในการจัดพระราชรัฐสวัสดิการโดยเป็นผู้ดำเนินการตามนโยบายดังกล่าวเสียเองจึงไม่สอดคล้องกับหน้าที่ อำนาจ และภารกิจของกระทรวงการคลัง

๔.๓ ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ. ๒๕๔๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๕๐ กำหนดมาตรฐานการจัดสวัสดิการสังคมอีกทั้งกำหนดให้มีกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมเพื่อใช้สนับสนุนตามวัตถุประสงค์ของกฎหมาย และส่งเสริมให้ภาคส่วนต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการสังคม โดยมีกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นผู้รับผิดชอบหลัก จึงควรมีการบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในส่วนของรูปแบบการจัดสวัสดิการและการจัดทำฐานข้อมูลของภาคประชาชน เพื่อให้การจัดสวัสดิการสังคมสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน เป็นไปอย่างทั่วถึง และประชาชนได้รับสวัสดิการที่ไม่ซ้ำซ้อนกัน โดยอาจพิจารณารวมการจัดสวัสดิการที่มีลักษณะเป็นการให้ความช่วยเหลือทำนองเดียวกันให้อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง เพื่อให้การจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการจัดสวัสดิการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีความคุ้มค่าในการใช้จ่าย และก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนอย่างแท้จริง

๕. การดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๕.๑ การรับฟังความคิดเห็น

กระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง) ได้จัดให้มีการเปิดรับฟังความคิดเห็น ประกอบการจัดทำร่างพระราชบัญญัตินี้ผ่านทางเว็บไซต์ของกรมบัญชีกลาง ตั้งแต่วันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๖๑ ถึงวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ และการประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง สำนักงานกองทุนพระราชรัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานราก กระทรวงมหาดไทย กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงพาณิชย์

สำนักงบประมาณ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) สภาเกษตรกรแห่งชาติ และธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) เมื่อวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๖๑ เพื่อให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๐ เรื่อง แนวทางการจัดทำและการเสนอร่างกฎหมายตามบทบัญญัติมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยด้วยแล้ว ปรากฏว่ามีผู้ร่วมแสดงความคิดเห็นจากหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน จำนวนทั้งสิ้น ๒๗ ราย โดยกระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง) ได้มีการชี้แจงเหตุผลในประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็นแก่ผู้ร่วมแสดงความคิดเห็นพร้อมทั้งได้ปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติแล้ว

๕.๒ การตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ

(๑) ร่างพระราชบัญญัตินี้มีความจำเป็นเพื่อให้มีการจัดสวัสดิการให้แก่ประชาชนผู้มีรายได้น้อย เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม กระจายรายได้ อย่างเป็นธรรม ตลอดจนยกระดับและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนอย่างยั่งยืน โดยให้มีการดำเนินการร่วมกันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน อันจะมีผลทำให้ประชาชนผู้มีรายได้น้อยมีปัจจัยที่เพียงพอและสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ รวมทั้งมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการจัดสวัสดิการเป็นไปตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

(๒) ร่างพระราชบัญญัตินี้เป็นการกำหนดให้มีการส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก โดยกำหนดให้รัฐจัดสวัสดิการแก่ประชาชนผู้มีรายได้น้อยที่สมควรได้รับการช่วยเหลืออย่างแท้จริงให้เข้าถึงปัจจัยพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีพ อันเป็นการลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและกระจายรายได้ รวมทั้งการยกระดับและพัฒนาคุณภาพชีวิตแก่ประชาชนให้เป็นไปอย่างยั่งยืน ไม่มีบทบัญญัติอันเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชนตามมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

(๓) ร่างพระราชบัญญัตินี้ได้มีการเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและผลการวิเคราะห์ผลกระทบต่อประชาชนแล้ว

(๔) ร่างพระราชบัญญัตินี้ไม่มีการใช้ระบบอนุญาตในกฎหมายและไม่มีการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติในส่วนที่เกี่ยวกับคณะกรรมการแต่อย่างใด

(๕) ร่างพระราชบัญญัตินี้ไม่มีการกำหนดโทษอาญา

๖. ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ

การจัดประชารัฐสวัสดิการเป็นรูปแบบการให้ความช่วยเหลือประชาชนผู้มีรายได้น้อยให้เข้าถึงปัจจัยพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีพ และการสนับสนุนผ่านหน่วยงานของเอกชนที่มีโครงการให้บริการทางสังคม อันจะเป็นการลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและกระจายรายได้ รวมทั้งยกระดับและพัฒนาคุณภาพชีวิตแก่ประชาชนให้เป็นไปอย่างยั่งยืน

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กรกฎาคม ๒๕๖๑

**ข้อดีและข้อสังเกตของร่างพระราชบัญญัติ
การจัดพระราชรัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม พ.ศ. ....***

รัฐบาลในยุคปัจจุบันได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ/สังคม และต้องการยกระดับรายได้รวมทั้งพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในประเทศให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น อย่างยั่งยืน ดังจะเห็นได้จากการที่ภาครัฐได้จัดโครงการพระราชรัฐสวัสดิการต่าง ๆ ให้แก่ประชาชนผู้มี รายได้น้อย ซึ่งโครงการดังกล่าวได้เปิดโอกาสให้ผู้มีรายได้น้อยที่มีคุณสมบัติตรงตามที่กำหนดสามารถ ลงทะเบียนขอรับสวัสดิการเพื่อเป็นฐานข้อมูลสำหรับการจัดสวัสดิการต่าง ๆ ของหน่วยงานภาครัฐ ให้กับผู้มีรายได้น้อยที่ต้องการความช่วยเหลือจากภาครัฐ โดยมีการดำเนินการร่วมกันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน อันจะมีผลทำให้ประชาชนผู้มีรายได้น้อยมีปัจจัยที่เพียงพอและสามารถ ดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ

ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินการจัดสวัสดิการเป็นไปตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ เห็นควรปรับปรุงระบบการรับและจ่ายเงินสำหรับโครงการพระราชรัฐสวัสดิการ ซึ่งเดิมได้อาศัยระบบ เงินงบประมาณของภาครัฐที่มีข้อจำกัดในแง่ของระยะเวลาในจัดสรรเงินงบประมาณรวมทั้งข้อจำกัด ของแหล่งเงินทุนที่จะใช้ในการสนับสนุน ประกอบกับวัตถุประสงค์ของกองทุนที่ยังไม่ครอบคลุมการให้ ความช่วยเหลือประชาชนในภาวะลำบากได้อย่างทั่วถึง ดังนั้น เห็นควรเปลี่ยนมาใช้กลไกการสนับสนุน ที่อาศัยระบบของเงินนอกงบประมาณด้วยการตรากฎหมายเป็นการเฉพาะเพื่อจัดตั้งกองทุนหมุนเวียน ซึ่งจะมีอำนาจในการระดมเงินทุนจากภาคเอกชนและประชาชนได้ ถือเป็น การขยายวัตถุประสงค์ ของกองทุนพระราชรัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานรากให้ครอบคลุมและสอดคล้องกับการเป็นโครงการที่ให้ความช่วยเหลือประชาชนในภาวะลำบากทุกประเภทได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

**ข้อดีของร่างพระราชบัญญัติร่างพระราชบัญญัติการจัดพระราชรัฐสวัสดิการเพื่อ
เศรษฐกิจฐานรากและสังคม พ.ศ. ....**

๑. การขยายวัตถุประสงค์ของกองทุนพระราชรัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานราก ทำให้กองทุนมีแหล่ง เงินทุนในการดำเนินการสนับสนุนโครงการที่ให้บริการสังคมเพื่อช่วยเหลือประชาชนในภาวะลำบาก ทุกประเภทได้อย่างครอบคลุมและมีประสิทธิภาพ

๒. เพื่อส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก โดยกำหนดให้รัฐจัดสวัสดิการให้แก่ประชาชน ผู้มีรายได้น้อยที่สมควรได้รับการช่วยเหลืออย่างแท้จริงให้เข้าถึงปัจจัยพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีพ

---

* ที่มา : หลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (checklist) เรียบเรียงโดย นางกิตติมา อรุณพูลทรัพย์ วิทยากรปฏิบัติการ กลุ่มงานกฎหมาย ๑ สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

อันเป็นการลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ เกิดการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม ตลอดจนยกระดับและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนได้อย่างยั่งยืน

๓. เพื่อให้การดำเนินงานของกองทุนประชารัฐเป็นไปอย่างรอบคอบ รัดกุม อยู่ภายใต้กรอบวินัยการเงินการคลังที่ดี อีกทั้งยังสามารถช่วยบรรเทาภาระงบประมาณในระยะยาวส่งผลให้เกิดเสถียรภาพทางการเงินและเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้จ่ายเงินของประเทศ

๔. เป็นกลไกสนับสนุนและช่วยเหลือประชาชนผู้มีรายได้น้อยและเกษตรกรที่ลงทะเบียนในโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐให้มีโอกาสเข้าถึงทรัพยากรที่จำเป็นเพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพ การพัฒนาศักยภาพ และเป็นพื้นฐานสำหรับการขยายผลไปสู่การสร้างโอกาสในการสนับสนุนช่วยเหลือประชาชนในภาวะลำบาก ซึ่งสอดคล้องกับภารกิจและเจตนารมณ์รวมทั้งวัตถุประสงค์ในการจัดสวัสดิการเพื่อให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนผู้มีรายได้น้อย

ข้อสังเกตของร่างพระราชบัญญัติการจัดประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม พ.ศ. ....

ควรมีการบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการทั้งในส่วนจากรูปแบบการจัดสวัสดิการและการจัดทำฐานข้อมูลของภาคประชาชน เพื่อให้เกิดการจัดสวัสดิการสังคมที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนโดยไม่ซ้ำซ้อนและเป็นไปอย่างทั่วถึง โดยอาจพิจารณารวมการจัดสวัสดิการที่มีลักษณะเป็นการให้ความช่วยเหลือในทำนองเดียวกันให้อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง เพื่อให้การจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการจัดสวัสดิการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีความคุ้มค่า และก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนอย่างแท้จริง

**สรุปการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างพระราชบัญญัติ
การจัดพระราชรัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม พ.ศ. ....***

การวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างพระราชบัญญัติกองทุนพระราชรัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม พ.ศ. .... ได้จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพิจารณาผลกระทบของบทบัญญัติตามร่างพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งในเชิงบวกและเชิงลบ โดยกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง ได้รวบรวมประเด็นและนำผลสรุปจากการรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้เกี่ยวข้องทั้งจากภาครัฐและภาคเอกชน ตลอดจนประชาชนทั่วไป มาเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาวิเคราะห์ผลกระทบของบทบัญญัติตามร่างพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งมีสาระสำคัญ ดังนี้

๑. ผลกระทบในเชิงบวก

๑.๑ เป็นการขยายวัตถุประสงค์ของกองทุนพระราชรัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานรากให้ครอบคลุมการสนับสนุนโครงการที่ให้บริการทางสังคมผ่านมูลนิธิ และองค์กรการกุศล เพื่อช่วยเหลือประชาชนในภาวะลำบากทุกประเภท รวมทั้งเป็นการรองรับนโยบายประชารัฐของรัฐบาลที่มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคสังคม รวมทั้งโครงการจิตอาสาประชารัฐ ในการช่วยเหลือสังคมเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในสังคมอย่างยั่งยืน

๑.๒ การให้กองทุนพระราชรัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคมสามารถระดมเงินจากภาคเอกชนและประชาชนได้ ส่งผลทำให้โครงการที่ให้บริการทางสังคมมีแหล่งเงินทุนที่แน่นอน รวมทั้งจะช่วยบรรเทาภาระงบประมาณในระยะยาว

๒. ผลกระทบในเชิงลบ

๒.๑ ผลกระทบต่อประชาชน

เนื่องจากร่างพระราชบัญญัติกองทุนพระราชรัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม พ.ศ. .... ฉบับนี้กำหนดให้ประชาชนที่จะได้รับการช่วยเหลือจากกองทุนพระราชรัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม จะต้องเป็นประชาชนผู้มีรายได้น้อยและเกษตรกรที่ลงทะเบียนในโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ และประชาชนในภาวะลำบากทุกประเภท ซึ่งอาจทำให้ประชาชนที่เคยได้ลงทะเบียนในโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐไปแล้วตามกองทุนพระราชรัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานรากอาจมีความเข้าใจคลาดเคลื่อนหรือสับสนว่าจะต้องลงทะเบียนใหม่หรือไม่ อย่างไร หรือประชาชนอื่น ๆ ที่ไม่เคยลงทะเบียนในโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐเลย และจะสามารถทราบได้อย่างไรว่าตนเข้าข่ายที่จะได้รับ

---

* ที่มา : กองกฎหมาย กรมบัญชีกลาง

การช่วยเหลือจากกองทุนหรือไม่ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการสร้างการรับรู้กับประชาชนทั่วไป และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องว่าเกี่ยวกับคุณสมบัติของประชาชนผู้มีสิทธิได้รับการช่วยเหลือจากกองทุนประชารัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคมต่อไป

๒.๒ ผลกระทบต่อรัฐ

เนื่องจากร่างพระราชบัญญัติกองทุนประชารัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม พ.ศ. .... กำหนดให้มีกองทุนประชารัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนและใช้จ่ายเกี่ยวกับการจัดประชารัฐสวัสดิการสำหรับประชาชนผู้มีรายได้น้อยและเกษตรกร ซึ่งเป็นกลุ่มประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ จึงอาจส่งผลกระทบต่องบประมาณแผ่นดิน หากแหล่งเงินสนับสนุนจากภาคเอกชนหรือภาคประชาชนที่สนับสนุนกองทุนประชารัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคมไม่เพียงพอ ดังนั้น จึงต้องมีกฎหมายที่ชัดเจนเกี่ยวกับแหล่งเงินทุนเพื่อสร้างความมั่นคงทางการเงินให้แก่รัฐต่อไป

**สรุปข่าวที่เกี่ยวข้องกับร่างพระราชบัญญัติ
การจัดพระราชรัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม พ.ศ. ....***

---

๑. คณะรัฐมนตรีไฟเขียวกองทุนประชารัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม ช่วยประชาชนในภาวะลำบาก*

คณะรัฐมนตรีเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติการจัดพระราชรัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม พ.ศ. .... โดยกำหนดให้มีกองทุนประชารัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนและใช้จ่ายเกี่ยวกับการสนับสนุนโครงการที่ให้บริการทางสังคม ผ่านหน่วยงาน มูลนิธิ และองค์กรการกุศล เพื่อช่วยเหลือประชาชนในภาวะลำบากทุกประเภท รวมถึงการจัดพระราชรัฐสวัสดิการ เพื่อสร้างความมั่นคงทางการเงิน เพิ่มศักยภาพและพัฒนาระบบคุ้มครองทางสังคมอย่างครบวงจรสำหรับประชาชนผู้มีรายได้น้อยและเกษตรกรที่ลงทะเบียนในโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ

สำหรับแหล่งเงินทุนของกองทุนประชารัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคมประกอบด้วยเงินที่มาจากงบประมาณรายจ่ายประจำปีของรัฐจัดสรรให้ ซึ่งเบื้องต้นวงเงินที่ได้จากการเบิกจ่ายงบประมาณไม่ทันจำนวน ๑๒,๗๓๐ ล้านบาท ซึ่งอยู่ในส่วนของการทำพระราชบัญญัติโอนงบประมาณ เพื่อโอนเงินเข้าไปอยู่ในงบกลางรายการสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินและจำเป็นนั้นจะนำมาใช้เติมไว้ในกองทุนประชารัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคมวงเงิน ๒,๗๓๐ ล้านบาทอีก ๑๐,๐๐๐ ล้านบาท จะใช้สำหรับงานขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี และการปฏิรูปประเทศ นอกจากนี้ กองทุนประชารัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคมยังสามารถมีรายได้จากเงินบริจาคจากภาคเอกชนและประชาชน รวมถึงเงินจากองค์กรต่างประเทศ และผลประโยชน์ที่เกิดจากทรัพย์สินของกองทุน ส่วนในด้านของกลไกการบริหารกองทุนประชารัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคมนั้น จะตั้งคณะกรรมการกองทุนขึ้นมาประกอบด้วย ปลัดกระทรวงการคลังเป็นประธานกรรมการ ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทนสำนักงบประมาณ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกิน ๓ คน โดยมีผู้แทนสำนักงานปลัดกระทรวงการคลังเป็นกรรมการและเลขานุการ

๒. คณะรัฐมนตรีเห็นชอบกฎหมายกองทุนประชารัฐ เปิดช่องใช้เงินแก้ความเดือดร้อนชาวบ้าน*

ที่ประชุมคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติการจัดพระราชรัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม พ.ศ. .... ซึ่งจะเป็นทุนหมุนเวียนและใช้จ่ายเกี่ยวกับการสนับสนุนโครงการ

---

* เรียบเรียงโดย นางกิตติมา อรุณพลทรัพย์ วิทยากรปฏิบัติการ กลุ่มงานกฎหมาย ๑ สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

* ที่มา : ข่าวสด สืบค้นเมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๑, จาก https://www.khaosod.co.th/economics/news_1294750

* ที่มา : ข่าวโพสต์ทูเดย์ สืบค้นเมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๑, จาก <https://www.posttoday.com/finance/news/556519>

ที่ให้บริการทางสังคมผ่านหน่วยงาน มูลนิธิ องค์กรการกุศล เพื่อช่วยเหลือประชาชนในภาวะลำบาก ทุกประเภทตลอดจนจัดพระราชรัฐสวัสดิการเพื่อสร้างความมั่นคงทางการเงิน เพิ่มศักยภาพและพัฒนา ระบบคุ้มครองทางสังคมอย่างครบวงจรสำหรับประชาชนผู้มีรายได้น้อยและเกษตรกร ซึ่งในปีที่ผ่านมา ได้มีการจัดทำกองทุนพระราชรัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานรากที่อยู่ภายใต้พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ประจำปี ซึ่งการมีพระราชบัญญัติเป็นของตนเอง จะทำให้กองทุนนี้มีความยั่งยืนมากขึ้น เนื่องจากเดิม แหล่งเงินทุนของกองทุนจะมาจากเงินทุนประเดิมที่รัฐบาลจัดสรรให้ โดยเป็นเงินอุดหนุนที่รัฐจัดสรรจาก งบประมาณรายจ่ายประจำปี และยังเปิดช่องให้มาจากเงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้ นอกจากนี้ แหล่งเงิน ยังสามารถมาจากเงินที่ได้รับจากต่างประเทศหรือองค์กรระหว่างประเทศรวมทั้งจากดอกผลหรือผลประโยชน์ ที่เกิดจากเงินหรือทรัพย์สินของกองทุน โดยข้อดีของการจัดตั้งกองทุนที่มีทรัพย์สินเป็นของตนเอง คือ หากในระหว่างปีมีความจำเป็นจะต้องใช้เงินเพิ่มก็สามารถจัดสรรงบประมาณใส่ในกองทุนนี้ได้ ทำให้มีความสะดวกคล่องตัวขึ้น

ทั้งนี้ สภาพัฒน์มีความเห็นว่าควรให้มีการกำหนดลักษณะของรายจ่ายสวัสดิการ และ หน่วยงานที่ได้รับการสนับสนุนให้ชัดเจนและเห็นควรมอบหมายให้คณะกรรมการกองทุน พิจารณา รายจ่ายเงินของกองทุนมิให้มีความซ้ำซ้อนกับภารกิจของหน่วยงานภาครัฐอื่น ซึ่งคณะกรรมการของ กองทุนจะประกอบด้วย ปลัดกระทรวงการคลังเป็นประธานกรรมการ มีผู้แทนจากกระทรวงการคลัง ผู้แทนสำนักงบประมาณ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิไม่เกิน ๓ คน นอกจากนี้ จะมีเงินจากพระราชบัญญัติ โอนงบประมาณคือเงินที่หน่วยงานไม่ได้ผูกพันงบประมาณตามระยะเวลา ซึ่งปีงบประมาณนี้มีเหลืออีกกว่า ๑.๒ หมื่นล้านบาท โดยวางแผนว่าจะนำไปเข้ากองทุนดังกล่าวกว่า ๒ พันล้านบาท

๓. พุทธ่างพระราชบัญญัติการจัดพระราชรัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม พ.ศ. .... เปิดช่อง รับเงินบริจาคช่วยคนจน*

คณะรัฐมนตรีเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติการจัดพระราชรัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานราก และสังคม พ.ศ. .... เพื่อช่วยเหลือประชาชนในสถานะลำบากทุกประเภท รวมถึงการจัดพระราชรัฐเพื่อ สวัสดิการ เพื่อศักยภาพและการพัฒนาระบบทางสังคมอย่างครบวงจร เพื่อประชาชนที่มีรายได้น้อยและ เกษตรกร ทั้งนี้ การดำเนินงานดังกล่าวจะทำให้กองทุนนี้มีความยั่งยืน เนื่องจากมีกฎหมายเป็นของ ตัวเอง โดยให้รัฐบาลจะจัดสรรเงินจากงบประมาณรายจ่ายประจำปี รวมถึงเปิดช่องให้รับเงินจาก ผู้มีทรัพย์สินบริจาคหรือรับจากต่างประเทศหรือองค์กรระหว่างประเทศได้ด้วย ซึ่งเบื้องต้นจะแบ่งเงิน จากการจัดสรรงบประมาณกลาง ๒,๗๓๐ ล้านบาทเติมให้กองทุนเป็นการนำร่อง

---

* ที่มา : ข่าวไทยโพสต์ สืบค้นเมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๑, จาก <https://www.thaipost.net/main/detail/12679>

ข้อดีของการจัดตั้งกองทุนขึ้น คือ หากในระหว่างปีถ้าต้องการเงินเพิ่มเพื่อไปช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อยก็สามารถจัดสรรเงินเข้ามาในกองทุนดังกล่าวได้สะดวกขึ้น ต่างจากก่อนที่รัฐบาลได้มีการจัดทำกองทุนประชารัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานราก แต่อยู่ภายใต้พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการอนุมัติหลายขั้นตอนกว่าเงินจะถูกจัดสรรเข้ากองทุน อย่างไรก็ตาม ควรมอบหมายให้คณะกรรมการดูแลกองทุนพิจารณาจ่ายเงินของกองทุนเพื่อไม่ให้ซ้ำซ้อนกับภารกิจของหน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ

๔. รัฐบาลกำลังเตรียมทำคลอดพระราชบัญญัติประชารัฐสวัสดิการเพื่อช่วยเหลือดูแลผู้มีรายได้น้อยให้เป็นระบบครบวงจร*

พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี เปิดเผยว่า รัฐบาลกำลังเตรียมทำคลอดพระราชบัญญัติประชารัฐสวัสดิการเพื่อช่วยเหลือดูแลผู้มีรายได้น้อยให้เป็นระบบครบวงจร โดยรัฐบาลจะใช้งบ ๔๐ เปอร์เซ็นต์ของงบประมาณรายจ่ายประเทศไปอัดฉีดระบบสวัสดิการประชาชน เพื่อแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำในสังคมไทยตามแนวทาง “ประชารัฐ” ซึ่งไม่ใช่นโยบายประชานิยม

ตัวอย่างเช่น รัฐบาลจะทำโครงการที่อยู่อาศัยราคาถูกสำหรับผู้มีรายได้น้อย ๒.๗ ล้านครัวเรือนให้มีบ้านของตัวเอง แสดงว่ารัฐบาลตั้งใจทำให้ประเทศไทยกลายเป็น “รัฐสวัสดิการ” เต็มสตีมซึ่ง “แม่ลูกจันทร์” เห็นด้วยที่รัฐบาลจะเร่งทำคลอด “พระราชบัญญัติประชารัฐสวัสดิการ” เพื่อประกาศใช้โดยเร็ว จะได้มีข้อกำหนดให้ชัดเจนว่า

แบบไหนเป็นประชารัฐ? แบบไหนเป็นประชานิยม?

แยกกันให้เด็ดขาดว่า นโยบายประชารัฐกับนโยบายประชานิยมแตกต่างกันอย่างไร?

“ประชารัฐ” ดีกว่า “ประชานิยม” ตรงไหน? จะได้มีคำอธิบายให้เห็นเป็นรูปธรรม

ข้อดีอีกอย่างของกฎหมายประชารัฐสวัสดิการ คือ จะมีการกำหนดหลักเกณฑ์โครงการสวัสดิการของรัฐให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน ช่วยให้การตรวจสอบการใช้จ่ายงบสวัสดิการของรัฐบาลมีประสิทธิภาพ โปร่งใส นอกจากช่วยป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันค่าโตะ ยังช่วยป้องกันโครงการรัฐสวัสดิการแบบดำน้ำพริกละลายแม่น้ำ โดยเฉพาะโครงการที่ใช้งบก้อนใหญ่ แต่ไม่เกิดประโยชน์ต่อประชาชนอย่างยั่งยืน

ยังมีข้อดีอีกอย่างถ้าพระราชบัญญัติประชารัฐสวัสดิการฉบับใหม่ออกมาประกาศใช้โดยเร็ว นั่นคือรัฐบาลจะไม่สามารถคิดนโยบายเองฝ่ายเดียวตามอำเภอใจ แต่ต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมตัดสินใจกับรัฐบาล เพราะงบรัฐสวัสดิการที่รัฐบาลใช้จ่ายทุกบาททุกสตางค์มาจากเงินภาษีของประชาชนโดยตรง

* ที่มา : ข่าวไทยรัฐ สืบค้นเมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๑, จาก <https://www.thairath.co.th/content/1348403>

ที่นี้มาถึงประเด็นสำคัญที่ยังมีปัญหาคาใจ คือ ประเด็นที่นายกฯ พล.อ.ประยุทธ์ ประกาศจะใช้งบ ๔๐ เพอร์เซ็นต์ของงบประมาณรายจ่ายประเทศ นำไปอัดฉีดระบบรัฐสวัสดิการ พุดง่าย ๆ ก็คือทุก ๑๐๐ บาทของงบประมาณรายจ่ายประเทศจะถูกกันไว้ ๔๐ บาท เพื่ออัดฉีดเป็นสวัสดิการประชาชน ถ้าทำได้จริงอย่างที่ประกาศไว้ก็ยอดเยี่ยม แต่เกรงว่ารัฐบาลจะทำได้จริงอย่างที่ฉายหนังโฆษณาเพราะงบประมาณรายจ่ายประเทศกว่า ๗๐ เพอร์เซ็นต์ เป็นรายจ่ายประจำ สำหรับจ่ายเงินเดือนข้าราชการ ๑.๘ ล้านคน ลูกจ้างประจำ ๑.๖ ล้านคน พนักงานราชการอีก ๒.๒ ล้านคน ข้าราชการบำนาญอีกกว่า ๖ แสนคน

ถ้าเอาให้ชัด ๆ งบรายจ่ายประเทศปี ๒๕๖๑ รัฐบาลตั้งไว้ ๒.๙ ล้านล้านบาท เป็นรายจ่ายประจำ ๒.๑ ล้านล้านบาท หรือ ๗๔ เพอร์เซ็นต์ เป็นงบลงทุนพัฒนาโครงสร้างประเทศอีก ๖.๕ แสนล้านบาท หรืออีก ๒๒ เพอร์เซ็นต์ ต้องผ่อนชำระเงินกู้รัฐบาลอีก ๘.๖ หมื่นล้านบาท หรืออีก ๓ เพอร์เซ็นต์ นอกจากนี้ ยังมีรายจ่ายจรรณันโนนอีกก้อนโต จึงเหลืองบประมาณไม่ถึง ๔๐ เพอร์เซ็นต์ ที่จะนำไปอัดฉีดสวัสดิการประชาชน สรุปว่า นโยบายรัฐสวัสดิการเป็นของดีแน่นอนแต่ถ้าเงินไม่ถึงอัดฉีดไม่ไหวก็ทำไม่ได้

“เศรษฐกิจฐานราก”*

“เศรษฐกิจฐานราก” ทางเลือกใหม่ของประเทศไทย

ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจนำมาซึ่งปัญหาต่าง ๆ และเกี่ยวพันกันเป็นลูกโซ่ ไม่ว่าจะ เป็นปัญหาด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม คุณภาพชีวิต การศึกษา ฯลฯ โดยเฉพาะ ประชากรส่วนใหญ่ของประเทศที่อยู่ในภาคชนบทและมีอาชีพเกษตรกรรมซึ่งถือเป็นรากฐานของ ประเทศไทย แต่หลายสิบปีที่ผ่านมาฐานรากของประเทศอยู่ในสภาพที่อ่อนแอมีปัญหาขาดปัจจัย การผลิต ไร่ที่ดินทำกิน เข้าไม่ถึงแหล่งทุน ขาดความรู้ในการผลิต เมื่อมีผลผลิตล้นเกินก็เกิดปัญหา ด้านการตลาด พืชผลราคาตกต่ำ ทำให้มีปัญหาหนี้สิน มีปัญหาในครัวเรือนและสังคมติดตามมา คนหนุ่มสาววัยแรงงานต้องอพยพเข้ามาหากินในเมือง ฯลฯ

ขณะที่ภาครัฐที่ผ่านมาจะเน้นการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ มุ่งไปสู่อุตสาหกรรมเพื่อ การส่งออก ทำให้ช่องว่างความเหลื่อมล้ำห่างกันมากขึ้น จนกระทั่งรัฐบาลชุดที่มี ดร.สมคิด จาตุศรีพิทักษ์ เป็นรองนายกรัฐมนตรีดูแลนโยบายด้านเศรษฐกิจจึงได้ทบทวนนโยบายเศรษฐกิจของประเทศ โดยหันมา ให้ความสำคัญกับการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานรากซึ่งเป็นประชากรส่วนใหญ่ของประเทศ

สมสุข บุญญะบัญชา ประธานคณะกรรมการยุทธศาสตร์เศรษฐกิจฐานราก กล่าวว่า ที่ผ่านมารัฐบาลส่วนใหญ่จะทำแต่เรื่องเศรษฐกิจมหภาค แต่ในวันนี้เมื่อรัฐบาลสนใจเรื่องเศรษฐกิจ ฐานราก จึงถือเป็นโอกาสอันดีที่ทุกฝ่ายทุกภาคส่วนจะมาร่วมกันผลักดันแนวคิดนี้ให้เป็นจริงถือเป็น จุดเริ่มต้นในการพัฒนาเศรษฐกิจโลกเพราะที่ผ่านมาเราไปแข่งขันกับเศรษฐกิจของโลกตะวันตกแต่ เราก็กู้ไม่ได้เพราะเงินเราเล็กกว่า เราเป็นได้แต่แรงงานในการผลิตเพื่อส่งออกเป็นได้เพียงลูกไล่ของเขา “ถ้าเราเปลี่ยนแนวคิดใหม่เอาคนเป็นตัวตั้ง เอาพื้นที่เป็นตัวตั้ง สามารถที่จะสร้างเศรษฐกิจทางเลือกและ เชื่อมโยงกันเป็นเครือข่ายหรือกลุ่มพื้นที่ไม่ใช่ต่างคนต่างทำหรือทำแบบโดด ๆ เหมือนที่ผ่านมา จะทำให้ เครือข่ายต่าง ๆ มีความเข้มแข็งมีการไหลเวียนของระบบเศรษฐกิจระหว่างกัน ไม่ใช่ความพอเพียงแบบ ไปตัดความสัมพันธ์กับโลกภายนอก แต่เราสามารถจัดการฐานเศรษฐกิจของเราได้ทำให้ฐานเศรษฐกิจ ของเราแข็งแรง ซึ่งประเทศในยุโรปก็ทำเรื่องนี้แล้วและมีสถานภาพที่ไม่ใช่เป็นลูกไล่ของประเทศใหญ่ ๆ ทำให้ระบบทุนนิยมผ่อนปรนลงมีสาระทางด้านสังคมมากขึ้น ซึ่งถือว่าเป็นจุดเริ่มต้นในการพัฒนาระบบ เศรษฐกิจของโลกด้วย” ประธานคณะกรรมการฯ กล่าว

---

* ที่มา : คณะกรรมการยุทธศาสตร์เศรษฐกิจฐานราก, คู่มือการส่งเสริมการพัฒนา “ระบบเศรษฐกิจฐานราก”, พิมพ์ครั้งแรก (กรุงเทพมหานคร: สำนักสนับสนุนขบวนการรณรงค์ชุมชนและสำนักสื่อสารการพัฒนา, ๒๕๕๙), น. ๕-๘ และ ๑๙-๒๒

ความเป็นมา

การขับเคลื่อน “เศรษฐกิจฐานราก” ถือเป็น ๑ ใน ๑๒ นโยบาย “ประชารัฐ” ที่รัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ให้ความสำคัญโดยมีเป้าหมายเพื่อลดความเหลื่อมล้ำสร้างเศรษฐกิจชุมชนให้เข้มแข็งประชาชนมีความสุขและมีรายได้เพิ่มขึ้น เป็นการทำงานร่วมกันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการ ภาคประชาสังคม และภาคประชาชน จึงเรียกว่า “นโยบายเศรษฐกิจฐานรากและประชารัฐ” มีการแต่งตั้งคณะทำงานขึ้นมาในเดือนธันวาคม ๒๕๕๘ มี พลเอกอนุพงษ์ เผ่าจินดา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นหัวหน้าทีมภาครัฐ และนายสุภาพน สิริวัฒนภักดี ผู้บริหารบริษัทไทยเบฟเวอเรจฯ เป็นหัวหน้าทีมภาคเอกชน และมีผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) เข้าร่วมเป็นคณะทำงาน

ขณะที่สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) หรือ “พอช.” ซึ่งทำงานสนับสนุนการพัฒนาาระบบเศรษฐกิจและทุนชุมชนมาตั้งแต่มีการจัดตั้งสถาบันฯ ในปี ๒๕๔๓ ได้แต่งตั้ง “คณะอนุกรรมการยุทธศาสตร์เศรษฐกิจฐานราก” ขึ้นมาในเดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๘ มีนางสาวสมสุข บุญยะปัญญา อดีตผู้อำนวยการ พอช. เป็น ประธาน มีคณะกรรมการจากทุกภาคส่วนรวม ๑๙ คน มีหน้าที่กำกับดูแลเชิงนโยบายและกำหนดทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากให้บรรลุเป้าหมาย ได้อธิบายถึงความหมายของระบบเศรษฐกิจฐานรากไว้ว่า “เศรษฐกิจฐานราก คือ ระบบเศรษฐกิจของชุมชนท้องถิ่นที่สามารถพึ่งตนเอง มีการช่วยเหลือเอื้อเฟื้อซึ่งกันและกัน มีคุณธรรม และเป็นระบบเศรษฐกิจที่เอื้อให้เกิดการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ในพื้นที่ทั้ง สังคม ผู้คน ชุมชน วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ อย่างเข้มแข็งและยั่งยืน นอกจากนี้เศรษฐกิจฐานรากจะต้องมีแนวทางการพัฒนาและการจัดการโดยชุมชนท้องถิ่นให้ครบวงจรมากที่สุด มีการสร้างทุนและกองทุนที่เข้มแข็ง มีการผลิตพื้นฐาน การแปรรูป การบริการ การตลาด การผลิตอาหาร และความจำเป็นพื้นฐานต่าง ๆ สำหรับคนในพื้นที่อย่างพอเพียง และพัฒนาเป็นวิสาหกิจเพื่อสังคมหรือเป็นธุรกิจของชุมชน”

นิยาม “เศรษฐกิจฐานราก”

“เศรษฐกิจฐานราก” คือ ระบบเศรษฐกิจของชุมชนท้องถิ่นที่สามารถพึ่งตนเองภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่มีการช่วยเหลือเอื้อเฟื้อซึ่งกันและกันมีคุณธรรมและเป็นระบบเศรษฐกิจที่เอื้อให้เกิดการพัฒนาในด้านอื่น ๆ ในพื้นที่ทั้งเศรษฐกิจ สังคม ผู้คน ชุมชน วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติอย่างเข้มแข็งและยั่งยืน ระบบเศรษฐกิจฐานรากหรือเศรษฐกิจชุมชนเป็นระบบเศรษฐกิจแนวราบที่ส่งผลและสร้างความสัมพันธ์ทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม ระหว่างผู้คนในชุมชนท้องถิ่นมิใช่เป็นเฉพาะเศรษฐกิจแนวตั้งแบบปัจเจก แต่สามารถทำให้เกิดความร่วมมือเกิดโอกาสและความสัมพันธ์ที่ระหว่างเศรษฐกิจร่วมของชุมชนกับเศรษฐกิจของปัจเจก เป็นระบบเศรษฐกิจที่มีลักษณะความร่วมมือเป็นหุ้นส่วนสร้างความสัมพันธ์ทั้งในชุมชนท้องถิ่นและในระดับที่กว้างขวางอื่น ๆ

และภายนอก ระบบเศรษฐกิจฐานรากจะต้องมีแนวทางการพัฒนาและการจัดการโดยชุมชนท้องถิ่นให้ครบวงจรมากที่สุด มีการสร้างทุนและกองทุนที่เข้มแข็ง มีการผลิตพื้นฐาน การแปรรูป การบริการ การตลาด การผลิตอาหาร และความจำเป็นพื้นฐานเพื่อการดำรงชีวิต การอยู่ร่วมกัน สำหรับคนในพื้นที่อย่างพอเพียง และพัฒนาเป็นวิสาหกิจเพื่อสังคมหรือธุรกิจของชุมชนต่าง ๆ (ในมิติของการเกื้อกูล การเอื้อเพื่อ การมีส่วนร่วมของคนในตำบล) ทั้งขนาดย่อมหรือขนาดใหญ่ขึ้น โดยใช้ทั้งความรู้ที่สั่งสมในพื้นที่หรือที่เป็นเอกลักษณ์วัฒนธรรมของพื้นที่ และมีการพัฒนาให้ทันสมัยพร้อมกับมีเทคนิควิทยาการ และความรู้ด้านเทคโนโลยีมาพัฒนาเพิ่มเติมให้เหมาะสมกับตลาดหรือสังคมเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้ผู้คนและชุมชนท้องถิ่นโดยรวมสามารถพึ่งตนเอง มีรายได้มากกว่ารายจ่าย และสามารถพัฒนาเป็นผู้ผลิต ผู้สร้างงานบริการต่าง ๆ จากท้องถิ่นที่เข้มแข็ง สร้างสรรค์ หลากหลาย มีเอกลักษณ์ ทันสมัย และเชื่อมโยงกับระบบตลาดอย่างมีประสิทธิภาพ ระบบเศรษฐกิจฐานรากจะต้องมีความหลากหลายพอเพียง เพื่อเปิดโอกาสและแบ่งปันให้คนทุกกลุ่มทุกวัยสามารถมีพื้นที่และมีโอกาสในการร่วมพัฒนาได้อย่างผสมผสานและสร้างสรรค์ รวมทั้งสามารถเชื่อมโยงกับระบบเศรษฐกิจอื่น ๆ ได้อย่างดี อย่างมีฉันทมิตร เป็นธรรมและมีความสัมพันธ์อย่างเท่าเทียม

องค์ประกอบสำคัญของเศรษฐกิจฐานรากที่เข้มแข็ง

๑) มีการรวมกลุ่ม เพื่อสร้างพลังในการทำงานร่วมกัน ความสามารถที่จะเจรจาต่อรองและประสานงานทั้งภายในและกับภายนอกอย่างมีประสิทธิภาพ

๒) มีการจัดการระบบการเงินของชุมชน การบูรณาการทุนร่วมกัน มีกองทุนของชุมชนที่เข้มแข็ง สามารถเป็นกลไกการเงินของชุมชนในการพัฒนาทั้งเศรษฐกิจสังคม อาชีพ วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมของชุมชนและของคนในชุมชน

๓) มีระบบการจัดการทุนชุมชนที่ครอบคลุมทุนทางสังคม ทุนคน ฟื้นฟูทรัพยากร วิถีวัฒนธรรม ภูมิปัญญา อัตลักษณ์ของชุมชนท้องถิ่น ประวัติศาสตร์

๔) มีระบบข้อมูลที่ทันสมัยรอบด้านทั้งภายในและภายนอก เพื่อการวิเคราะห์ระบบของท้องถิ่น อาชีพ รายได้ รายจ่าย การผลิต ฐานเศรษฐกิจ ที่ดิน ความเป็นอยู่ของคนในชุมชน ข้อมูลความรู้ ระบบเศรษฐกิจเกี่ยวข้องภายนอกเป็นฐานสำคัญในการวางแผนชุมชน การวางแผนเพื่อการตัดสินใจ การติดตาม วัดผลและรายงานผล

๕) มีระบบการผลิตของชุมชนทั้งชั้นพื้นฐานและก้าวหน้าที่ได้มาตรฐานมีมูลค่าเพิ่มและสามารถเชื่อมโยงระบบเศรษฐกิจภายนอกได้

๖) สร้างความร่วมมือในทุกระดับและทุกมิติ เพื่อให้เกิดความร่วมมือให้บรรลุเป้าหมายและสัมพันธภาพที่ดีทั้งระดับกลุ่มต่อกลุ่ม กลุ่มกับชุมชน ตำบล อำเภอ จังหวัด ภูมิภาค หรือรวมตัวกันเป็นเครือข่ายประเด็นต่าง ๆ ได้ เช่น เครือข่ายเกษตรอินทรีย์ เครือข่ายข้าว เครือข่ายประมงพื้นบ้าน

เครือข่ายท่องเที่ยวโดยชุมชน เครือข่ายภูมินิเวศน์วิถี วัฒนธรรม หรือการสร้างร่วมมือระหว่างชุมชน กับหน่วยงานต่าง ๆ เป็นต้น

๗) มีระบบการอยู่ร่วมกัน หรือเคารพกติกาจารีตประเพณีในการอยู่ร่วมกัน ระบบสวัสดิการ การดูแลซึ่งกันและกันและการอยู่ร่วมกับธรรมชาติและสังคมใหญ่อย่างสร้างสรรค์และเกื้อกูล

๘) มีคุณธรรมและจริยธรรมในการทำกิจกรรม การประกอบกิจการทั้งด้านเศรษฐกิจและ สังคมหรือการดำรงชีวิต

๙) มีความเป็นเจ้าของร่วมกัน โดยคนในชุมชนร่วมทุนร่วมกิจกรรมหรือกิจการในการพัฒนา ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชนมีสำนึกถึงความเป็นเจ้าของร่วมกัน

๑๐) คนในพื้นที่ของชุมชนสามารถมีส่วนร่วม มีความรู้เรื่องราวการพัฒนาในพื้นที่รวมทั้งความรู้ ในสังคมอื่น ๆ มีคุณภาพ มีความมั่นใจที่จะให้ความรู้ความเห็นร่วมคิดร่วมทำ ตื่นรู้ มีความสร้างสรรค์ มีคุณธรรมจริยธรรมพื้นฐาน ครอบครัวมีความเข้มแข็ง และสามารถพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจได้มากที่สุด

งานวิจัย MIT และฮาร์วาร์ดย้ำสวัสดิการและเงินช่วยคนจน ไม่ได้ทำให้คนขี้เกียจ*

มีการถกเถียงกันอยู่เสมอระหว่างฝ่ายสนับสนุนกับฝ่ายต่อต้านสวัสดิการซึ่งฝ่ายต่อต้านมักจะอ้างว่าการมีสวัสดิการหรือนโยบายช่วยเหลือคนจนจะทำให้พวกเขาขี้เกียจไม่ยอมทำงาน แต่จากการวิเคราะห์งานวิจัยของ MIT และฮาร์วาร์ด ที่ศึกษาโครงการในเม็กซิโก นิการากัว ฮอนดูรัส ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย อุกันดา โมร็อกโก และไนจีเรีย พบว่าข้ออ้างจากฝ่ายต่อต้านสวัสดิการไม่เป็นความจริง

เว็บไซต์ Vox เผยแพร่เนื้อหาการวิจัยของนักเศรษฐศาสตร์จากมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ดและสถาบันเทคโนโลยีแมสซาชูเซตส์ (MIT) เรื่องการสำรวจเกี่ยวกับโครงการด้านสวัสดิการและความช่วยเหลือทางการเงิน โดยมีการวิเคราะห์ข้อมูลจากงานวิจัยหลายชิ้นในหลายประเทศพบว่าโครงการด้านสวัสดิการและความช่วยเหลือทางการเงินไม่ได้ทำให้ผู้คนขี้เกียจมากขึ้นงานวิจัยที่ถูกนำมาวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ส่วนใหญ่ทำการสำรวจ "โครงการให้เงินช่วยเหลือแบบมีเงื่อนไข" (Conditional Cash Transfer หรือ CCT) ซึ่งแต่ละครอบครัวจะได้รับเงินช่วยเหลือในเงื่อนไขพิเศษ เช่น การให้ลูกของพวกเขาเข้าโรงเรียนหรือการให้ลูกของพวกเขาปรับตัวดีขึ้น พบว่า แนวคิดโครงการเช่นนี้สามารถช่วยเหลือคนจนได้ทั้งในแง่การได้รับสิ่งบรรเทาทุกข์และในแง่การส่งเสริมยกระดับพวกเขาจากการได้รับสวัสดิการด้านการศึกษาและการสาธารณสุขได้

เดิมทีนั้น โครงการเหล่านี้ถูกริเริ่มนำมาใช้ในละตินอเมริกาซึ่งการวิจัยในครั้งนี้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาโครงการส่วนหนึ่งจากประเทศละตินอเมริกาอย่างนิการากัว เม็กซิโกและฮอนดูรัส รวมถึงโครงการเม็กซิกันโปรแกรมซึ่งให้เงินช่วยเหลือ ๑๓ ดอลลาร์ต่อเดือน (ราว ๔๐๐ - ๕๐๐ บาท) แก่ครอบครัวยากจนอย่างไม่มีเงื่อนไข นอกจากนี้ยังทำการศึกษาโครงการจากฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย อุกันดา และโมร็อกโก จากการศึกษาโครงการเหล่านี้พบว่าสวัสดิการและการให้เงินช่วยเหลือไม่มีผลต่อความเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญทั้งเรื่องระดับการจ้างงานหรือชั่วโมงการทำงานแต่อย่างใด ในทางตรงกันข้ามข้อมูลการศึกษาบางชิ้นพบว่าการแจกเงินยังช่วยส่งเสริมให้มีการทำงานมากขึ้นด้วย โดยเฉพาะในประเทศกำลังพัฒนาบางแห่ง เช่น โครงการให้เงินทุนการศึกษาแก่ชาวอุกันดาที่ยากจนทำให้พวกเขาได้เรียนรู้พัฒนาทักษะฝีมือทำให้พวกเขามีชั่วโมงทำงานเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๗ และสร้างรายได้ให้ตัวเองมากขึ้นร้อยละ ๓๘ ขณะที่ในงานวิจัยอีกชิ้นหนึ่งระบุถึงโครงการของไนจีเรียที่ให้เงินช่วยเหลือฝึกทักษะด้านธุรกิจแก่หญิงชาวอุกันดาพบว่าทำให้ชั่วโมงทำงานของพวกเขาเพิ่มมากขึ้นร้อยละ ๖๑

Vox ระบุว่าโครงการช่วยเหลือทางการเงินในประเทศแอฟริกา ๒ โครงการนี้มีการเน้นย้ำในเรื่องการส่งเสริมธุรกิจโดยให้ผู้ที่ต้องการรับทุนเข้าร่วมอบรมต้องระบุว่าพวกเขาจะใช้เงินพัฒนาทักษะ

* ที่มา : สืบค้นเมื่อวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๖๑, จาก <https://prachatai.com/journal/2015/11/62642>

ด้านนี้ไปปรับปรุงธุรกิจของตัวเองอย่างไร และนอกจากนี้ยังมีการให้เงินทุนตั้งต้นธุรกิจแบบให้ครั้งเดียวด้วย อย่างไรก็ตามฝ่ายต่อต้านสวัสดิการยังสงสัยว่าการให้เงินก้อนใหญ่แก่คนจนเพื่อเอาไปตั้งตัวทางธุรกิจ อาจจะทำให้คนจนเหล่านั้นเอาเงินไปใช้เสียเองแทนที่จะตั้งตัวทางธุรกิจได้

ไม่เพียงแค่ว่าโครงการในประเทศกำลังพัฒนาเท่านั้น Vox ยังระบุถึงโครงการของสหรัฐฯ คือ การเครดิตภาษีเงินได้เนื่องจากการทำงาน (Earned Income Tax Credit หรือ EITC) ซึ่งเป็นการคืนเงิน ภาษีให้กับบุคคลหรือครอบครัวผู้มีรายได้น้อยถึงปานกลางขึ้นอยู่กับจำนวนลูกที่พวกเขาต้องเลี้ยงดูด้วย แต่หลักฐานต่างๆ ก็ชี้ให้เห็นว่า EITC ซึ่งเป็นนโยบายแก้ไขความยากจนยิ่งส่งเสริมให้เกิดการสร้างงาน มากขึ้น และสิ่งที่จะเป็นข้อถกเถียงต่อฝ่ายต่อต้านสวัสดิการที่กลัวการเอาเงินไปใช้ส่วนตัวได้คืองานวิจัย หลายชิ้นที่ศึกษาโครงการภาษีเงินได้แบบติดลบ (Negative income tax หรือ NIT) ของสหรัฐฯ ซึ่งเป็น โครงการให้เงินกับครอบครัวผู้มีรายได้น้อย ส่งผลให้เกิดการสร้างงานลดลงน้อยมากซึ่งมาจากปัจจัยที่ผู้คน ใช้เวลาพิจารณาหางานนานขึ้นเพราะต้องการเลือกงานที่ดีทำ และในบางงานวิจัยที่มาจากการศึกษา ข้อมูลของรัฐบาลสหรัฐฯ ก็ยังพบว่ามันแทบจะไม่มีผลกระทบต่อเรื่องปริมาณงานเลย ทั้งนี้ ยังมีกรณี การวิจัยโครงการของแคนาดาที่มีลักษณะแบบเดียวกับ NIT ของสหรัฐฯ พบว่าโครงการช่วยเหลือด้าน การเงินกระทบเรื่องปริมาณงานน้อยกว่ากรณีสหรัฐฯ เสียอีก โดยส่งผลกระทบต่อปริมาณงานของแม่มือใหม่ ที่ต้องดูแลลูกกับประชากรวัยรุ่นเท่านั้น

Vox ระบุอีกว่าการส่งผลกระทบต่อปริมาณการทำงานจะเกิดกับนโยบายสวัสดิการที่ ออกแบบมาไม่ดีเท่านั้น เช่น กรณีโครงการให้ความช่วยเหลือแก่ครอบครัวที่ภรรยาบุตรพึ่งพิง (Aid to Family with Dependent Children - AFDC) ส่งผลให้เกิดชั่วโมงทำงานลดลงร้อยละ ๑๐-๕๐ แต่นั่น เป็นเพราะ AFDC ให้ความช่วยเหลือมากเท่ากับเงินรายได้จากการทำงานทำให้กลายเป็นการลดแรงจูงใจ อย่างไรก็ตามโครงการสวัสดิการส่วนใหญ่ก็ออกแบบมาได้ดีกว่า AFDC ทำให้ไม่เกิดการลดปริมาณการ ทำงานลง

ภาคผนวก

: หนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี

ที่ นร ๐๕๐๓/๒๗๐๖๗ ลงวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๖๑

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติการจัดประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม พ.ศ. ....
กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

: ร่างพระราชบัญญัติการจัดประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม พ.ศ. ....
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

: บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ

ของร่างพระราชบัญญัติการจัดประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม พ.ศ. ....
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

: สรุปผลการรับฟังความคิดเห็น

ร่างพระราชบัญญัติการจัดประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม พ.ศ. ....

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๕๐๓/๒๗๐๖๗

สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ปฏิบัติหน้าที่
สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
เลขรับ 8973
วันที่ 4 ก.ย. 2561
เวลา 15.16 น.
สำนักนายกรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

กัณยายน ๒๕๖๑

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติการจัดประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม พ.ศ. ....

กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติฯ และเอกสารประกอบในเรื่องนี้

ด้วยคณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาลงมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติการจัดประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม พ.ศ. .... ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นเรื่องด่วน ดังที่ได้ส่งมาพร้อมนี้

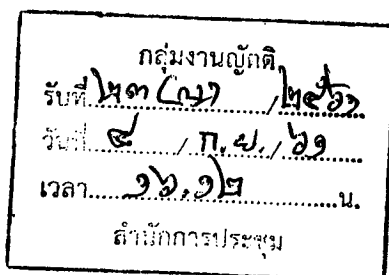
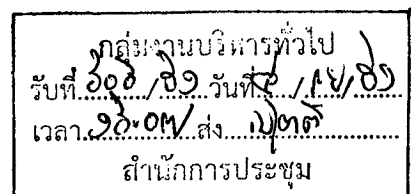
จึงขอเสนอร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ และเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาเพื่อขอได้โปรดนำเสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาเป็นเรื่องด่วนต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

พลเอก

(ประยุทธ์ จันทร์โอชา)

นายกรัฐมนตรี

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๑๓๔๑

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๕๘ (dit๐47/D/ส/ตฐ)

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติการจัดประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม
พ.ศ. ....

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการจัดประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม

เหตุผล

โดยที่เป็นการสมควรให้มีการจัดสวัสดิการให้แก่ประชาชนผู้มีรายได้น้อย เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม กระจายรายได้อย่างเป็นธรรม ตลอดจนยกระดับ และพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนอย่างยั่งยืน โดยมีการดำเนินการร่วมกันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน อันจะมีผลทำให้ประชาชนผู้มีรายได้น้อยมีปัจจัยที่เพียงพอและสามารถ ดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ รวมทั้งมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการจัดสวัสดิการ เป็นไปตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง
พระราชบัญญัติ
การจัดประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม
พ.ศ. ....

.....
.....
.....

.....
.....
โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการจัดประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานราก
และสังคม

.....
.....
มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการจัดประชารัฐสวัสดิการ
เพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม พ.ศ. ....”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้
“ประชารัฐสวัสดิการ” หมายความว่า สวัสดิการที่จัดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ในการลด
ความเหลื่อมล้ำ เพิ่มศักยภาพให้ประชาชนผู้มีรายได้น้อยมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และสนับสนุนโครงการ
ที่ให้บริการทางสังคมแก่ประชาชน โดยมีการดำเนินการร่วมกันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน
อันจะเป็นการแก้ไขปัญหาและพัฒนาเศรษฐกิจให้เป็นไปอย่างยั่งยืน

“โครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ” หมายความว่า โครงการที่กระทรวงการคลัง
กำหนดให้ประชาชนผู้มีรายได้น้อยที่มีคุณสมบัติมาลงทะเบียน เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการจัดประชารัฐ
สวัสดิการที่เป็นการให้ความช่วยเหลือผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม
“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจ
ฐานรากและสังคม

“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานราก
และสังคม

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงการคลัง

มาตรา ๔ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม” ประกอบด้วย

(๑) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เป็นประธานกรรมการ

(๒) ปลัดกระทรวงการคลัง เป็นรองประธานกรรมการ

(๓) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ อธิบดีกรมบัญชีกลาง และผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

(๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนสามคน ซึ่งประธานกรรมการแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ด้านเศรษฐศาสตร์ สังคม การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ หรือด้านอื่น อันจะเป็นประโยชน์แก่การจัดประชารัฐสวัสดิการ

ให้ปลัดกระทรวงการคลังแต่งตั้งรองปลัดกระทรวงการคลังคนหนึ่ง เป็นกรรมการ และเลขานุการ และแต่งตั้งข้าราชการในสำนักงานจำนวนไม่เกินสองคน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๕ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) มีอายุไม่เกินหกสิบห้าปีบริบูรณ์

(๓) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย คนไร้ความสามารถ หรือเสมือนไร้ความสามารถ

(๔) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษ

สำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๕) ไม่เคยถูกลงโทษไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากงาน เพราะทุจริตต่อหน้าที่ หรือประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง

(๖) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น หรือกรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งที่รับผิดชอบในการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง

(๗) ไม่เป็นผู้มีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมในการจัดประชารัฐสวัสดิการ

มาตรา ๖ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวาระหนึ่ง หากยังมีได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ขึ้นใหม่ ให้กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการ ซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระ อาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

มาตรา ๗ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ประธานกรรมการให้ออก เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๕

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ หากยังมีได้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่จนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนตำแหน่งที่ว่าง

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้มีวาระการดำรงตำแหน่งเท่ากับเวลาที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ตนได้รับแต่งตั้งแทน

มาตรา ๘ คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอนโยบาย แผนการดำเนินงาน มาตรการหรือโครงการเกี่ยวกับประชารัฐสวัสดิการ ที่เป็นการให้ความช่วยเหลือในการดำรงชีพแก่ประชาชนผู้มีรายได้น้อยตามโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ เพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายในครัวเรือนและค่าใช้จ่ายในการเดินทาง โดยการสนับสนุนค่าใช้จ่ายบางส่วนที่จำเป็น ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

(๒) พิจารณาการสนับสนุนโครงการที่ให้บริการทางสังคมที่จัดทำขึ้นโดยหน่วยงานของเอกชน มูลนิธิ หรือองค์กรสาธารณประโยชน์ เพื่อช่วยเหลือประชาชนในภาวะลำบากทุกประเภท เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

(๓) จัดให้มีฐานข้อมูลของประชาชนผู้มีรายได้น้อยซึ่งผ่านการตรวจสอบคุณสมบัติในโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐที่ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน เพื่อใช้ในการจัดประชารัฐสวัสดิการได้อย่างเหมาะสม

(๔) กำกับดูแลการบริหารจัดการ ตรวจสอบข้อมูล และติดตามการดำเนินงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการจัดประชารัฐสวัสดิการ

(๕) ประเมินผลการดำเนินงานและความคุ้มค่าในการจัดประชารัฐสวัสดิการอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง พร้อมทั้งรายงานผลการประเมินดังกล่าวต่อคณะรัฐมนตรี

(๖) ออกระเบียบเกี่ยวกับการรับเงิน การจ่ายเงิน และการเก็บรักษาเงินของกองทุน

(๗) แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(๘) ออกประกาศ ระเบียบ หรือคำสั่ง เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(๙) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือการจัดประชารัฐสวัสดิการที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๙ การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม และถ้าประธานกรรมการและรองประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๐ การประชุมของคณะอนุกรรมการให้นำบัญญัติมาตรา ๙ มาบังคับใช้
โดยอนุโลม

มาตรา ๑๑ ในการเสนอนโยบาย แผนการดำเนินงาน มาตรการหรือโครงการ
ตามมาตรา ๘ (๑) และการสนับสนุนโครงการที่ให้บริการทางสังคมตามมาตรา ๘ (๒) ให้คณะกรรมการ
กำหนดผู้รับผิดชอบในการดำเนินงาน ประมาณการรายจ่าย และประโยชน์ที่จะได้รับ รวมทั้งวิเคราะห์
ผลกระทบจากการดำเนินโครงการ เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีด้วย

มาตรา ๑๒ การจัดประชารัฐสวัสดิการที่เป็นการให้ความช่วยเหลือในการดำรงชีพ
แก่ประชาชนผู้มีรายได้น้อยตามโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ ให้ดำเนินการผ่านบัตรสวัสดิการ
แห่งรัฐ ทั้งนี้ การจัดประชารัฐสวัสดิการตามมาตรานี้อาจแตกต่างกันตามความเหมาะสมและความจำเป็น
ให้กระทรวงการคลังออกบัตรสวัสดิการแห่งรัฐให้แก่ประชาชนผู้มีรายได้น้อยซึ่งผ่าน
การตรวจสอบคุณสมบัติในโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ
การออกและการใช้บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการ
ที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๑๓ ให้สำนักงานทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ
รวมทั้งให้มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) ศึกษาและวิเคราะห์แนวทางในการจัดประชารัฐสวัสดิการเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงาน
ของคณะกรรมการ

(๒) รับเงิน จ่ายเงิน และเก็บรักษาเงินของกองทุนตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

(๓) จัดทำรายงานการเงินและการบัญชีของกองทุน

(๔) รายงานผลการดำเนินงานของกองทุนเสนอต่อคณะกรรมการ

(๕) ดำเนินงานของกองทุนให้เป็นไปตามประกาศ ระเบียบ คำสั่ง และมติของ

คณะกรรมการ

(๖) ดำเนินการและประสานงานกับหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการจัดประชารัฐ
สวัสดิการและการดำเนินงานของกองทุน

(๗) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

มาตรา ๑๔ ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งในสำนักงาน เรียกว่า “กองทุนประชารัฐ
สวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้จ่ายในการจัดประชารัฐสวัสดิการ
ที่เป็นการให้ความช่วยเหลือประชาชนผู้มีรายได้น้อย หรือเพื่อสนับสนุนโครงการที่ให้บริการทางสังคม
ที่เป็นการช่วยเหลือประชาชนในภาวะลำบากทุกประเภท

มาตรา ๑๕ กองทุนประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังต่อไปนี้

(๑) เงินและทรัพย์สินที่โอนมาตามมาตรา ๒๔

(๒) เงินทุนประเดิมที่รัฐบาลจัดสรรให้

(๓) เงินอุดหนุนที่รัฐบาลจัดสรรจากงบประมาณรายจ่าย

- (๔) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้
  - (๕) เงินที่ได้รับจากต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศ
  - (๖) เงินหรือทรัพย์สินที่ตกเป็นของกองทุนหรือที่กองทุนได้รับตามกฎหมายอื่น
  - (๗) ดอกผลหรือผลประโยชน์ที่เกิดจากเงินหรือทรัพย์สินของกองทุน
- เงินและดอกผลของกองทุนไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

มาตรา ๑๖ เงินของกองทุน ให้ใช้จ่ายเพื่อการจัดประชารัฐสวัสดิการและกิจการดังต่อไปนี้

- (๑) การให้ความช่วยเหลือประชาชนผู้มีรายได้น้อยตามโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการ

แห่งรัฐ

- (๒) การสนับสนุนโครงการที่ให้บริการทางสังคมที่จัดทำขึ้นโดยหน่วยงานของเอกชน มูลนิธิ หรือองค์กรสาธารณประโยชน์ เพื่อช่วยเหลือประชาชนในภาวะลำบากทุกประเภท
- (๓) การดำเนินงานและบริหารกองทุนตามที่คณะกรรมการให้ความเห็นชอบ

มาตรา ๑๗ เงินกองทุนให้ฝากไว้ที่กระทรวงการคลัง

มาตรา ๑๘ ให้สำนักงานวางและรักษาไว้ซึ่งระบบบัญชีที่เหมาะสมเพื่อให้สามารถจัดทำ รายงานการเงิน แสดงฐานะทางการเงิน และผลการดำเนินงานของกองทุนได้อย่างถูกต้องตามหลักการบัญชี ที่รับรองทั่วไป

บัญชีของกองทุนให้เป็นไปตามปีงบประมาณ

มาตรา ๑๙ ให้สำนักงานจัดทำรายงานการเงินของกองทุนส่งผู้สอบบัญชีภายในหกสิบวัน นับแต่วันสิ้นปีบัญชี

มาตรา ๒๐ ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือบุคคลที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ให้ความเห็นชอบเป็นผู้สอบบัญชีของกองทุน

ให้ผู้สอบบัญชีของกองทุนทำรายงานการสอบบัญชีเสนอต่อคณะกรรมการภายใน หนึ่งร้อยห้าสิบนับแต่วันสิ้นปีบัญชี

ให้คณะกรรมการนำส่งรายงานการเงินพร้อมด้วยรายงานการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชี ต่อกระทรวงการคลังภายในสามสิบนับแต่วันที่ได้รับรายงานจากผู้สอบบัญชี

มาตรา ๒๑ ให้สำนักงานจัดให้มีระบบการตรวจสอบภายในเพื่อตรวจสอบการดำเนินงาน ของกองทุน โดยให้ถือปฏิบัติตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด

มาตรา ๒๒ ในกรณีที่ไม่มี ความจำเป็นที่ต้องดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของกองทุน อีกต่อไป ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้มีการยุบเลิกกองทุน

เมื่อคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบด้วย ให้กองทุนยุบเลิกเมื่อพ้นกำหนดสามสิบนับแต่วันที่คณะรัฐมนตรีมีมติ

มาตรา ๒๓ เมื่อยุบเลิกกองทุนแล้ว ให้ปลัดกระทรวงการคลังแต่งตั้งผู้ชำระบัญชี เพื่อตรวจสอบทรัพย์สินและชำระบัญชี รวมทั้งการโอนหรือจำหน่ายทรัพย์สินที่ยังคงเหลืออยู่ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด เงินหรือทรัพย์สินที่เหลือหลังจากการชำระบัญชีให้นำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

มาตรา ๒๔ ให้โอนบรรดาเงิน ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้สิน และภาระผูกพัน ที่เกี่ยวเนื่องกับ กองทุนประชารัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานราก ในสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงการคลัง ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๙ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ ไปเป็นของกองทุนตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๒๕ ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการตามมาตรา ๔ (๑) (๒) (๓) และวรรคสอง เพื่อปฏิบัติหน้าที่เท่าที่จำเป็นไปพลางก่อน จนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๔ (๔)

มาตรา ๒๖ โครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๐ และวันที่ ๒๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ และการจัดประชารัฐสวัสดิการผ่าน บัตรสวัสดิการแห่งรัฐที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบและดำเนินการอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ ใช้บังคับ ให้ถือว่าเป็นโครงการที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้วตามมาตรา ๘ (๑)

มาตรา ๒๗ การออกประกาศหรือระเบียบตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จ เพื่อให้มีผลใช้บังคับภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ให้นำข้อบังคับเกี่ยวกับกองทุนประชารัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานราก ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อน วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ มาใช้บังคับแก่กองทุนตามพระราชบัญญัตินี้โดยอนุโลม เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้ง กับพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีประกาศหรือระเบียบที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๒๘ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี

บันทึกวิเคราะห์สรุป

สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติการจัดประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม

พ.ศ. ....

คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติการจัดประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม พ.ศ. .... ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติการจัดประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม พ.ศ. .... ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

โดยที่เป็นการสมควรให้มีการจัดสวัสดิการให้แก่ประชาชนผู้มีรายได้น้อย เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม กระจายรายได้อย่างเป็นธรรม ตลอดจนยกระดับและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนอย่างยั่งยืน โดยมีการดำเนินการร่วมกันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน อันจะมีผลทำให้ประชาชนผู้มีรายได้น้อยมีปัจจัยที่เพียงพอและสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ รวมทั้งมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ในกรณีนี้ เพื่อให้การดำเนินการจัดสวัสดิการเป็นไปตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติการจัดประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม พ.ศ. .... มีสาระสำคัญดังนี้

๒.๑ กำหนดบทนิยามคำว่า “ประชารัฐสวัสดิการ” และ “โครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ” เพื่อให้เกิดความชัดเจนและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการใช้จ่ายเงินของกองทุนฯ (ร่างมาตรา ๓)

๒.๒ ให้มีคณะกรรมการประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม ซึ่งมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นประธานกรรมการ เสนอแผนการดำเนินงานมาตรการหรือโครงการเกี่ยวกับประชารัฐสวัสดิการสำหรับผู้มีรายได้น้อยที่ลงทะเบียนตามโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ และพิจารณาการสนับสนุนโครงการที่ให้บริการทางสังคมผ่านหน่วยงานของเอกชน มูลนิธิ และองค์กรสาธารณประโยชน์ สำหรับช่วยเหลือประชาชนในภาวะลำบากทุกประเภทต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบ รวมทั้งกำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการ คุณสมบัติ และลักษณะต้องห้ามของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง และการประชุมของคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการ (ร่างมาตรา ๔ ถึงร่างมาตรา ๑๐)

๒.๓ ให้คณะกรรมการกำหนดผู้รับผิดชอบในการดำเนินงาน ประเมินการใช้จ่ายและประโยชน์ที่จะได้รับ รวมทั้งวิเคราะห์ผลกระทบจากการดำเนินโครงการตามมาตรา ๘ (๑) และ (๒) เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีด้วย (ร่างมาตรา ๑๑)

๒.๔ กำหนดให้การจัดประชารัฐสวัสดิการที่เป็นการให้ความช่วยเหลือโดยการสนับสนุนค่าใช้จ่ายบางส่วนที่จำเป็นในการดำรงชีพ ให้ดำเนินการผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ

ทั้งนี้ การจัดพระราชสวัสดิการตามมาตรานี้อาจแตกต่างกันตามความเหมาะสมและความจำเป็น โดยให้กระทรวงการคลังออกบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ รวมทั้งให้คณะกรรมการกำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการในการออกและการใช้บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ (ร่างมาตรา ๑๒)

๒.๕ ให้สำนักงานปลัดกระทรวงการคลังเป็นสำนักงานเลขานุการและรับผิดชอบ งานธุรการของคณะกรรมการพระราชสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม (ร่างมาตรา ๑๓)

๒.๖ ให้จัดตั้งกองทุนพระราชสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม ในสำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้จ่ายในการจัดพระราชสวัสดิการในการให้ความช่วยเหลือประชาชนผู้มีรายได้น้อยและการสนับสนุนโครงการให้บริการทางสังคมผ่านหน่วยงาน มูลนิธิ และองค์กรสาธารณประโยชน์ และกำหนดเงินและทรัพย์สินของกองทุน การใช้จ่ายเงิน ของกองทุน รวมทั้งการเก็บรักษาเงินของกองทุน (ร่างมาตรา ๑๔ ถึงร่างมาตรา ๑๗)

๒.๗ กำหนดบทบัญญัติเกี่ยวกับการรับจ่ายเงิน การบัญชี และการตรวจสอบภายใน ของกองทุน (ร่างมาตรา ๑๘ ถึงร่างมาตรา ๒๑)

๒.๘ กำหนดบทบัญญัติเกี่ยวกับการยุบเลิกกองทุน และการตรวจสอบทรัพย์สิน และชำระบัญชี (ร่างมาตรา ๒๒ ถึงร่างมาตรา ๒๓)

๒.๙ กำหนดบทเฉพาะกาลเพื่อรองรับการโอนบรรดาเงิน ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้สิน และภาระผูกพัน ที่เกี่ยวเนื่องกับกองทุนพระราชสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานราก คณะกรรมการบริหารกองทุน พระราชสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานราก การจัดทำโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐและการให้ความช่วยเหลือผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ และข้อบังคับคณะกรรมการบริหารกองทุนพระราชสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานราก ว่าด้วยการบริหารกองทุนพระราชสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานราก พ.ศ. ๒๕๖๐ (ร่างมาตรา ๒๔ ถึงร่างมาตรา ๒๗)

นอกจากนี้ ได้ปรับปรุงบันทึกหลักการและเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัติฯ และแก้ไขถ้อยคำและวรรคตอนในร่างพระราชบัญญัติฯ ให้ถูกต้องและเหมาะสมยิ่งขึ้น

๓. ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ

การจัดพระราชสวัสดิการเป็นรูปแบบการให้ความช่วยเหลือประชาชนผู้มีรายได้น้อยให้เข้าถึงปัจจัยพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีพ และการสนับสนุนผ่านหน่วยงานอื่นทั้งในภาครัฐ และภาคเอกชนที่มีภารกิจเกี่ยวข้องกับการให้บริการทางสังคม อันจะเป็นการลดความเหลื่อมล้ำทาง เศรษฐกิจและกระจายรายได้ รวมทั้งการยกระดับและพัฒนาคุณภาพชีวิตแก่ประชาชนให้เป็นไป อย่างยั่งยืน

สรุปผลการเปิดรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติกองทุนพระราชรัฐ
เพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม พ.ศ. ....

ตามที่กรมบัญชีกลางได้เชิญชวนหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน รวมทั้งประชาชน ร่วมแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อร่างพระราชบัญญัติกองทุนพระราชรัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม พ.ศ. .... ตั้งแต่วันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๖๑ - ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ เพื่อเป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี วันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๐ เรื่อง แนวทางการจัดทำและเสนอร่างกฎหมายตามบทบัญญัติ มาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ นั้น

กรมบัญชีกลาง ขอเรียนว่า บัดนี้ได้ครบกำหนดการเปิดรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติกองทุนพระราชรัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม พ.ศ. .... แล้ว ขอเรียนสรุปผล ดังนี้

๑. วิธีการรับฟังความคิดเห็น

กรมบัญชีกลางได้ดำเนินการเปิดรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อร่างพระราชบัญญัติกองทุนพระราชรัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม พ.ศ. .... ผ่านช่องทางต่าง ๆ ดังนี้

(๑) การเปิดรับฟังความคิดเห็นต่อประชาชนทั่วไปทางเว็บไซต์ www.lawamendment.go.th เว็บไซต์ของกรมบัญชีกลาง www.cgd.go.th และ www.facebook.com/กรมบัญชีกลาง ประเทศไทย The Comptroller General's Department, Thailand ระหว่างวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๖๑ - ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

(๒) การประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง สำนักงานกองทุนพระราชรัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานราก กระทรวงมหาดไทย กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงพาณิชย์ สำนักงานประมาณ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) สภาเกษตรกรแห่งชาติ และธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) เมื่อวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๖๑ ณ ห้องประชุม ๓๐๓ ชั้น ๓ กรมบัญชีกลาง

๒. จำนวนครั้งและระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็นในแต่ละครั้ง

กรมบัญชีกลางได้เปิดรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติกองทุนพระราชรัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม พ.ศ. .... รวม ๒ ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่ ๑ การเปิดรับฟังความคิดเห็นต่อประชาชนทั่วไปทางเว็บไซต์ www.lawamendment.go.th เว็บไซต์ของกรมบัญชีกลาง www.cgd.go.th และ www.facebook.com/กรมบัญชีกลาง ประเทศไทย The Comptroller General's Department, Thailand ระหว่างวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๖๑ - ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ซึ่งมีผู้เข้ามาดูทั้งหมด ๔๘๐ ราย โดยมีผู้ดาวน์โหลดร่างพระราชบัญญัติทั้งหมด ๗๐ ราย

ครั้งที่ ๒ การประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง สำนักงานกองทุนพระราชรัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานราก กระทรวงมหาดไทย กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงพาณิชย์ สำนักงานประมาณ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) สภาเกษตรกรแห่งชาติ และธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) เมื่อวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๖๑ ณ ห้องประชุม ๓๐๓ ชั้น ๓ กรมบัญชีกลาง

๓. พื้นที่หรือกลุ่มเป้าหมายในการรับฟังความคิดเห็น

หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน รวมทั้งประชาชน ร่วมแสดงความคิดเห็น

๔. ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็นและคำชี้แจง

หลังจากสิ้นสุดการเปิดรับฟังความคิดเห็น มีหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนร่วมแสดงความคิดเห็นทั้งสิ้น ๒๗ ราย โดยผู้แสดงความคิดเห็นมีประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็นและคำชี้แจงต่อร่างพระราชบัญญัติกองทุนพระราชทานและสังคม พ.ศ. ....

ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น	ความเห็นของหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้อง	คำชี้แจงเหตุผลรายประเด็น
<p>๑. เหตุผลในการตรากฎหมายนี้ (ร่างบันทึกหลักการและเหตุผล)</p>	<p>ผู้แทนส่วนงานเศรษฐกิจภาวคลัง (สศค.) มีข้อสังเกตในประเด็นของข้อความ “สำหรับประชาชนผู้มีรายได้น้อยและเกษตรกรที่ลงทะเบียนในโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ” หากต่อไปไม่มีโครงการลงทะเบียนแล้ว จะส่งผลกระทบต่อกองทุนหรือไม่อย่างไร หรือควรที่จะเพิ่มเติมข้อความตอนท้าย ระบุว่า “หรือโครงการที่มีลักษณะเช่นเดียวกันนี้” เพื่อเป็นการเปิดช่องให้กองทุนสามารถดำเนินการต่อไปได้</p> <p>ผู้แทนสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) เห็นควรปรับปรุงข้อความ จาก สมควรกำหนดให้กองทุนขยายวัตถุประสงค์และเป้าหมาย ให้ครอบคลุมประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน เป็น กำหนดให้กองทุนขยายวัตถุประสงค์เป็นแหล่งเงินทุน ให้ ความช่วยเหลือประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน เพื่อให้เข้าใจได้ว่าเป็นส่วนขยายวัตถุประสงค์ของกองทุนว่าเป็นแหล่งเงินที่สามารถนำไปใช้จ่ายในเรื่องอื่น ๆ ที่มากกว่าโครงการสวัสดิการแห่งรัฐได้</p>	<p>กองทุนพระราชทานเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคมจัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นการขยายวัตถุประสงค์ในการช่วยเหลือประชาชนในเรื่องอื่น ๆ นอกเหนือจากโครงการพระราชทานสวัสดิการ ผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ทั้งนี้ หลักการของเรื่องดังกล่าวเริ่มต้นมาจาก สศค. อย่างไรก็ดี หากไม่ระบุข้อความ “โครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ” อาจจะทำให้ปัญหาได้ เนื่องจากมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๖๐ เห็นชอบให้จัดตั้งกองทุนพระราชทานเพื่อเศรษฐกิจฐานราก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการช่วยเหลือแก่ประชาชนผู้มีรายได้น้อย และเกษตรกรที่ลงทะเบียนในโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ ดังนั้น จึงมีความชัดเจนว่าต้องมีการระบุข้อความดังกล่าวไว้ด้วย ดังนั้น จึงเห็นสมควรไม่ปรับปรุงตามข้อเสนอดังกล่าว</p> <p>ได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขข้อความในร่างบันทึกหลักการและเหตุผลเรียบร้อยแล้ว</p>

ประเด็นที่มีการแสดง ความคิดเห็น	ความเห็นของหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้อง	คำชี้แจงเหตุผลรายประเด็น
๒. การบังคับใช้ของกฎหมาย (ร่างพระราชบัญญัติฯ มาตรา ๒)	ผู้แทนกระทรวงการพัฒนากำลังคนและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) มีข้อสังเกตว่า เมื่อมีการประกาศใช้บังคับกฎหมายแล้ว สามารถดำเนินการได้ทันทีหรือไม่ เนื่องจากเมื่อพิจารณาบทเฉพาะกาลแล้วมีการกำหนดเฉพาะคณะกรรมการที่ยังคงอยู่ แต่ไม่มีการบัญญัติเกี่ยวกับสำนักงานกองทุนว่าจะต้องมีแนวทางปฏิบัติอย่างไร	เนื่องจากบทเฉพาะกาล ของร่างกฎหมายได้มีการกำหนดแนวทางปฏิบัติเรื่องดังกล่าวไว้แล้ว ดังนั้น กองทุนประชาชนเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคมจึงสามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่องทันทีที่มีการประกาศใช้กฎหมาย จึงไม่สมควรดำเนินการปรับปรุงร่างกฎหมายตามข้อเสนอ
๓. นิยาม (ร่างพระราชบัญญัติฯ มาตรา ๓)	ผู้แทน (สศค.) เห็นควรให้เพิ่มนิยาม “พระราชรัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม”	ได้ดำเนินการเพิ่มเติมนิยาม “พระราชรัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม” ในร่างกฎหมายด้วยแล้ว
๔. วัตถุประสงค์ของกองทุน (ร่างพระราชบัญญัติฯ มาตรา ๕)	ผู้แทน (สศช.) เห็นว่า จากการศึกษาว่าวัตถุประสงค์แล้ว เป็นการให้อำนาจฝ่ายบริหารออกอะไรก็ได้ เพราะเริ่มต้นบอกว่าเป็นไปตามมติ ครม. จึงเห็นควรปรับปรุงแก้ไข โดยนำวัตถุประสงค์ที่แท้จริงของกองทุนมากำหนดไว้ในตอนต้น แล้วจึงตามด้วยข้อความ ระบุว่า “ตามที่คณะรัฐมนตรีเห็นชอบ”	ได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขข้อความในร่างกฎหมายเรียบร้อยแล้ว
๕. แหล่งเงินของกองทุน (ร่างพระราชบัญญัติฯ มาตรา ๖)	ผู้แทนธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) เห็นควรให้มีการเพิ่มถ้อยคำอีกหนึ่งข้อ โดยระบุว่า เงิน หรือทรัพย์สิน ที่ได้รับโอนมาตาม มาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัตินี้	ได้ดำเนินการเพิ่มเติมรายการ “เงินและทรัพย์สินที่โอนมาตาม มาตรา ๒๓” ในร่างกฎหมายด้วยแล้ว

ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น	ความเห็นของหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้อง	คำชี้แจงเหตุผลรายละเอียด
<p>๖. ประเภทค่าใช้จ่ายของกองทุน (ร่างพระราชบัญญัติฯ มาตรา ๗)</p>	<p>ผู้แทนพรรคพลังประชาชน (๒) ค่าใช้จ่ายในการจัดพระราชพิธีเสด็จสวรรคตอื่น ๆ ตามมติคณะรัฐมนตรี นั้น หมายถึงโครงการที่มีลักษณะอย่างไร</p> <p>ผู้แทน พม. เห็นว่า กรณี (๓) เป็นค่าใช้จ่ายในการสนับสนุนโครงการที่ให้บริการทางสังคม ตามมติคณะรัฐมนตรี จะมีกระบวนการในการเสนอเรื่องอย่างไร และโครงการต่าง ๆ ที่เสนอ จะอยู่ในอำนาจพิจารณาของคณะกรรมการก่อนที่จะเสนอคณะรัฐมนตรีหรือไม่</p> <p>ฝ่ายเลขานุการคณะทำงานพระราชบัญญัติฯ ภาวประชาสังคม เห็นว่า ควรตัดคำว่า “ตามมติคณะรัฐมนตรี” เนื่องจากข้อกำหนดให้ทุกโครงการต้องผ่านมติคณะรัฐมนตรีทำให้ขาดความยืดหยุ่น</p>	<p>ณ วันนี้ มีเพียงโครงการพระราชพิธีเสด็จสวรรคต ผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ซึ่งเบื้องต้นของการจัดตั้งกองทุนพระราชพิธีเสด็จสวรรคตฐานราก คณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียนได้มีข้อสังเกต ซึ่งคณะรัฐมนตรีรับทราบ และให้รับข้อสังเกตมาพิจารณาว่าการกำหนดโครงการช่วยเหลือของกองทุนจะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีก่อนดำเนินการ และคณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียน จะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีในการดำเนินการ จึงเป็นการเขียนรอรอบไว้ในอนาคต ดังนั้น รายการค่าใช้จ่ายตาม (๒) เป็นการบัญญัติขึ้นเพื่อรองรับโครงการพระราชพิธีเสด็จสวรรคตอื่น ๆ ตามมติคณะรัฐมนตรี</p> <p>โครงการต่าง ๆ ที่จะขอรับการสนับสนุนจากกองทุน จะต้องเสนอผ่านกองทุนเพื่อพิจารณา ก่อน แล้วจึงเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อความเห็นชอบ ทั้งนี้ ภายหลังจากที่กฎหมายฉบับนี้มีผลบังคับใช้แล้ว จะต้องไปดำเนินการกำหนดข้อบังคับ และหลักเกณฑ์ เกี่ยวกับรายละเอียดของกระบวนการทำงานต่าง ๆ อีกครั้งหนึ่ง</p> <p>ข้อเสนอเพื่อขอตัดคำว่า “ตามมติคณะรัฐมนตรี” นั้น เห็นว่า กองทุนฯ จัดตั้งขึ้นเพื่อรองรับนโยบายประชารัฐของรัฐบาล ในการช่วยเหลือสังคมเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในสังคมได้อย่างยั่งยืน และสนับสนุนโครงการที่ให้บริการทางสังคม ผ่านหน่วยงาน มูลนิธิ และองค์กรการกุศล ดังนั้น จึงสมควรตัดข้อความข้อเสนอดังกล่าว</p>

ประเด็นที่มีการแสดง ความคิดเห็น	ความเห็นของหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้อง	คำชี้แจงเหตุผลรายประเด็น
๗. องค์ประกอบของคณะกรรมการกองทุน (ร่างพระราชบัญญัติฯ มาตรา ๑๐)	<p>ผู้แทน (สสข.) มีข้อสังเกตว่า ผู้แทนของส่วนราชการต่าง ๆ จะต้องเป็นไปตามที่กำหนดใช้หรือไม่ และเหตุใดจึงไม่มีผู้แทนกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์</p> <p>ผู้แทน สสข. มีข้อสังเกตว่า ควรกำหนดความของผู้ทรงคุณวุฒิไว้ด้วยหรือไม่ อย่างไร</p> <p>ฝ่ายเลขานุการคณะทำงานประชาวัชร์ ภาคประชาสังคม เสนอ</p> <p>- การกำหนดให้คณะกรรมการอยู่ภายใต้กระทรวงการคลัง และกรรมการมาจากภาครัฐเป็นส่วนใหญ่ ทำให้ขาดองค์ประกอบที่หลากหลาย</p>	<p>การกำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการกองทุนเป็นไปตามพระราชบัญญัติการบริหารกองทุนเงิน มาตรา ๑๘ กำหนดให้ในแต่ละทุนหมุนเวียน ให้มีคณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียนคณะหนึ่ง ประกอบด้วย (๑) หัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่มีทุนหมุนเวียน เป็นประธานกรรมการ (๒) ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทนสำนักงบประมาณ และผู้แทนหน่วยงานของรัฐที่มีทุนหมุนเวียน ที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคล เป็นกรรมการ (๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกินสามคนซึ่งประธานกรรมการแต่งตั้งโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง จากผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ ด้านการเงิน เศรษฐศาสตร์ การลงทุน กฎหมาย หรือด้านอื่นที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้แทนกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์อาจได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิได้</p> <p>ได้ดำเนินการปรับปรุงกฎหมาย โดยกำหนดคุณสมบัติและวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิไว้ในร่างกฎหมายเรียบร้อยแล้ว</p> <p>เนื่องจากการดำเนินงานของกองทุนฯ จะต้องดำเนินการร่วมกับหน่วยงานภาครัฐที่มีอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการเงินและการคลัง ได้แก่ กระทรวงการคลัง สำนักงบประมาณ สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง และกรมบัญชีกลาง ซึ่งเป็นการดำเนินการโดยส่วนราชการ ประกอบกับภารกิจดังกล่าวเป็นหนึ่งในพันธกิจของกระทรวงการคลัง ดังนั้น</p>

ประเด็นที่มีการแสดง ความคิดเห็น	ความเห็นของหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้อง	คำชี้แจงเหตุผลรายประเด็น
	<p>ความเกี่ยวข้องกับโครงการด้านสังคมโดยตรง ซึ่งจากบทเรียนของกองทุนคนพิการพบว่าไม่ค่อยมีการจ่ายเงินออกให้แก่โครงการ</p> <p>- หากปรับปรุงองค์ประกอบของคณะกรรมการไม่ได้เสนอให้มีคณะกรรมการโดยมีองค์ประกอบจากผู้แทนด้านสังคม/สวัสดิการ เช่น ตัวแทนภาคประชาสังคมที่ทำงานกับกลุ่มเป้าหมายที่จะได้รับประโยชน์จากกองทุน โดยอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการควรมีอำนาจในการพิจารณาอนุมัติโครงการ</p>	<p>คณะกรรมการกองทุนฯ จึงต้องอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงการคลัง จึงไม่สมควรปรับปรุงร่างกฎหมายข้อเสนอดังกล่าว</p> <p>เนื่องจากร่างกฎหมายได้กำหนดให้ประธานกรรมการมีอำนาจในการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ และคณะกรรมการมีอำนาจในการแต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย ซึ่งผู้แทนประชาสังคม หรือผู้มีความสามารถอาจได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ หรืออนุกรรมการได้ จึงไม่สมควรปรับปรุงร่างกฎหมายข้อเสนอดังกล่าว</p>
๘. การจัดการพัสดุ (ร่างพระราชบัญญัติมาตรา ๑๘)	ผู้แทน สสช. เห็นว่า คณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียน ได้มีการออกระเบียบเกี่ยวกับการพัสดุ กองทุนนี้อยู่ภายใต้ตามระเบียบของคณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียนด้วยหรือไม่	เนื่องจากพระราชบัญญัติการจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๖๐ เป็นต้นไป จึงมีผลทำให้กองทุนจะต้องถือปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการพัสดุภาครัฐด้วย สำหรับเรื่องอื่น ๆ กองทุนจะต้องถือปฏิบัติตามที่คณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียนกำหนดไว้
๙. กำหนดระยะเวลาของการแต่งตั้งหรือให้มีคณะกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้ ภายหลังจากที่กฎหมายมีผลบังคับใช้ (ร่างพระราชบัญญัติฯ มาตรา ๒๔)	ผู้แทน สสช. เห็นว่า โดยปกติบทเฉพาะกาล ในระยะแรกที่ไม่มีคณะกรรมการ จะต้องมีการระบุไว้ว่าให้ครปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้เป็นพลาก่อน ซึ่งสามารถดูตัวอย่างของพระราชบัญญัติกองทุนการออมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๕ พระราชบัญญัติกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๓๙ เป็นต้น	เนื่องจากในบทเฉพาะกาลของร่างกฎหมายได้มีการกำหนดเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวไว้แล้ว ดังนั้น จึงไม่สมควรปรับปรุงร่างกฎหมายตามข้อเสนอดังกล่าว

<p>ประเด็นที่มีการแสดง ความคิดเห็น</p> <p>๑๐. เรื่องอื่น ๆ</p>	<p>ความเห็นของหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้อง</p> <p>ผู้แทน สสช. สอบถามว่า การเสนอร่างพระราชบัญญัติกองทุนพระราชารัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม พ.ศ. .... กรมบัญชีกลางจะต้องเสนอผ่านทางคณะกรรมการนโยบายบริหารกองทุน หรือเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีโดยตรง</p>	<p>คำชี้แจงเหตุผลรายประเด็น</p> <p>โดยที่ร่างพระราชบัญญัติกองทุนพระราชารัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม พ.ศ. .... ได้ผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการนโยบายการบริหารกองทุนหมุนเวียน และเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อความเห็นชอบการจัดตั้งกองทุนพระราชารัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๙ มกราคม ๒๕๖๑ เห็นชอบในการจัดตั้งกองทุนดังกล่าว ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการดำเนินการตามบทบัญญัติมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ และจะต้องเสนอร่างพระราชบัญญัตินี้ต่อคณะรัฐมนตรีอีกครั้งหนึ่ง</p>
	<p>ผู้แทน สสค. ชี้แจงว่า สำหรับกรณีส่วนของการขยายวัตถุประสงค์ของกองทุนให้ครอบคลุมด้านสังคมด้วย เนื่องจากคณะทำงานพระราชารัฐเพื่อสังคม โดยการประสานความร่วมมือจากสามภาคส่วน ระหว่างภาครัฐ ภาคประชาสังคม และภาคเอกชน ซึ่งกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) เป็นหัวหน้าทีมภาคประชาสังคม เห็นว่าร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้อาจขาดเนื้อหาในเรื่องทางปฏิบัติ จึงขออนุญาตจัดทำประเด็นส่งมาให้</p>	<p>ให้ผู้แทน สสค. ประสาน สสส. เพื่อเร่งดำเนินการจัดส่งประเด็นเพิ่มเติมให้กรมบัญชีกลางภายในวันจันทร์ที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๖๑</p>

<p>ประเด็นที่มีการแสดง ความคิดเห็น</p>	<p>ความเห็นของหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้อง</p>	<p>คำชี้แจงเหตุผลรายประเด็น</p>
	<p>ผู้แทนสภาเกษตรกรแห่งชาติ เห็นว่า วัตถุประสงค์ ของ กองทุน มาตรา ๕ และการใช้จ่ายเงินของกองทุน มาตรา ๗ ตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ ทุกอย่างเป็นไปตาม มติคณะรัฐมนตรี โดยไม่มีการกำหนดกรอบการพิจารณา ของคณะรัฐมนตรีว่าเป็นไปตามกฎหมายใด</p> <p>ฝ่ายเลขานุการคณะทำงานพระราชบัญญัติโครงการ สังกศยม เห็นควรเพิ่มมาตราที่ระบุเรื่องการวัดผลโครงการ และการติดตามการดำเนินงานด้วย</p>	<p>เนื่องจากกระบวนการนำเรื่องเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรี นั้น ได้มีการกำหนดแนวทางการปฏิบัติตลอดจนการใช้ดุลยพินิจไว้ครบถ้วน แล้ว จึงไม่สมควรปรับปรุงร่างกฎหมายข้อเสนอดังกล่าว</p> <p>ข้อเสนอให้เพิ่มมาตราเรื่องการวัดผลโครงการและการติดตาม การดำเนินงาน นั้น เห็นว่า ร่างกฎหมายได้กำหนดให้ของคณะกรรมการ มีอำนาจหน้าที่ในการออกกฎหมายลำดับรองในเรื่องต่าง ๆ ในการบริหาร กองทุนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ซึ่งรวมถึงแนวทางการกำกับติดตาม การดำเนินการของโครงการไว้ด้วยแล้ว ดังนั้น จึงไม่สมควรปรับปรุง ร่างกฎหมายข้อเสนอดังกล่าว</p>

สรุปการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างพระราชบัญญัติกองทุนประชารัฐ
เพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม พ.ศ. ....

การวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างพระราชบัญญัติกองทุนประชารัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม พ.ศ. .... ได้จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพิจารณาผลกระทบของบทบัญญัติตามร่างพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งในเชิงบวกและเชิงลบ โดยกรมบัญชีกลางกระทรวงการคลัง ได้รวบรวมประเด็นและนำผลสรุปจากการรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้เกี่ยวข้องทั้งจากภาครัฐและภาคเอกชน ตลอดจนประชาชนทั่วไป มาเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาวิเคราะห์ผลกระทบของบทบัญญัติตามร่างพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งมีสาระสำคัญ ดังนี้

๑. ผลกระทบในเชิงบวก

๑.๑ เป็นการขยายวัตถุประสงค์ของกองทุนประชารัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานรากให้ครอบคลุมการสนับสนุนโครงการที่ให้บริการทางสังคมผ่านมูลนิธิ และองค์กรการกุศล เพื่อช่วยเหลือประชาชนในภาวะลำบากทุกประเภท รวมทั้งเป็นการรองรับนโยบายประชารัฐของรัฐบาลที่มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคสังคม รวมทั้งโครงการจิตอาสาประชารัฐ ในการช่วยเหลือสังคม เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในสังคมอย่างยั่งยืน

๑.๒ การให้กองทุนประชารัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคมสามารถระดมเงินจากภาคเอกชนและประชาชนได้ ส่งผลทำให้โครงการที่ให้บริการทางสังคมมีแหล่งเงินทุนที่แน่นอน รวมทั้งจะช่วยบรรเทาภาระงบประมาณในระยะยาว

๒. ผลกระทบในเชิงลบ

๒.๑ ผลกระทบต่อประชาชน

เนื่องจากร่างพระราชบัญญัติกองทุนประชารัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม พ.ศ. .... ฉบับนี้กำหนดให้ประชาชนที่จะได้รับการช่วยเหลือจากกองทุนประชารัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคมจะต้องเป็นประชาชนผู้มีรายได้น้อยและเกษตรกรที่ลงทะเบียนในโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ และประชาชนในภาวะลำบากทุกประเภท ซึ่งอาจทำให้ประชาชนที่เคยได้ลงทะเบียนในโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐไปแล้วตามกองทุนประชารัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานราก อาจมีความเข้าใจคลาดเคลื่อนหรือสับสนว่าจะต้องลงทะเบียนใหม่หรือไม่ อย่างไร หรือประชาชนอื่น ๆ ที่ไม่เคยลงทะเบียนในโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐเลย และจะสามารถทราบได้อย่างไรว่าตนเข้าข่ายที่จะได้รับการช่วยเหลือจากกองทุนหรือไม่ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการสร้างการรับรู้กับประชาชนทั่วไป และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องว่าเกี่ยวกับคุณสมบัติของประชาชนผู้มีสิทธิได้รับการช่วยเหลือจากกองทุนประชารัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคมต่อไป

๒.๒ ผลกระทบต่อรัฐ

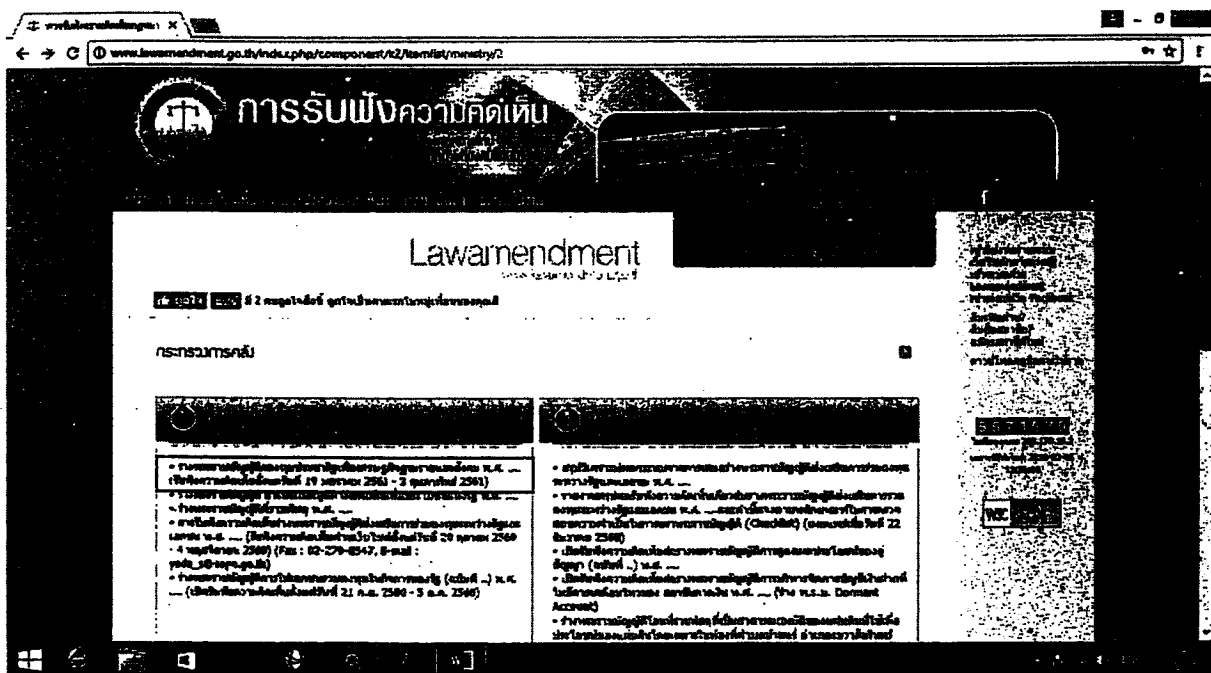
เนื่องจากร่างพระราชบัญญัติกองทุนประชารัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม พ.ศ. .... กำหนดให้มีกองทุนประชารัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม เพื่อเป็นทุนหมุนเวียน และใช้จ่ายเกี่ยวกับการจัดประชารัฐสวัสดิการสำหรับประชาชนผู้มีรายได้น้อยและเกษตรกร ซึ่งเป็นกลุ่มประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ จึงอาจส่งผลกระทบต่องบประมาณแผ่นดิน หากแหล่งเงินสนับสนุนจากภาคเอกชนหรือภาคประชาชนที่สนับสนุนกองทุนประชารัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคมไม่เพียงพอ ดังนั้น จึงต้องมีกฎหมายที่ชัดเจนเกี่ยวกับแหล่งเงินทุนเพื่อสร้างความมั่นคงทางการเงินให้แก่รัฐต่อไป

หลักฐานการรับฟังความคิดเห็น การเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็น
และการวิเคราะห์ผลกระทบการเสนอร่างกฎหมาย
(ร่างพระราชบัญญัติกองทุนประชารัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม พ.ศ. ....)

เพื่อให้เป็นไปตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๗๗ และดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๐ (แนวทางการจัดทำและเสนอร่างกฎหมาย ตามบทบัญญัติมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย)

กรมบัญชีกลาง (บก.) กระทรวงการคลัง ได้ดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง ต่อร่างพระราชบัญญัติกองทุนประชารัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม พ.ศ. .... วิเคราะห์ผลกระทบ รวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์นั้นต่อประชาชน โดยดำเนินการเปิดเผยผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ (www.lawamendment.go.th) ซึ่งมีหลักฐานการดำเนินการ ดังนี้

๑. หลักฐานการรับฟังความคิดเห็น

การรับฟังความคิดเห็น

19 พฤศจิกายน 2556

พื้นที่ 100 ตารางวา

1. ร่างแผนโครงการ

2. ร่างรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อม

3. ร่างผังเมือง

การรับฟังความคิดเห็น

19 พฤศจิกายน 2556

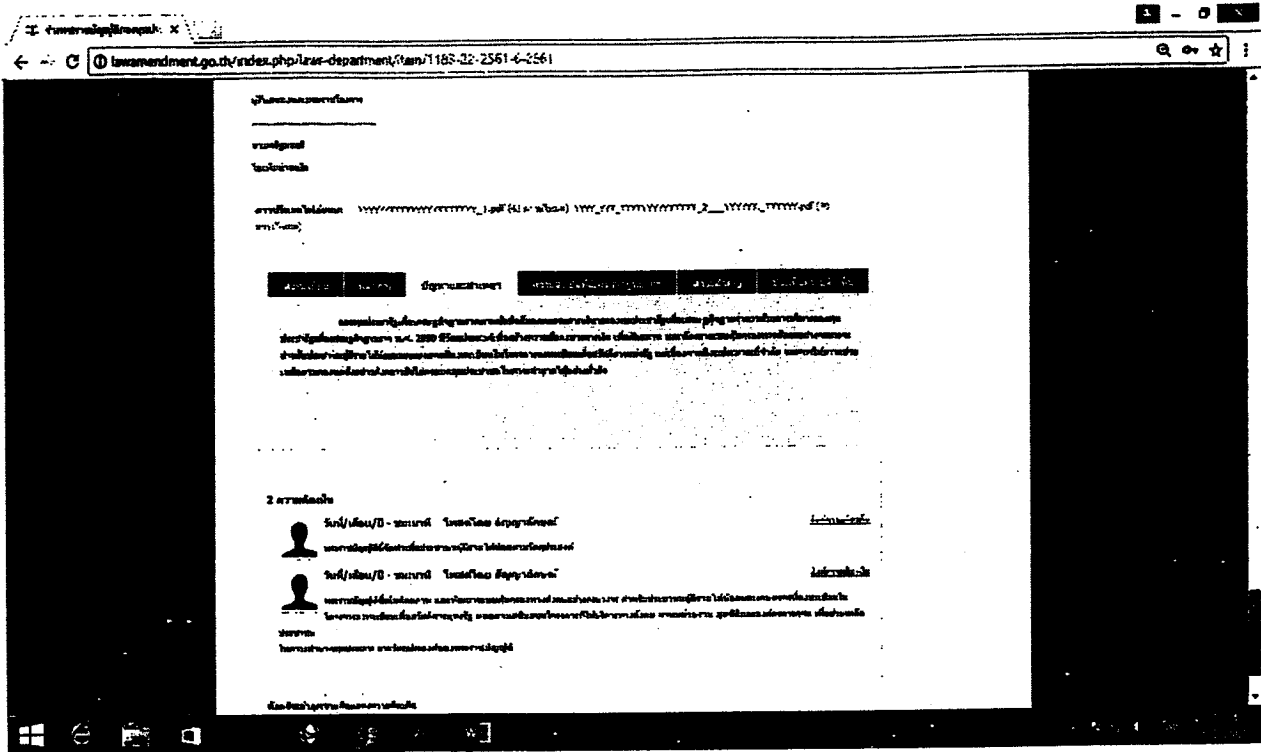
พื้นที่ 100 ตารางวา

1. ร่างแผนโครงการ

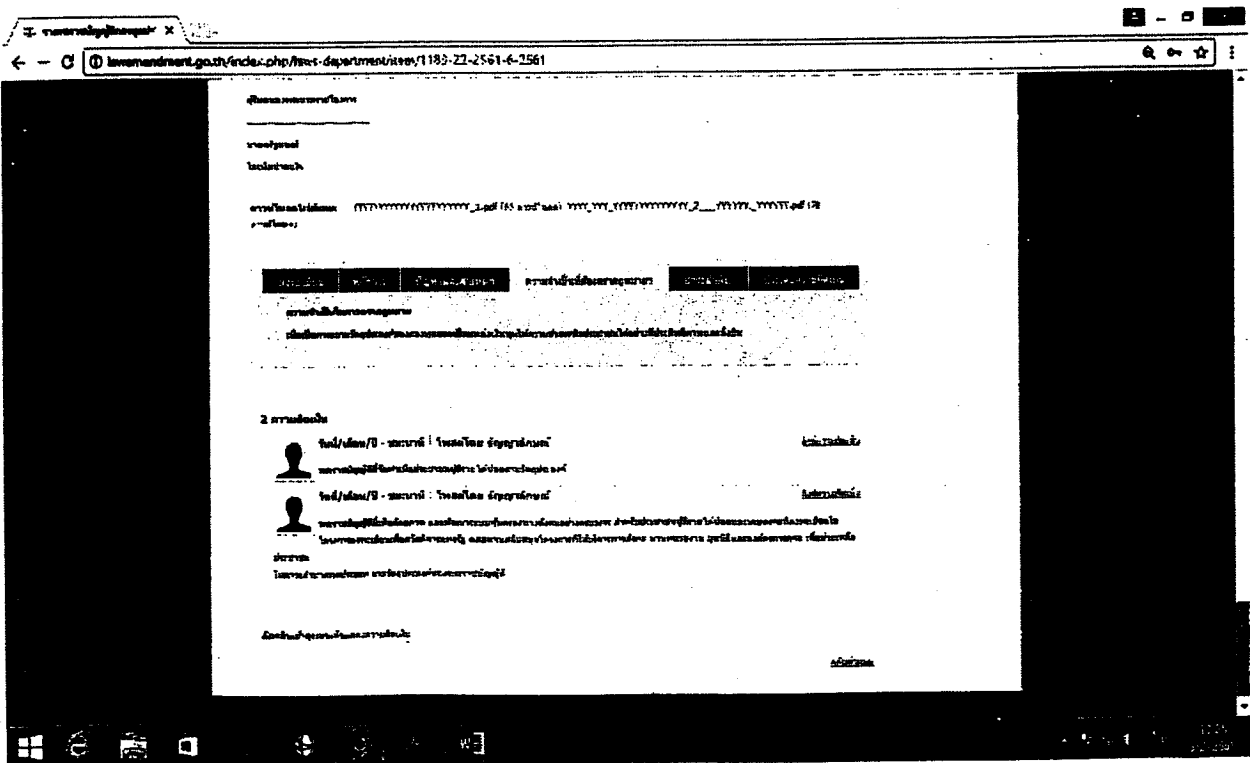
2. ร่างรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อม

3. ร่างผังเมือง

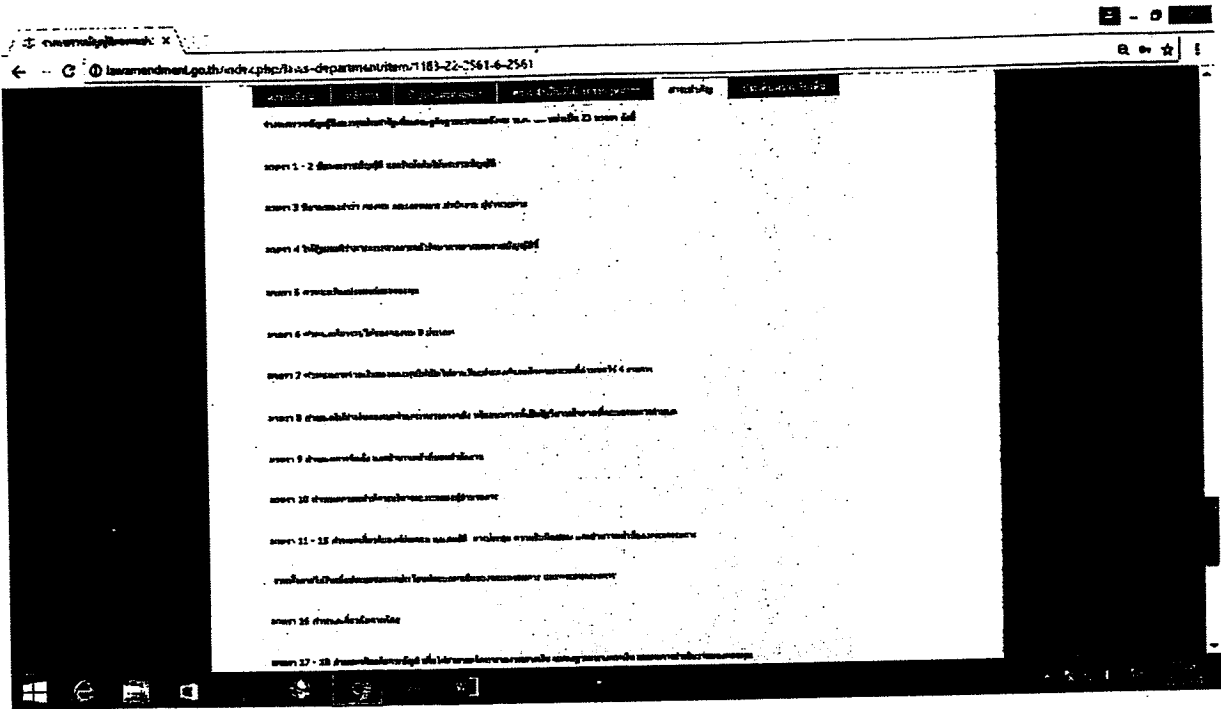
๑.๑ สภาพปัญหาและสาเหตุของปัญหา

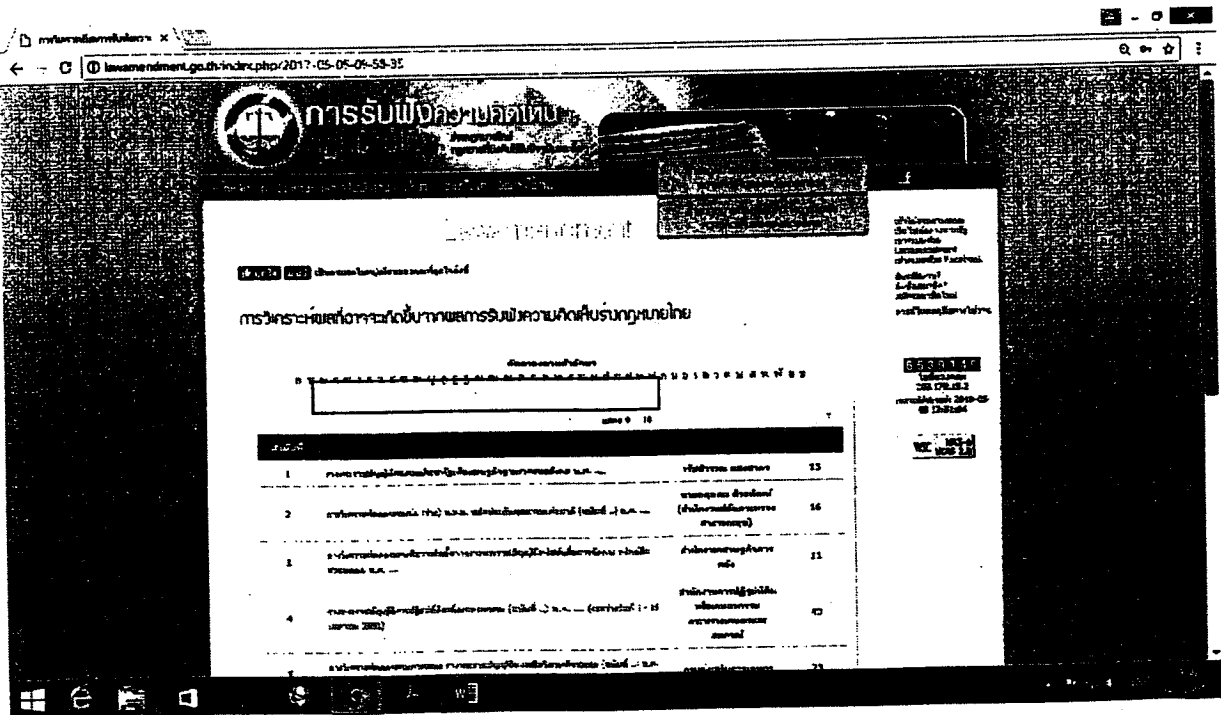
๑.๒ ความจำเป็นที่ต้องตรากฎหมายขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหา

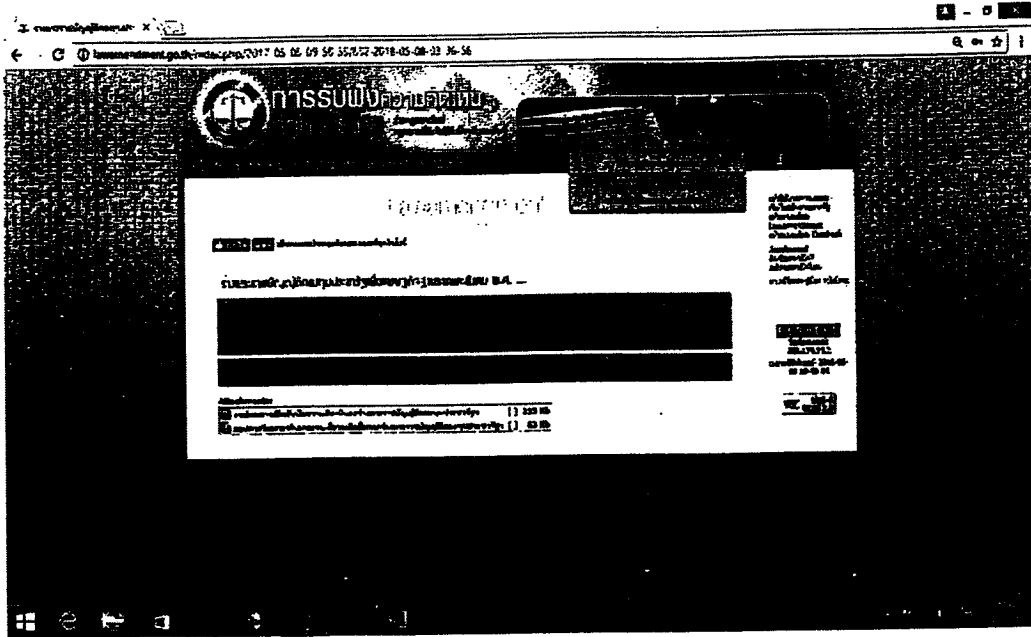

๑.๓ หลักการอันเป็นสาระสำคัญของกฎหมายที่จะตราขึ้น

๒. การเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบการเสนอร่างกฎหมาย
